

Ενδοσχολική έρευνα για τη χρήση του διαδικτύου

Έμφυλη βία

Οπαδική βία

ΤΕΜΠΗ

Ανθρώπινα δικαιώματα

Περιβάλλον

Συνέντευξη: Κλιματική αλλαγή

Προβλήματα της πόλης μας

Θαλάσσια ρύπανση...μας αφορά;

Διάστημα

Αποικίες στη Σελήνη

Πλανητάριο

Διαβάσαμε ... και σας προτείνουμε

Ιστορική ...σινεφιλία

Δημιουργική γραφή ... ιστορίες μαθητών/τριών

Κύπρος: 50 χρόνια μετά

Η ιστορία της Κανέλλας

Η αλησμόνητη περιπέτεια της Ίρις

Stop bullying

Κλοπή στην τάξη

Πασπαρού

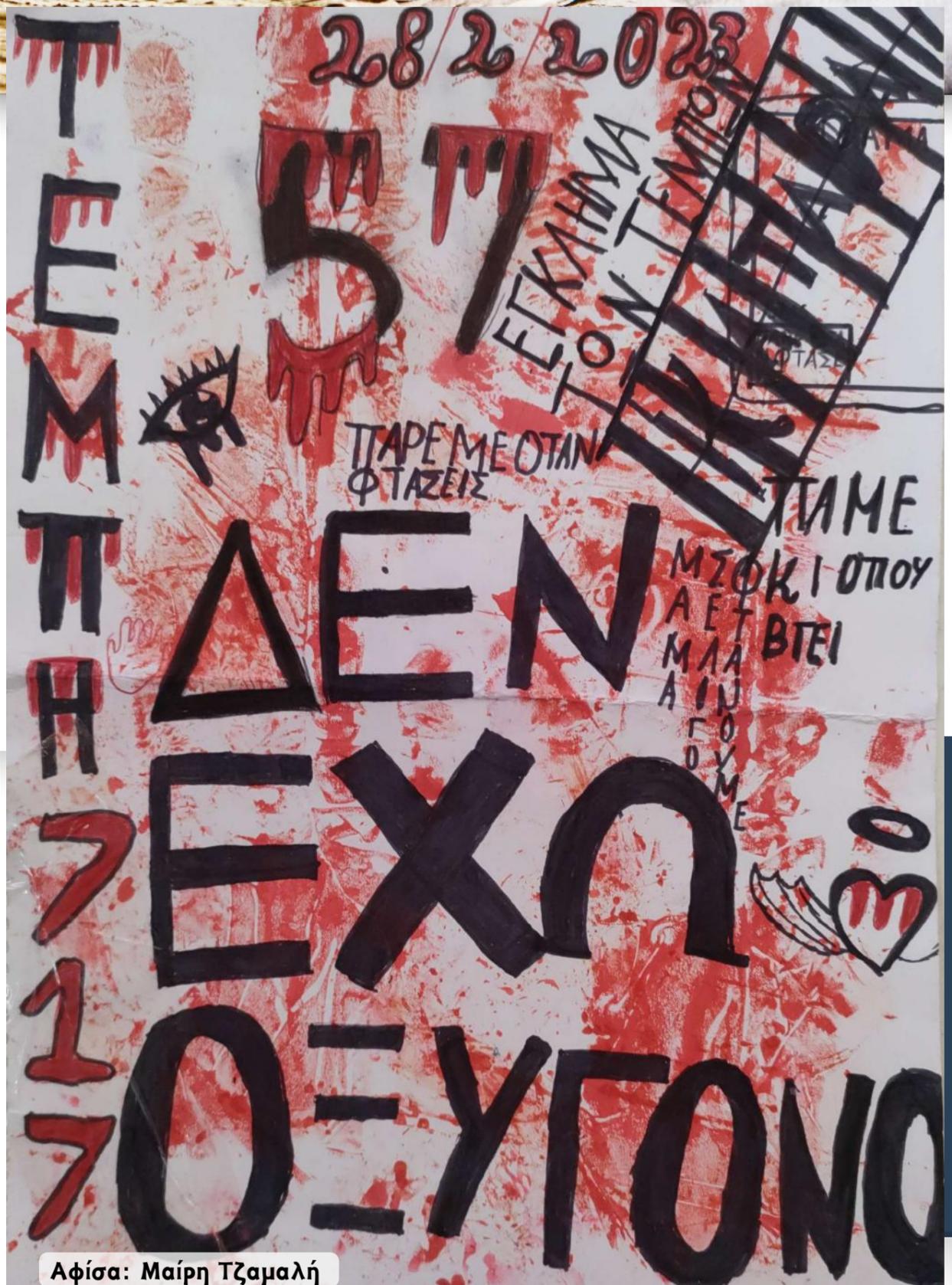
Το έπος του '40

Το ΟΧΙ στον Ιταλό πρέσβη

Οι γυναίκες της Πίνδου

Ο Πέτρος Ορκόπουλος αφηγείται...Παιδικές αναμνήσεις του
από τον ελληνοϊταλικό πόλεμο και την Κατοχή

Εφηβεία

Τμήμα Α1

- Γιαμπουράνης Αλέξανδρος
- Γιαννοπούλου Μάρθα
- Δημητρακόπουλος Κωνσταντίνος

Τμήμα Α2

- Δρόσου Μαριαλένα
- Ζολώτα Αναστασία
- Κασαλά Πητρούλα
- Κορδώσης Κωνσταντίνος
- Κοροδήμας Παναγιώτης
- Κοσκινά Μελίνα
- Κούτμου Αγγελική
- Λιακάκου Μαρία
- Μασούρας Χρήστος
- Μαυροειδής Παναγιώτης
- Μιγγολιού Εβίτα

Τμήμα Α3

- Μπάρτζη Αθηνά
- Μπέκος Μιχάλης
- Μπισάκος Πέτρος
- Μπούνας Δημήτρης
- Μπούνας Πλάτωνας
- Πανούτσος Θανάσης
- Παπαφίλης Ιωάννης
- Παπουτσή Νικολέτα
- Παππά Αιμιλία
- Πολυχρονόπουλος Ιάσοντας
- Ράπτη Αγγελική
- Ρουμελιώτης Κωνσταντίνος
- Ρωμέση Παναγιώτα
- Σαΐσανά Δήμητρα

Τμήμα Α4

- Σταμάτης Κωνσταντίνος
- Τζαμαλή Μαίρη

Τμήμα Β3

- Μοσχοπούλου Θεοδώρα we
- Μαρκοπούλου Ειρήνη

Τμήμα Γ1

- Γκότση Φωτεινή
- Δρόσος Γιάννης
- Κριεμπάρδης Παναγιώτης

Τμήμα Γ2

- Λιάπσης Κωνσταντίνος
- Πέτσι Ελένη
- Σαμπανάι Αμάλια
- Σεννή Στέλλα
- Σπανού Γεωργία
- Φακιολάς Πέτρος

Τμήμα Γ3

- Ζέρβα Αγγελική
- Θωμά Ελένη
- Κλήμη Δήμητρα
- Κονιδάρη Ηρώ
- Μιγγολιού Πηνελόπη

Τμήμα Γ4

- Μπίσδα Κωνσταντίνα
- Σαμιώτη Βασιλική
- Σωτηροπούλου Έλλη
- Τσιαβέλλη Άννα
- Χαραλαμπίδης Φίλιππος

Συμμετείχαν οι εκπαιδευτικοί:

- Δημητρακοπούλου Άννα, πληροφορικός (ΠΕ86)
- Καλομοίρη Ευγενία, φιλόλογος (ΠΕ02)
- Ρέλλου Βιολέττα, φιλόλογος (ΠΕ02)

Επιμέλεια: Δημητρακοπούλου Άννα

Αγαπητοί αναγνώστες,

Με μεγάλη χαρά, σας καλωσορίζουμε στο τέταρτο τεύχος της μαθητικής μας εφημερίδας! Ένας χρόνος και κάτι έχει περάσει από τότε που ξεκινήσαμε αυτήν την προσπάθεια, και κάθε τεύχος αποτελεί μια υπενθύμιση της δημιουργικότητας, της φαντασίας και της συνεργασίας που μας χαρακτηρίζει ως μαθητική κοινότητα.

Σε αυτό το τεύχος θα βρείτε άρθρα που αγγίζουν την επικαιρότητα, θέματα που μας απασχολούν ως νέους, αλλά και στιγμές από τη σχολική μας ζωή που μας έκαναν να χαμογελάσουμε, να προβληματιστούμε ή να εμπνευστούμε. Οι σελίδες αυτές είναι γεμάτες από τις σκέψεις, τις ανησυχίες και τα όνειρά μας – μια πραγματική φωνή των μαθητών.

Φέτος, στόχος μας είναι να δώσουμε ακόμα περισσότερο χώρο σε νέες ιδέες, διαφορετικές απόψεις και φρέσκες προσεγγίσεις. Η εφημερίδα μας δεν είναι απλώς ένα μέσο ενημέρωσης. Είναι ένας καθρέφτης της καθημερινότητάς μας, ένα βήμα έκφρασης για όλους όσους έχουν κάτι να πουν, και ένας χώρος που συνδέει μαθητές, καθηγητές και γονείς.

Ευχαριστούμε θερμά όλους όσους συνέβαλαν στη δημιουργία αυτού του τεύχους: τους συντάκτες, τους φωτογράφους, τους εικονογράφους, τους ρεπόρτερ και φυσικά εσάς που μας διαβάσετε. Χωρίς την ενθάρρυνση και τη συμμετοχή σας, η εφημερίδα μας δεν θα είχε αυτήν τη ζωντάνια.

Ελπίζουμε να απολαύσετε αυτό το τεύχος όσο απολαύσαμε κι εμείς τη δημιουργία του.

Αν κάτι από όσα διαβάσετε σας εμπνεύσει ή σας προβληματίσει, μην διστάσετε να το μοιραστείτε μαζί μας. Η εφημερίδα αυτή είναι η φωνή όλων μας, και κάθε ιδέα, μικρή ή μεγάλη, μπορεί να γίνει η αρχή για το επόμενο ταξίδι μας.

Καλή ανάγνωση!

Η συντακτική ομάδα

Ευχαριστούμε την κυρία
Παρχαρίδου Π. για τη συνέντευξη
που μας παραχώρησε.

ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

ανάληψη από την Γκότση Φωτεινή

Σερφάρουμε ... αλλιά με μέτρο και ασφάλεια

Βασικός σκοπός της έρευνας ήταν να διερευνηθούν οι διαδικτυακές συνήθειες των μαθητών/τριών, ο ρόλος των γονέων καθώς και ο βαθμός ενημέρωσης των μαθητών/τριών για τους κινδύνους του διαδικτύου.

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε διαδικτυακά και συμμετείχαν 134 μαθητές/τριες του σχολείου μας. Η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου έγινε ανώνυμα τον Νοέμβριο του 2023, κατά τη διάρκεια του μαθήματος Πληροφορικής.

Οι ερωτήσεις που περιλάμβανε το ερωτηματολόγιο προσαρμόστηκαν με βάση το ερωτηματολόγιο της πανελλαδικής έρευνας του Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου που διενεργήθηκε το 2019. www.saferinternet4kids.gr

Εισαγωγή

Στην ψηφιακή εποχή το διαδίκτυο αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της καθημερινότητάς μας. Αυτό το δυναμικό εργαλείο προσφέρει αμέτρητες ευκαιρίες για εκπαίδευση, επικοινωνία, συνεργασία, ψυχαγωγία και διασκέδαση. Συγχρόνως όμως, η ραγδαία εξάπλωση και καθημερινή χρήση του διαδικτύου έχει φέρει στο προσκήνιο νέες προκλήσεις και ανησυχίες, ιδίως όσον αφορά τους νέους.

Οι σημερινοί μαθητές, που ανήκουν στη γενιά που έχει μεγαλώσει σε έναν κόσμο όπου το διαδίκτυο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της καθημερινότητάς τους, χρησιμοποιούν το διαδίκτυο για ποικίλους σκοπούς. Από την εκπαίδευση και την αναζήτηση πληροφοριών μέχρι την κοινωνική δικτύωση και την ψυχαγωγία, το διαδίκτυο αποτελεί έναν σημαντικό πυλώνα της καθημερινής τους ζωής.

Ωστόσο, η χρήση του διαδικτύου από τους μαθητές επιφέρει και κάποιους κινδύνους και προκλήσεις, όπως την υπερβολική έκθεση σε περιεχόμενο που δεν είναι κατάλληλο για την ηλικία τους, την κυβερνοεξοβλισμό, και την απώλεια της ιδιωτικότητας.

Επομένως, είναι σημαντικό να κατανοήσουμε τις συνήθειες και τις συμπεριφορές των μαθητών/τριών στο διαδίκτυο, καθώς και τους τρόπους με τους οποίους μπορούμε να προστατεύσουμε και να ενημερώσουμε τους νέους αναφορικά με την ασφαλή και υπεύθυνη χρήση του διαδικτύου.

Γενικά στοιχεία

134 μαθητές/τριες
64% κορίτσια

Αποτελέσματα

Η έρευνα σχετίζεται με τη γενικότερη στάση που υιοθετούν οι μαθητές/τριες αναφορικά με τη χρήση του διαδικτύου. Εξετάζονται σημαντικοί παράγοντες όπως η ηλικία έναρξης της διαδικτυακής ενασχόλησης των παιδιών, το μέσο πρόσβασης που χρησιμοποιούν, το είδος των δραστηριοτήτων που προτιμούν ανά ηλικία, το επίπεδο ενημέρωσης που λαμβάνουν όσον αφορά στους κινδύνους του διαδικτύου, από πού προέρχεται κυρίως αυτή η ενημέρωση καθώς και το βαθμό επίβλεψης από τους γονείς τους.

Η έρευνά μας έδειξε ότι η πλειονότητα των μαθητών/τριών (9 στους 10) χρησιμοποιεί το διαδίκτυο καθημερινά.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας:

- 1 στα 10 παιδιά διαθέτουν κινητό τηλέφωνο
- 3 στα 4 παιδιά χρησιμοποιούν κινητό για να μπαίνουν στο διαδίκτυο
- 9 στα 10 παιδιά χρησιμοποιούν καθημερινά το διαδίκτυο.
- Το 36% των παιδιών ξεκινάει να μπαίνει στο διαδίκτυο στην ηλικία των 7-8 ετών
- 1 στα 4 παιδιά ξεκινάει να μπαίνει στο διαδίκτυο στην μικρή και ευαίσθητη ηλικία των 4-6 ετών

Χρήση διαδικτύου

Το σύνολο των παιδιών χρησιμοποιούν καθημερινά το διαδίκτυο. Ένα σημαντικό ποσοστό (17,2%) παίζει καθημερινά πάνω από 4 ώρες διαδικτυακά παιχνίδια ενώ το ίδιο ποσοστό δήλωσε πως παίζει 3-4 ώρες.

Οι δύο βασικές διαδικτυακές ασχολίες των παιδιών σχετίζονται με τη συνομιλία με φίλους (37,3%) και την παρακολούθηση ταινιών/ μουσικής (33,5%).

Τα Σαββατοκύριακα είναι μεγαλύτερο το ποσοστό των παιδιών που παίζουν διαδικτυακά παιχνίδια πάνω από 4 ώρες (20,9%), ενώ μεγάλο είναι και το ποσοστό των παιδιών που παίζουν παιχνίδια 3-4 ώρες (31,3%). Τέλος, το 41,8% των παιδιών παρακολουθεί βίντεο 1-2 ώρες.

Περιορισμοί

Σε αυτήν την ενότητα εξετάζεται κυρίως ο ρόλος των γονέων. Βασικές παράμετροι ήταν η επίβλεψη από τους γονείς, οι χρονικοί ή και άλλοι περιορισμοί καθώς και το κατά πόσο τα παιδιά μπορούν να τηρήσουν τα όρια που έχουν τεθεί από τους γονείς. Διαπιστώθηκε πως σχεδόν το 90% των μαθητών χρησιμοποιούν το διαδίκτυο χωρίς καμία επίβλεψη, ενώ μόνο το 25% των γονέων έχουν θέσει χρονικά όρια στα παιδιά τους, τα οποία όμως δεν τηρούνται από όλα τα παιδιά.

Συμπεράσματα - Προτάσεις

Τα αποτελέσματα της έρευνάς μας έδειξαν πως οι μαθητές/τριες κάνουν χρήση του διαδικτύου από μικρή ηλικία ενώ πολλές φορές οι γονείς δεν είναι ενήμεροι για τις διαδικτυακές δραστηριότητες των παιδιών τους. Ένα σημαντικό ποσοστό γονέων δεν δείχνει τη δέουσα προσοχή καθώς δε θέτει όρια και κανόνες στη χρήση του διαδικτύου ή δεν παρακολουθεί τις διαδικτυακές δραστηριότητες των παιδιών. Παράλληλα, διαπιστώνεται πως υπάρχουν παιδιά τα οποία θέτουν τον εαυτό τους σε κίνδυνο καθώς υιοθετούν λάθος πρακτικές όπως επικοινωνία με αγνώστους, συναντήσεις, διαμοιρασμό προσωπικών στοιχείων και υπερβολική ενασχόληση με το διαδίκτυο. Η επαφή των παιδιών με το διαδίκτυο έως τα 4 έτη πρέπει να είναι πολύ περιορισμένη, με επιλεγμένο περιεχόμενο και υπό την επίβλεψη των γονιών. Σε παιδιά μεγαλύτερης ηλικίας, είναι αναγκαίο να θεσπιστούν όρια και κανόνες για τη χρήση του διαδικτύου, όπως ο χρόνος και η ποιότητα του περιεχομένου, και να υπάρχει επίβλεψη από τους γονείς. Η δημιουργία σχέσεων εμπιστοσύνης μεταξύ παιδιών και γονέων είναι ιδιαίτερα σημαντική και δίνει τη δυνατότητα να δημιουργηθούν κίνητρα και ευκαιρίες έτσι ώστε τα παιδιά να έχουν ισορροπημένη ψηφιακή ζωή και να ασχολούνται επίσης με άλλες δραστηριότητες. Η ενασχόληση των παιδιών με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης δεν θα πρέπει να ξεκινάει πριν από την επιτρεπτή ηλικία. Κρίνεται αναγκαία η σωστή ρύθμιση των προφίλ τους καθώς και η ενημέρωση/ εκπαίδευση των παιδιών για τη σωστή χρήση τους. Πρέπει όλοι να συμβάλλουμε έτσι ώστε τα παιδιά από μικρή ηλικία, να συνειδητοποιήσουν την ανάγκη να είναι υπεύθυνα και υιοθετούν κανόνες καλής συμπεριφοράς στο διαδίκτυο. Συνολικά, είναι σημαντικό να δημιουργήσουμε ένα ασφαλές και υγιές περιβάλλον για τη χρήση του διαδικτύου από τα παιδιά, ώστε να μπορούν να εξερευνούν τον ψηφιακό κόσμο με ασφάλεια και υπευθυνότητα.

Χρήση κοινωνικών δικτύων

Οι βασικές παράμετροι που εξετάστηκαν αφορούν την ηλικία έναρξης της ενασχόλησης των παιδιών με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης καθώς και οι συνθήκες κάτω από τις οποίες ξεκινούν αυτήν την ενασχόληση. Σε συντριπτικό ποσοστό (89%) τα παιδιά διαθέτουν λογαριασμό σε κάποιο μέσο κοινωνικής δικτύωσης εκ των οποίων το 81% προκύπτει ότι ξεκινά αυτή την ενασχόληση σε ηλικία μικρότερη των 13 ετών. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός πως σχεδόν 1 στα 4 παιδιά δεν ενημέρωσαν και δεν είχαν συγκατάθεση από τους γονείς τους για τη δημιουργία του προφίλ.

Κίνδυνοι διαδικτύου

Στα γραφήματα που ακολουθούν παρουσιάζονται τα αποτελέσματα σχετικά με τους κινδύνους του διαδικτύου. Οι ερωτήσεις ήταν σχετικές με αν τα παιδιά μπορούν να διακρίνουν τους κινδύνους αλλά και να προστατευτούν από αυτούς, όπως διαδικτυακός εκφοβισμός, διαδικτυακή παρενόχληση, εθισμός, δημοσιοποίηση/ διαμοιρασμός προσωπικών στοιχείων, ακατάλληλο περιεχόμενο. Ανησυχητικό είναι το γεγονός ότι το 47% των μαθητών (1 στους 2) αποδέχεται αιτήματα φιλίας από αγνώστους καθώς και το ότι 1 στα 3 παιδιά (31%) έχει συναντηθεί με κάποιον που γνώρισε μέσω του διαδικτύου. Παράλληλα, 1 στα 4 παιδιά μοιράζεται προσωπικά του στοιχεία στο διαδίκτυο και 1 στα 4 παιδιά έχει δεχθεί κάποιου είδους διαδικτυακή παρενόχληση ή ακατάλληλα μηνύματα/ σχόλια και 1 στα 3 θεωρεί πως ίσως αντιμετωπίζει προβλήματα εθισμού.

Ασφάλεια και ενημέρωση

Οι μαθητές θεωρούν πως γνωρίζουν πως μπορούν να παραμείνουν ασφαλείς στο διαδίκτυο. Παράλληλα, 4 στους 5 θεωρούν πως είναι σε θέση να διακρίνουν αν μια είδηση είναι αληθινή. Τέλος, οι γονείς και σχολείο αποτελούν τις δύο βασικές πηγές ενημέρωσης των παιδιών σχετικά με την ασφάλεια στο διαδίκτυο.

STOP

VIOLENCE

Βία κατά των γυναικών

Ένα κοινωνικό φαινόμενο που απαιτεί άμεση λύση

γράφει ο Κωνσταντίνος Σταμάτης

Ενα από τα σημαντικότερα προβλήματα στην κοινωνία μας είναι η έμφυλη βία.

Πρόκειται ουσιαστικά για μια από τις πιο σοβαρές και διαδεδομένες παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων παγκοσμίως. Στις περισσότερες περιπτώσεις τα θύματα είναι γυναίκες, χωρίς όμως να εξαιρούνται οι άνδρες και τα παιδιά.

Πρόκειται για βία που βασίζεται στο φύλο του θύματος και έχει ως στόχο την επιβολή εξουσίας και ελέγχου πάνω στο θύμα. Περιλαμβάνει οποιαδήποτε επιβλαβή πράξη κατά της αξιοπρέπειας και της ακεραιότητας του ατόμου. Δεν περιορίζεται μόνο στην οικογένεια ή την προσωπική ζωή, αλλά εμφανίζεται και σε δημόσιους χώρους, χώρους εργασίας και δυστυχώς και σε σχολεία.

Η έμφυλη βία εκδηλώνεται με ποικίλες μορφές, με κυριότερες τη σωματική, σεξουαλική, ψυχολογική και οικονομική βία. Ας δούμε τι περιλαμβάνει κάθε μία από αυτές τις μορφές.

- Σωματική βία: χτυπήματα, ξυλοδαρμός, κακοποίηση.
- Σεξουαλική βία: βιασμός, σεξουαλική κακοποίηση, εκμετάλλευση.
- Ψυχολογική βία: λεκτική κακοποίηση, απειλές, εκφοβισμός, έλεγχος της ζωής του θύματος.
- Οικονομική βία: απαγόρευση εργασίας ή αδυναμία οικονομικής ανεξαρτησίας, εξαναγκαστική εργασία.

Ποιες είναι όμως οι αιτίες που οδηγούν στην έμφυλη βία και ποιες οι συνέπειες για τα θύματα; Η έμφυλη βία έχει τις ρίζες της σε ανισότητες που υπάρχουν μεταξύ των φύλων. Στηριζόμενη σε πατριαρχικές δομές και στερεότυπα, η βία ενισχύεται από την έλλειψη εκπαίδευσης. Επιπλέον, τα αίτια εμφάνισης φαινομένων έμφυλης βίας περιλαμβάνουν:

- τη στερεοτυπική αντίληψη για τον ρόλο της γυναίκας στην κοινωνία.
- την ελλιπή εκπαίδευση για τα δικαιώματα των γυναικών.
- την αδυναμία υποστήριξης των θυμάτων.

Οι συνέπειες για τα θύματα της έμφυλης βίας είναι καταστροφικές. Τα θύματα βιώνουν σοβαρές σωματικές και ψυχικές συνέπειες, όπως τραυματισμούς, διαταραχές άγχους, κατάθλιψη και μετατραυματικό άγχος. Συχνά, οι γυναίκες που υφίστανται βία αντιμετωπίζουν και κοινωνικό αποκλεισμό, με δυσκολία στην ένταξη τους στην αγορά εργασίας και την αποκατάσταση των σχέσεών τους.

Τα περιστατικά έμφυλης βίας είναι πιο συχνά απ' ό,τι συνήθως αντιλαμβανόμαστε. Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (2013), περίπου 1 στις 3 γυναίκες παγκοσμίως έχει υποστεί σωματική ή σεξουαλική βία από τον σύντροφό της (Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, 2013). Στην Ευρώπη, η Eurostat αναφέρει ότι περίπου το 25% των γυναικών έχουν βιώσει σωματική ή σεξουαλική κακοποίηση κατά τη διάρκεια της ζωής τους. Στην Ελλάδα, σύμφωνα με την Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων (2020), 1 στις 3 γυναίκες έχει υποστεί κάποια μορφή βίας. Οι περισσότερες από αυτές τις περιπτώσεις παραμένουν αόρατες λόγω της κοινωνικής ντροπής και του φόβου. Παράλληλα, σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα του ΕΚΚΕ (2023), το 90% των γυναικών θεωρεί πως η άσκηση οποιασδήποτε μορφής βίας κατά των γυναικών από οικείο πρόσωπο είναι αρκετά συχνή ή πολύ συχνή στη χώρα μας.

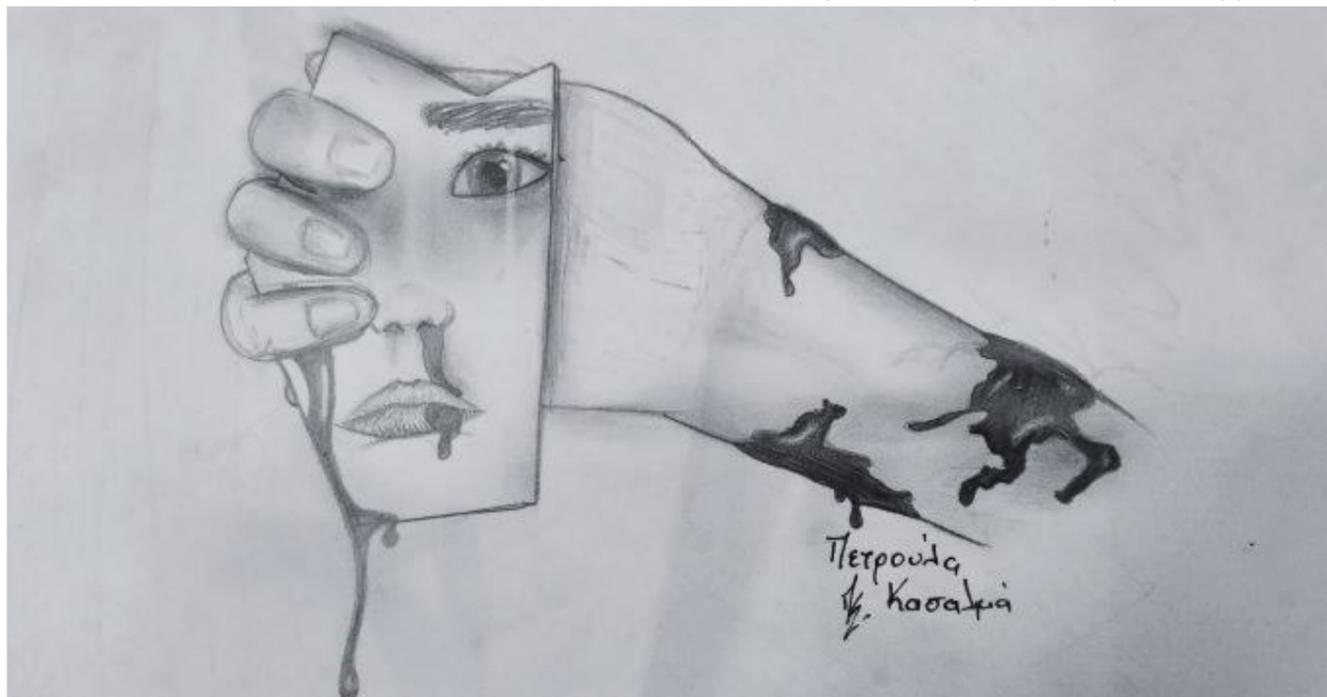
Με βάση τα ευρήματα της ίδιας έρευνας:

- 29,6% των γυναικών δηλώνει πως έχει υποστεί σωματική βία
- 18,1% σεξουαλική βία και
- 36,5% σωματική και σεξουαλική βία

Η πιο συχνή μορφή βίας που ασκείται σε στενές συντροφικές σχέσεις είναι η ψυχολογική βία (40,4%). Η ψυχολογική βία περιλαμβάνει συμπεριφορές που έχουν ως στόχο τη συναισθηματική κακοποίηση και τον έλεγχο των θυμάτων, όπως υποτίμηση, ταπείνωση και απαγόρευση συναναστροφών με άλλα άτομα. Τέλος, η έρευνα έδειξε πως 2 στις 5 γυναίκες (42,6%) έχουν υποστεί σεξουαλική παρενόχληση στον χώρο εργασίας τους, τουλάχιστον μία φορά. Η κοινωνία συνήθως θεωρεί τη βία ως προσωπική υπόθεση, αλλά στην πραγματικότητα είναι ένα κοινωνικό ζήτημα που απαιτεί συλλογική δράση. Η έμφυλη βία είναι ένα παγκόσμιο πρόβλημα που αφορά όχι μόνο τις γυναίκες, αλλά και ολόκληρη την κοινωνία. Η ευαισθητοποίηση και η δράση είναι απαραίτητες για να μειώσουμε τα φαινόμενα βίας και να δημιουργήσουμε έναν κόσμο ισότητας και σεβασμού για όλους τους ανθρώπους, ανεξαρτήτως φύλου. Στα σχολεία μπορούν να υλοποιηθούν προγράμματα που να αναδεικνύουν τα δικαιώματα των γυναικών, τα ανθρώπινα δικαιώματα και την καταδίκη της βίας. Τέλος, απαιτείται η ενίσχυση των πολιτικών και της κοινωνικής στήριξης για τα θύματα, ενώ παράλληλα χρειάζεται μια ισχυρή δέσμευση από όλους για να καταπολεμήσουμε τις ανισότητες και τη βία στη βάση τους. Τα φαινόμενα της έμφυλης βίας στην χώρα μας αυξάνονται ραγδαία. Ας βοηθήσουμε όλοι όσους χρειάζονται βοήθεια!

Πηγές:

<https://tinyurl.com/49b3ayw6> <https://tinyurl.com/ytfwhmsh>
<https://tinyurl.com/uuzzdx8j> <https://tinyurl.com/8hrj5ymz>

“ Η κοινωνία συνήθως θεωρεί τη βία ως προσωπική υπόθεση, αλλά στην πραγματικότητα είναι ένα κοινωνικό ζήτημα που απαιτεί συλλογική δράση. ”

Φανατισμός και οπαδική βία Η σκοτεινή πλευρά του αθλητισμού

Ο αθλητισμός ανέκαθεν αποτελούσε πηγή έμπνευσης, ψυχαγωγίας και ενότητας για εκατομμύρια ανθρώπους. Ωστόσο, ο φανατισμός που αναπτύσσεται γύρω από τις αθλητικές ομάδες έρχεται συχνά σε αντίθεση με αυτές τις αξίες, μετατρέποντας τα γήπεδα σε πεδία συγκρούσεων. Ο φανατισμός, η οπαδική βία ή αλλιώς «χουλιγκανισμός» είναι ένα διεθνές φαινόμενο που σχετίζεται κυρίως με το ποδόσφαιρο αλλά και γενικότερα με τον χώρο του αθλητισμού.

Τι είναι όμως ο φανατισμός και για ποιους λόγους εκδηλώνονται περιστατικά οπαδικής βίας;

Ο φανατισμός χαρακτηρίζεται από την άκριτη προσήλωση σε μία ομάδα και την περιφρόνηση κάθε διαφορετικής άποψης. Οι φανατισμένοι οπαδοί διαφωνούν σε υπερβολικό βαθμό για πρωταθλήματα, κατατάξεις, αγώνες... Όταν όμως η λογική παραχωρεί τη θέση της στην τυφλή οργή, αυτές οι διαφωνίες κλιμακώνονται σε λεκτική και πολλές φορές σωματική βία. Δυστυχώς, το πιο ανησυχητικό είναι ότι τέτοιες συμπεριφορές οδηγούν σε απώλειες ανθρώπινων ζωών.

Που οφείλεται όμως η οπαδική βία και ο φανατισμός στον αθλητισμό; Οι αιτίες μπορούν να συνοψιστούν στα ακόλουθα:

- Έλλειψη παιδείας: Πολλοί δεν έχουν μάθει πώς να ελέγχουν τα συναισθήματά τους και να αποφεύγουν τη βία.
- Ανάγκη για κοινωνική ταυτότητα: Ορισμένοι βρίσκουν νόημα και νιώθουν ότι κάπου ανήκουν μέσω της ομάδας τους. Αυτό, όμως, μπορεί να οδηγήσει σε ακραίες συμπεριφορές.
- Οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα: Η κρίση και η ανασφάλεια κάνουν πολλούς να νιώθουν απογοήτευση και θυμό, που συχνά εκφράζονται με επιθετικότητα και βίαιες πράξεις.

Όταν όμως η λογική παραχωρεί τη θέση της στην τυφλή οργή, αυτές οι διαφωνίες κλιμακώνονται σε λεκτική και πολλές φορές σωματική βία.

Οι ρίζες λοιπόν του φανατισμού είναι βαθύτερες από ό,τι φαίνεται. Ο κοινωνικός αποκλεισμός, η έλλειψη παιδείας αλλά και η εμπορευματοποίηση του αθλητισμού συμβάλλουν στην ένταση του φαινομένου. Παράλληλα, τα μέσα ενημέρωσης συχνά προβάλλουν την αντιπαλότητα και «εχθρότητα» μεταξύ των ομάδων, ενισχύοντας το διχασμό και προωθώντας τη βία.

Ένα συμβάν που συγκλόνισε την ελληνική κοινωνία είναι αυτό του Άλκη Καμπανού. Ο άτυχος νέος άφησε την τελευταία του πνοή την 1η Φεβρουαρίου 2022, κοντά στην οδό Χαριλάου στη Θεσσαλονίκη, κατά την διάρκεια βίαιης επίθεσης από οπαδούς της αντίπαλης ομάδας. Η αγάπη του για την ομάδα του, του στοίχισε την ίδια του τη ζωή.

Στις μαύρες σελίδες του ποδοσφαίρου προστέθηκε πέρυσι ένα ακόμη τραγικό γεγονός. Το ημερολόγιο έδειχνε 7 Αυγούστου 2024. Ο 29χρονος Μιχάλης Κατσούρης, δολοφονείται έξω από το γήπεδο της Νέας Φιλαδέλφειας. Ας ελπίσουμε ότι ο «Μάικ», όπως το αποκαλούσαν οι φίλοι του, θα είναι το τελευταίο θύμα οπαδικής βίας.

Δυστυχώς, το φαινόμενο δεν είναι αποκλειστικά ελληνικό. Σύμφωνα με την ιστοσελίδα Trine.edu, περίπου το 8% των Αμερικανών φιλάθλων έχουν πέσει θύματα βίας λόγω οπαδικών διαφορών. Μάλιστα, από το 2012 έως το 2019 καταγράφηκαν πάνω από 800 θάνατοι που συνδέονται με φανατισμό ακόμα και σε αθλήματα με λιγότερη δημοτικότητα, όπως το μπέιζμπολ.

Για να περιοριστούν τα περιστατικά βίας στα γήπεδα, έχουν ληφθεί πολλά μέτρα όπως η απαγόρευση κατανάλωσης αλκοόλ, το ηλεκτρονικό εισιτήριο, κάμερες εντός και εκτός γηπέδου καθώς και η απομάκρυνση των ταραξιών από το γήπεδο. Παράλληλα οι οικογένειες, ηλικιωμένοι και άλλες ευπαθείς ομάδες, μπορούν να παρακολουθούν από «ασφαλείς» θύρες, στις οποίες είναι λιγότερο πιθανό να υπάρξει κάποιο επεισόδιο βίας.

Ο φανατισμός δεν έχει τίποτα να προσφέρει. Αντίθετα, στερεί ζωές, απομακρύνει τα παιδιά και τις οικογένειες από τα γήπεδα και αμαυρώνει τη χαρά του αθλητισμού.

Μπούνας Δημήτρης

Πέρα από τα παραπάνω όμως καθοριστικό ρόλο έχει η εκπαίδευση. Τα μαθήματα αθλητικής παιδείας στα σχολεία με στόχο την ευαισθητοποίηση των νέων και την ενίσχυση του σεβασμού και της συνεργασίας μπορούν να μειώσουν το φαινόμενο.

Ο φανατισμός δεν έχει τίποτα να προσφέρει. Αντίθετα, στερεί ζωές, απομακρύνει τα παιδιά και τις οικογένειες από τα γήπεδα και αμαυρώνει τη χαρά του αθλητισμού. Ως κοινωνία, πρέπει να αναρωτηθούμε: σε τι μας ωφελεί αυτή η τυφλή οργή;

Ας μην ξεχνάμε ότι ο αθλητισμός είναι για όλους. Αποτελεί μια παγκόσμια γλώσσα που ενώνει, εμπνέει και μας υπενθυμίζει ότι οι διαφορές μας μπορούν να συνυπάρξουν αρμονικά. Η αλλαγή ξεκινά από εμάς τους ίδιους. Ξεκινά από τη στιγμή που θα επιλέξουμε να σεβόμαστε τον αντίπαλο και να θυμόμαστε ότι, πέρα από ομάδες, είμαστε πρώτα άνθρωποι.

Η αλλαγή ξεκινά από εμάς τους ίδιους. Ξεκινά από τη στιγμή που θα επιλέξουμε να σεβόμαστε τον αντίπαλο και να θυμόμαστε ότι, πέρα από ομάδες, είμαστε πρώτα άνθρωποι.

Ελλάδα εναντίον Αγγλίας

του Θανάση Πανούτσου

Η Ελλάδα μας στον όμιλό της, συγκεκριμένα στον όμιλο ΣΤ, βρέθηκε αντιμέτωπη με την ισχυρή Αγγλία. Και οι δύο αγώνες ήταν «ανατριχιαστικοί». Η Ελλάδα κέρδισε σε έναν, αλλά και ηττήθηκε στον άλλον. Να σας πω την αλήθεια, πιστεύω ότι η ήττα δεν μας ένοιαξε τόσο πολύ. Είμαστε εξαιρετικά ικανοποιημένοι από την εμφάνιση της ομάδας μας, η οποία αυτή τη στιγμή βρίσκεται στην 2η θέση του ομίλου.

Στο πρώτο ματς, Αγγλία-Ελλάδα, νικήσαμε με σκορ 1-2, ενώ είχαμε ήδη πετύχει πέντε συνεχόμενες νίκες. Ωστόσο, σε εκείνο το ματς, ήρθε αυτή η «καταραμένη» βραδιά που διέκοψε την καλή μας πορεία. Η Αγγλία βρήκε τον ρυθμό της και το τελικό σκορ 0-3 υπέρ τους μας πίκρανε πολύ.

Αλλά δεν πειράζει, Ελλάδα μας! Μην το βάζεις κάτω και θυμήσου τους θρύλους του 2004, που μας χάρισαν το πρώτο EURO στην ιστορία της ομάδας μας. Στηρίζουμε πάντα την ομάδα και η πορεία της είναι ήδη αξιοθαύμαστη!

Τέμπη: Μια τραγωδία που ζητά δικαιοσύνη

Δημήτρης Μπούνας & Παναγιώτα Ρωμέση

Το βράδυ της 28ης Φεβρουαρίου 2023, 57 ψυχές χάθηκαν, και για τις οικογένειές τους ο χρόνος σταμάτησε να κυλά. Δύο χρόνια μετά, οι συγγενείς των θυμάτων συνεχίζουν να διαμαρτύρονται, ζητώντας δικαιοσύνη, χωρίς ακόμη να έχουν λάβει σαφείς απαντήσεις για την αλήθεια πίσω από την τραγωδία. Ας δούμε δύο βασικές αιτίες που ενδέχεται να οδήγησαν σε αυτή την ανείπωτη καταστροφή.

Ο ανθρώπινος παράγοντας

Ένα από τα βασικά στοιχεία της τραγωδίας είναι το ανθρώπινο λάθος. Ο σταθμάρχης ανέλαβε την ευθύνη, αποδίδοντας το συμβάν στην «κακιά στιγμή». Ωστόσο, είναι αδιανόητο ένας άνθρωπος 59 ετών, με μόλις 40 ημέρες εμπειρίας στη θέση του σταθμάρχη, να επωμιστεί ένα τόσο κρίσιμο καθήκον. Μια θέση που, σύμφωνα με τους κανονισμούς, απαιτεί τουλάχιστον 712 ώρες εκπαίδευσης και 75 ημέρες πρακτικής. Το αποτέλεσμα ήταν τραγικό: άνθρωποι που επέζησαν από τη σύγκρουση, εγκλωβίστηκαν μέσα στις φλόγες και κήκαν ζωντανοί επί τρία ολόκληρα λεπτά.

Επιπλέον, σύμφωνα με ηχητικό ντοκουμέντο που ήρθε στο φως, μια κοπέλα – και άγνωστο πόσοι ακόμη – κάλεσε το 112, δίνοντας την ακριβή τοποθεσία του δυστυχήματος. Ωστόσο, το προσωπικό φάνηκε να μην αντιλαμβάνεται το μέγεθος της κατάστασης. Αν η κινητοποίηση ήταν πιο άμεση, ενδεχομένως να είχαν σωθεί περισσότερες ζωές. Η πολύωρη αναμονή έξω από το τρένο, μέχρι την επέμβαση των διασωστών, αποδεικνύει τις σοβαρές ελλείψεις του συστήματος.

Η έλλειψη αυτοματοποιημένων συστημάτων ασφαλείας

Η απουσία σύγχρονων μέτρων ασφαλείας στους ελληνικούς σιδηρόδρομους αναδείχθηκε ως ένας ακόμη κρίσιμος παράγοντας της τραγωδίας.

Όπως επισημαίνει ο δικαστικός πραγματογνώμονας τροχαίων ατυχημάτων, Γρηγόρης Μιχαλόπουλος (thetoc.gr):

"Πρέπει να σταθούμε στο γεγονός πως υπάρχουν κάποιες οδηγίες για τα θέματα ασφαλείας των γραμμών, πέρα από το ανθρώπινο λάθος. Η εξάλειψη του ανθρώπινου λάθους δεν είναι ένας τυχαίος παράγοντας. Ο κανονισμός λειτουργίας είναι πολύ συγκεκριμένος. Τα μέτρα ασφαλείας για την ηλεκτρονική επιτήρηση των γραμμών δεν ήταν σε λειτουργία από το 2004. Προφανώς, υπό αυτές τις συνθήκες δεν θα έπρεπε να λειτουργούν οι συρμοί."

Αντίστοιχα, ο πρόεδρος του Σωματείου Εργαζομένων ΟΣΕ και κλειδούχος, Νίκος Τσικαλάκης, επιβεβαιώνει: "Η πρώτη ένδειξη που βλέπουμε είναι ότι οφείλεται σε ανθρώπινο λάθος. Και σήμερα με τόσα λεφτά δεν θα έπρεπε ο σιδηρόδρομος να μιλάει ο ένας σταθμάρχης με τον άλλον. Θα έπρεπε να γίνονται όλα λίγο πιο αυτοματοποιημένα." Όπως φαίνεται, η έλλειψη σύγχρονων συστημάτων ασφαλείας δεν άφησε περιθώριο για ανθρώπινα λάθη. Ακόμη και ένας πλήρως εκπαιδευμένος σταθμάρχης θα δυσκολευόταν να διαχειριστεί μια τόσο κρίσιμη κατάσταση. Πόσο μάλλον ένας άνθρωπος χωρίς επαρκή εκπαίδευση και εμπειρία.

Σκεφτείτε ένα απλό παράδειγμα όπως την περίπτωση ενός αρχάριου κιθαρίστα, ο οποίος με μόλις δύο εβδομάδες εξάσκησης, αποπειράται να παίξει Jimi Hendrix. Το αποτέλεσμα θα ήταν καταστροφικό. Όπως και οι «χορδές» της κιθάρας θα έσπαζαν, έτσι κόπηκαν και οι «χορδές» της ζωής 57 ανθρώπων λόγω εγκληματικής αμέλειας και έλλειψης υποδομών. Το ελάχιστο που οφείλει η πολιτεία στις οικογένειες των θυμάτων είναι η απονομή δικαιοσύνης.

Μαρτυρίες από την τραγωδία

Η Ηλιάννα Μανίκα, επιζήσασα του δυστυχήματος, περιγράφει στην efsyn.gr:

"Μόλις πηδήξαμε από το παράθυρο κατευθυνθήκαμε προς το χωράφι. Παραμείναμε στο σημείο μαζί με άλλους τραυματίες για περίπου δύο ώρες, κατά τις οποίες ακόμα δεν είχαμε συνειδητοποιήσει τι είχε συμβεί και αν θα καταφέρουμε να βρούμε ζωντανοί. Θυμάμαι τις κραυγές, το τρένο να καίγεται, τους άλλους τραυματίες γύρω μου, τα συντρίμια των βαγονιών."

Κάποιες θολές εικόνες. Θυμάμαι πως για να απεγκλωβιστούμε χρειάστηκε να μας βοηθήσουν οι διασώστες να σκαρφαλώσουμε πάνω από την εμπορική αμαξοστοιχία και μετά με σκοινιά να καταφέρουμε να προσεγγίσουμε τον δρόμο. Εκεί μας δόθηκαν οι πρώτες βοήθειες, ενώ στη συνέχεια μεταφερθήκαμε στο Νοσοκομείο «Γεννηματάς» στη Θεσσαλονίκη."

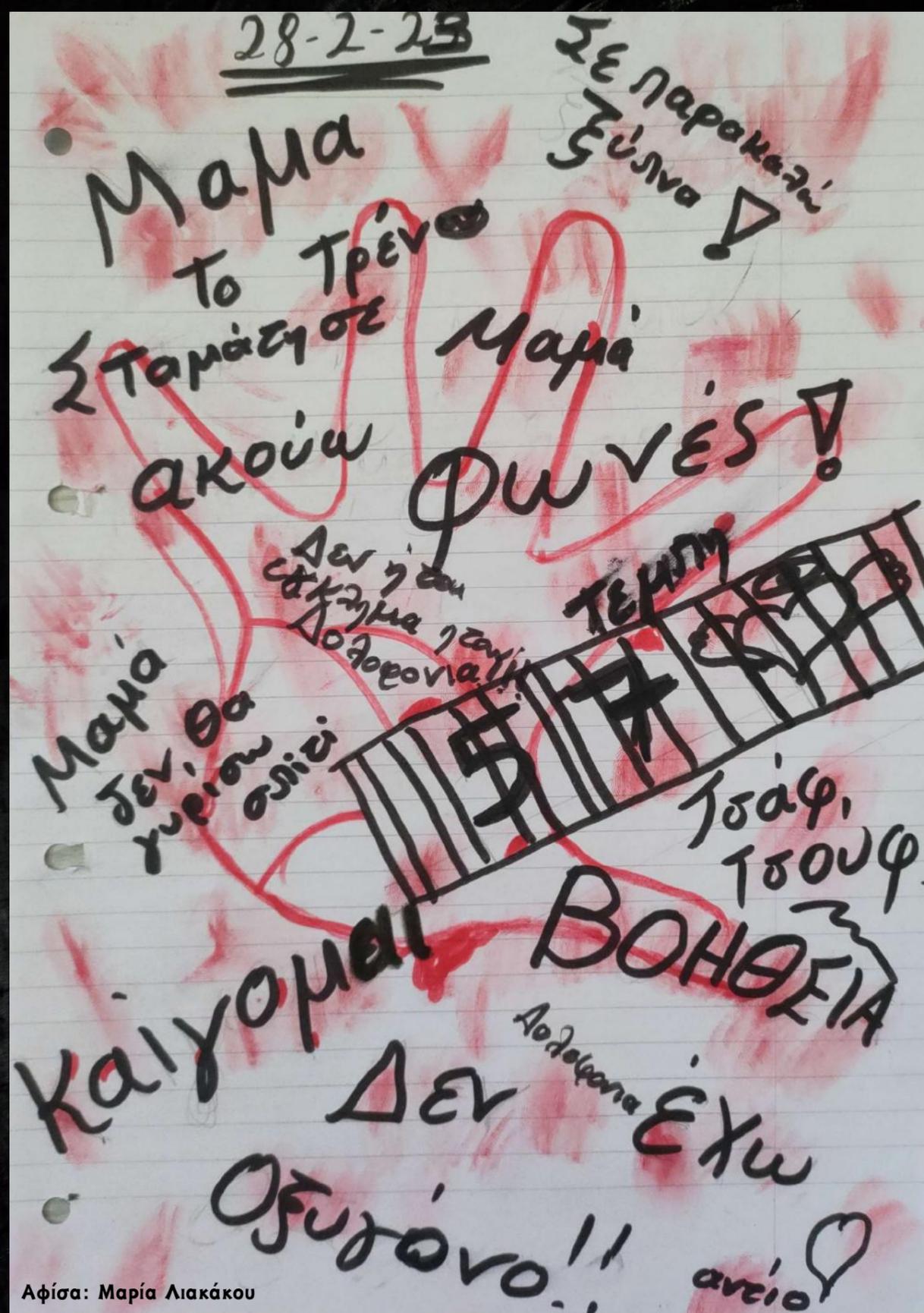
Το δυστύχημα στα Τέμπη δεν ήταν απλά αποτέλεσμα ενός ανθρώπινου λάθους. Ήταν η συνέπεια διαχρονικών παραλείψεων, ανεπαρκούς εκπαίδευσης και ανύπαρκτων συστημάτων ασφαλείας. Οι οικογένειες των θυμάτων δεν ζητούν μόνο απαντήσεις. Ζητούν δικαιοσύνη, για να μην ξαναζήσει κανείς μια τόσο φρικτή τραγωδία.

66 Σε κάποιους από εμάς δόθηκε η ευκαιρία να είμαστε σε καλύτερη κατάσταση ή να μην καούμε από χημικά εγκαύματα ή να σκοτωθούμε ακαριαία όπως τα παιδιά στο πρώτο βαγόνι.

Ντίνα Μαγδαλιανίδη, επιζήσασα

66 Θυμάμαι ότι και έξω από το βαγόνι άκουγα φωνές που αργοσβήνουν, ουσιαστικά ήταν άνθρωποι που έσβηναν. Ούρλιαζαν και όσο περνούσε η ώρα έσβηναν.

Αφίσα: Μαρία Λιακάκου

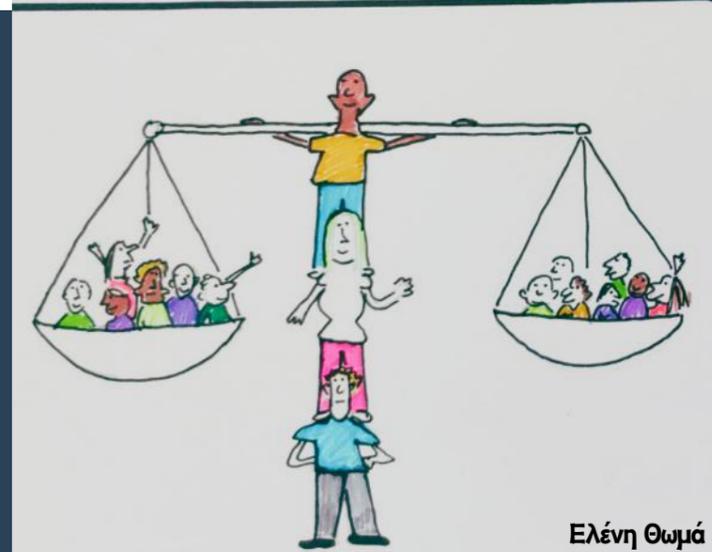
Εμπειρίες από την ομάδα σχολικής διαμεσολάβησης

Βασιλική Σαμιώτη

Στο σχολείο μας, εδώ και τρία χρόνια, έχει δημιουργηθεί η ομάδα σχολικής διαμεσολάβησης με σκοπό την ειρηνική επίλυση των συγκρούσεων. Εγώ τότε ήμουν στην Α Γυμνασίου. Οι υπεύθυνες καθηγήτριες επέλεξαν από κάθε τάξη έναν μαθητή για να συμμετάσχει στην ομάδα. Η εκπαίδευσή μας ολοκληρώθηκε πέρυσι και από τότε η ομάδα έχει συμμετάσχει σε συνέδρια, όπου παρουσίασε το έργο της και τις δράσεις της.

Πιστεύω πως οι εμπειρίες που αποκτήσαμε από τη συμμετοχή μας στην ομάδα σχολικής διαμεσολάβησης ήταν μοναδικές και με βοήθησαν να αναπτύξω σημαντικές δεξιότητες. Εγώ, προσωπικά, δέχτηκα με μεγάλη χαρά να συμμετάσχω, καθώς από μικρή μου άρεσε να ακούω τους ανθρώπους γύρω μου να μιλάνε για τα προβλήματά τους και να προσπαθώ να βρω τρόπους να τους στηρίξω, κάνοντάς τους να νιώσουν έστω και λίγο καλύτερα.

Με τη διαμεσολάβηση κατάφερα να ενισχύσω και να εξελίξω αυτές τις ικανότητές μου. Παράλληλα, μου άρεσε ιδιαίτερα το γεγονός ότι το πρόγραμμα συνδυάζεται με την ψυχολογία, καθώς η κυρία Καλογεροπούλου μας δίδαξε για τη συμπεριφορά και τις ανάγκες του ανθρώπου. Το επόμενο βήμα για την ομάδα είναι να εκπαιδευτούν μαθητές από την Α και Β Γυμνασίου, ώστε να συνεχιστεί το έργο της και να ενισχυθεί η κουλτούρα ειρηνικής επίλυσης συγκρούσεων στο σχολείο μας.

Δυνατά ΟΧΙ

Δημήτρης Μπούνας

Τη Δευτέρα, 25 Νοεμβρίου 2024, μαθητές και μαθήτριες του σχολείου μας συμμετείχαν στη βιωματική δράση με τίτλο «Δυνατά ΟΧΙ», με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Εξάλειψης της Βίας κατά των Γυναικών.

Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε από το Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών - Θυμάτων Βίας, του Δήμου Κορινθίων, με την συμμετοχή της Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Κορινθίας. Στην εκδήλωση συμμετείχε (με ενημερωτικό περίπτερο) το γραφείο αντιμετώπισης ενδοοικογενειακής βίας της Ελληνικής Αστυνομίας.

Σκοπός της συγκεκριμένης δράσης, ήταν η ενημέρωση/ ευαισθητοποίηση των μαθητών/τριών και του ευρύτερου κοινού σχετικά με την πρόληψη και καταπολέμηση όλων των μορφών βίας κατά των γυναικών. Παράλληλα το κοινό ενημερώθηκε για τον ρόλο των υποστηρικτικών δομών αντιμετώπισης της βίας.

Μέλη της μουσικής ομάδας του σχολείου μας πλαισίωσαν μουσικά την εκδήλωση υπό την καθοδήγηση του μουσικού μας κυρίου Ρουμπέκα, ενώ οι μαθητές/τριες των σχολείων που συμμετείχαν στην εκδήλωση είχαν την ευκαιρία να γράψουν τα δικά τους μηνύματα κατά της έμφυλης βίας, σε ειδικούς αναρτημένους πίνακες - πανό.

Ας χτίσουμε έναν κόσμο όπου όλα τα παιδιά μπορούν να είναι παιδιά

Θανάσης Πανούτσος

Η Παγκόσμια Ημέρα για τα Δικαιώματα του Παιδιού έχει καθιερωθεί στις 20 Νοεμβρίου, με αφορμή την επέτειο υιοθέτησής της από τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ, το 1989.

Τα παιδιά έχουν δικαίωμα στο γέλιο, στη χαρά, στη μάθηση, στη δημιουργία και στη φαντασία. Έχουν δικαίωμα να απολαμβάνουν το παιχνίδι και την αγκαλιά. Αυτά τα πράγματα μπορεί να φαίνονται απλά, αλλά είναι βασικά για την ευτυχία και την ανάπτυξή τους.

Όμως, δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι υπάρχουν παιδιά σε διάφορες γωνιές του κόσμου που στερούνται αυτά τα δικαιώματα. Αν μπορούσαμε, θα θέλαμε να ζούμε σε έναν κόσμο όπου όλα τα παιδιά έχουν τη δυνατότητα να είναι απλώς ... παιδιά. Όλα τα παιδιά.

Ας θυμόμαστε ότι τα δικαιώματα του παιδιού είναι ευθύνη όλων μας. Με μικρές πράξεις καλοσύνης και ενδιαφέροντος μπορούμε να κάνουμε τη διαφορά στη ζωή ενός παιδιού.

Για όποιον θέλει να μάθει περισσότερα για τα δικαιώματα του παιδιού, υπάρχουν πολλά ενδιαφέροντα βιβλία:

- Η παγκόσμια διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου - Εκδόσεις Μεταίχμιο
- Ένας καλύτερος κόσμος: τα δικαιώματα του παιδιού - Εκδόσεις Παπαδόπουλος
- Το σπίτι το δικό μας - Παιδική Νομική Βιβλιοθήκη

“ Αν μπορούσαμε, θα θέλαμε να ζούμε σε έναν κόσμο όπου όλα τα παιδιά έχουν τη δυνατότητα να είναι απλώς ... παιδιά. ”

Μπορείτε να μας πείτε τι ακριβώς είναι η κλιματική αλλαγή;

Θα προσπαθήσω να ορίσω την κλιματική αλλαγή όσο το δυνατόν πιο ξεκάθαρα, πιο απλά. Όπως λέει και η λέξη, είναι μια αλλαγή στο κλίμα, όχι μόνο τοπικά, αλλά σε ολόκληρο το πλανήτη. Δηλαδή παρατηρούμε ότι κάποια φαινόμενα που τόσα χρόνια εκδηλώνονταν με μία συγκεκριμένη σειρά, τώρα τελευταία ο τρόπος καθώς και ο χρόνος που εκδηλώνονται έχει αρχίσει και αλλάζει. Στη Γεωγραφία - στις επόμενες τάξεις - μαθαίνουμε ότι το κλίμα είναι φαινόμενο που παρατηρούμε για 30 χρόνια και βγάζουμε συμπεράσματα από αυτά που συμβαίνουν στο χρονικό διάστημα των 30 ετών. Τώρα, όμως, σε σχέση με ό,τι είχαμε παρατηρήσει τα προηγούμενα 30 χρόνια βλέπουμε να συμβαίνουν αλλαγές. Δηλαδή το κλίμα, σε παγκόσμιο επίπεδο, αλλάζει και μας αιφνιδιάζει.

Ποιες είναι οι κύριες αιτίες της κλιματικής αλλαγής;

Σύμφωνα με τα μέχρι τώρα δεδομένα που έχουν οι επιστήμονες, η κλιματική αλλαγή δεν είναι ένα καινούργιο φαινόμενο. Συνέβαινε και στο παρελθόν, χωρίς την ανθρώπινη παρέμβαση, όταν εκδηλώνονταν ηφαιστειακά φαινόμενα, δηλαδή εκρήξεις ηφαιστειών που απελευθέρωναν αέρια, τα οποία λέγονται αέρια του θερμοκηπίου και επηρέαζαν τη θερμοκρασία του πλανήτη. Όμως, εδώ και δεκαετίες, έχει αρχίσει και ο άνθρωπος και το κάνει αυτό με τις δραστηριότητες του. Για παράδειγμα, εξάγουμε από τη γη μεγάλες ποσότητες υλικού που ήταν "θαμμένο" για πολλά, πολλά χρόνια. Το υλικό αυτό, όπως κάρβουνο (δηλαδή γαιάνθρακες), πετρέλαιο ή φυσικό αέριο, το καίμε και απελευθερώνονται στην ατμόσφαιρα μεγάλες ποσότητες διοξειδίου του άνθρακα, που είναι το «νούμερο ένα» υπεύθυνο για την κλιματική αλλαγή αέριο.

“Πρέπει να μειώσει ο καθένας μας το ενεργειακό του αποτύπωμα”

Θα μπορούσατε να μας πείτε λίγα λόγια για τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στον πλανήτη μας;

Η πρώτη επίπτωση, για την οποία ειδοποίησαν αρχικά οι επιστήμονες, ήταν η άνοδος της στάθμης της θάλασσας. Στις δικές μας περιοχές (της Μεσογείου) δεν είναι τόσο αντιληπτό αυτό, γιατί πρόκειται για μία κλειστή θάλασσα. Σε πολλές όμως περιοχές του Ειρηνικού, σε πολλά νησιά στα οποία οι άνθρωποι ζούσαν κοντά στην ακτογραμμή, βλέπουμε τις συνέπειες έντονα, αφού οι άνθρωποι αυτοί έχουν χάσει τα σπίτια τους. Και γιατί συνέβη αυτό; Η άνοδος της θερμοκρασίας έκανε να λιώσουν ακόμα μεγαλύτερες ποσότητες πάγου από τους πόλους και το (υγρό) νερό αυξήθηκε. Αυτή είναι μία από τις επιπτώσεις. Άλλες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής είναι οι ακραίες θερμοκρασίες του καλοκαιριού, που συνοδεύονται από τεράστιες περιόδους ξηρασίας, και σε περιοχές όπως η Μεσόγειος προκαλούν μεγάλες πυρκαγιές (megafires), που καταστρέφουν τα πάντα στο πέρασμά τους. Μετά, ένα άλλο φαινόμενο που σχετίζεται με την αλλαγή του κλίματος είναι οι πλημμύρες, όπως αυτή που συνέβη στη χώρα μας, πέρυσι στη Θεσσαλία. Ακόμα, οι τυφώνες και άλλα ακραία καιρικά φαινόμενα εντείνονται λόγω της κλιματικής αλλαγής.

Πως θα μπορούσαμε να περιορίσουμε το φαινόμενο της κλιματικής αλλαγής;

Πρέπει να μειώσει ο καθένας μας το «ενεργειακό του αποτύπωμα», όπως λένε και στην τηλεόραση. Δηλαδή, να μειώσω την ενέργεια που καίω εγώ σαν άνθρωπος μέσα από αυτές τις μορφές, που οφείλονται στη χρήση του πετρελαίου ή της βενζίνης (που είναι προϊόν του πετρελαίου) και γενικά των γαιανθράκων.

Δηλαδή, να μην χρησιμοποιώ όσο γίνεται ηλεκτρισμό, το αυτοκίνητο κλπ. Για παράδειγμα, αντί να κάνω μια μικρή απόσταση με το αυτοκίνητο είναι καλύτερο να περπατήσω, να σβήνω τα φώτα όταν δεν χρειάζονται, να μην αφήνω ανοιχτές ηλεκτρικές συσκευές (όπως την τηλεόραση, τον υπολογιστή) όταν δεν τις χρησιμοποιώ.

Η συνεισφορά του καθενός μας με αυτές τις μικρές αλλαγές είναι απειροελάχιστη, αλλά όταν τις κάνουν οκτώ δισεκατομμύρια άνθρωποι, τότε κάνει διαφορά.

Πώς πιστεύετε ότι θα εξελιχθεί η κλιματική αλλαγή τα επόμενα 10-20 χρόνια;

Σύμφωνα με αυτά που προβλέπουν οι επιστήμονες, «κρούουν των κώδωνα του κινδύνου», δηλαδή «χτυπάνε καμπανάκι» για να μας προειδοποιήσουν ότι τα πράγματα δεν πάνε καλά. Θεωρώ ότι οι συνθήκες στον πλανήτη μας θα επιδεινωθούν σημαντικά, γιατί δεν έχουμε σταματήσει να χρησιμοποιούμε γαιάνθρακες. Όσο κι αν θέλουν οι κυβερνήσεις, ειδικά στις ανεπτυγμένες χώρες που καταναλώνουν περισσότερη ενέργεια, είναι πολύ δύσκολο να σταματήσουμε, γιατί έτσι είναι φτιαγμένες οι ζωές μας. Είναι πολύ δύσκολο να στηριχτούμε μόνο στην αιολική ή στην ηλιακή ενέργεια. Άρα λοιπόν θα επιδεινωθεί η κατάσταση. Φοβάμαι ότι στη χώρα μας θα έχουμε ακόμα πιο ζεστά καλοκαίρια - δεν θα μπορείς να κυκλοφορήσεις τις ώρες μετά τις 12:00 και μέχρι τις 5:00, γιατί η θερμοκρασία θα είναι πολύ υψηλή. Παράλληλα θα έχουμε μεγάλες περιόδους ξηρασίας, γεγονός που θα επηρεάσει τις καλλιέργειες και οι αγρότες θα βρεθούν αντιμέτωποι με μεγάλα προβλήματα, ενώ το φθινόπωρο θα εκδηλώνονται πιο έντονα πλημμυρικά φαινόμενα.

Ποιες είναι οι προσωπικές σας προτάσεις για την ευαισθητοποίηση των παιδιών σχετικά με την κλιματική αλλαγή;

Θεωρώ ότι αν χρησιμοποιήσουμε τα φαινόμενα που έχουν συμβεί στη χώρα μας και τα παρουσιάσουμε στα παιδιά, δηλαδή τι έχει συμβεί τα τελευταία χρόνια λόγω της κλιματικής αλλαγής, δείχνοντας όμως τις πραγματικές διαστάσεις, δηλαδή τι συνέβη στην Εύβοια όταν κάηκαν τα σπίτια των ανθρώπων και μόνος τρόπος για να σταματήσει η φωτιά ήταν να φτάσει στη θάλασσα, τι συνέβη στο Μάτι που έχασαν τη ζωή τους τόσοι άνθρωποι, τι συνέβη στην Καρδίτσα από τις πλημμύρες που τόσοι άνθρωποι έχασαν τα σπίτια τους, ενώ υπήρχαν στη συνέχεια πολλά προβλήματα υγιεινής από τα νεκρά ζώα, τότε θα καταφέρουμε να τα ευαισθητοποιήσουμε. Είναι άλλο να βλέπεις κάτι που συμβαίνει πολλές χιλιάδες χιλιόμετρα μακριά σου, π.χ. στις Φιλιππίνες, και άλλο να βλέπεις αυτό που συμβαίνει δίπλα σου. Είναι, θεωρώ, πιο εύκολο να ευαισθητοποιηθούν μέσα από τέτοια παραδείγματα για να νιώσουν την ανάγκη να κάνουν κάτι.

Ποιες είναι οι ελπίδες σας για το μέλλον του πλανήτη όσον αφορά την κλιματική αλλαγή;

Για τον πλανήτη έχω πολλές ελπίδες, για τον άνθρωπο δεν ξέρω. Καθώς ερχόμουν σήμερα στο σχολείο άκουσα στο ραδιόφωνο έναν ειδικό σε θέματα κλιματικής αλλαγής ο οποίος έλεγε πως ο πλανήτης θα βρει τρόπο να ισορροπήσει. Δεν θα εξαφανιστεί όλη η ζωή από τον πλανήτη, κάποια είδη θα εξαφανιστούν, όμως κάποια θα επιβιώσουν. Το θέμα είναι πώς εμείς οι άνθρωποι θα συνεχίσουμε, όταν δεν θα έχουμε καλλιεργήσιμες εκτάσεις, θα καταστρέφονται οι σοδειές, δεν θα έχουμε που να μείνουμε...

Θεωρώ όμως ότι οι ισχυροί του πλανήτη θα συνειδητοποιήσουν την κρισιμότητα της κατάστασης και θα πάρουν μεγάλες αποφάσεις για να κάνουν κάτι σημαντικό, γιατί ο κίνδυνος πλέον θα είναι πολύ σοβαρός για να τον αγνοήσουμε. Θέλω να πιστεύω ότι στα επόμενα 10 με 20 χρόνια - μολονότι θα συμβούν άσχημα πράγματα - η ανθρωπότητα θα πάρει σημαντικά μέτρα για να προσπαθήσει να περιορίσει την κλιματική αλλαγή.

Η περιβαλλοντική μας ομάδα

**Ζολύτα Αναστασία
& Κορδώσης Κων/νος**

Τα τελευταία χρόνια, η περιβαλλοντική κρίση στη χώρα μας έχει πάρει ανησυχητικές διαστάσεις. Οι πυρκαγιές, τα σκουπίδια που επιβαρύνουν τις θάλασσες, καθώς και η ατμοσφαιρική ρύπανση, κυρίως στις μεγάλες πόλεις, έχουν καταστήσει επιτακτική την ανάγκη για δράση. Το σχολείο μας, ευαισθητοποιημένο για αυτό το ζήτημα, δημιούργησε την Περιβαλλοντική Ομάδα, προκειμένου να αναλάβει δράσεις για την προστασία του περιβάλλοντος και την ευαισθητοποίηση της κοινότητας.

Οι βασικοί στόχοι της Περιβαλλοντικής Ομάδας μας είναι:

- Να μετατρέψουμε το σχολείο μας σε έναν χώρο που θα σέβεται και θα φροντίζει το περιβάλλον.
- Να πραγματοποιήσουμε δράσεις στην Κόρινθο με στόχο τη διατήρηση της καθαριότητας και της ομορφιάς της πόλης.
- Να ενθαρρύνουμε τη συμμετοχή όλων των μαθητών στις περιβαλλοντικές δραστηριότητες και να τους ενημερώσουμε για τη σημασία της προστασίας του περιβάλλοντος.

Καλούμε όλους τους μαθητές του σχολείου να συμμετάσχουν στην προσπάθεια για τη διατήρηση της καθαριότητας του σχολείου μας, αλλά και της πόλης μας και να συμβάλλουν με τον τρόπο τους στην προστασία του φυσικού μας πλούτου. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επικοινωνήσουν με τον διευθυντή μας, ο οποίος είναι υπεύθυνος για τις περιβαλλοντικές δράσεις του σχολείου.

Θα ήμασταν πολύ χαρούμενοι αν συμμετείχατε κι εσείς σε αυτήν την πρωτοβουλία, ώστε όλοι μαζί να κάνουμε τη διαφορά για έναν πιο καθαρό και υγιή κόσμο.

Το Ξυλόκαστρο σε «αναμμένα κάρβουνα»

Δημήτρης Μπούνας & Θανάσης Πανούτσος

Την 1η Οκτωβρίου 2024 σημειώθηκε μια καταστροφική πυρκαγιά στην κωμόπολη Ξυλόκαστρο, στον νομό Κορινθίας.

Από νωρίς το πρωί, η φωτιά ξέσπασε με τρομακτική ένταση, παίρνοντας γρήγορα τεράστιες διαστάσεις και αναγκάζοντας τις αρχές να στείλουν μηνύματα μέσω του 112 στους κατοίκους.

Δυστυχώς, δύο νέοι άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους προσπαθώντας να σώσουν έναν συνάνθρωπό τους, ενώ πολλοί άλλοι βρέθηκαν σε απόγνωση, καθώς τα σπίτια τους και οι περιουσίες τους καταστράφηκαν ολοσχερώς.

Οι μελλοντικές συνέπειες αυτής της πυρκαγιάς είναι ολέθριες. Ένα ολόκληρο καταπράσινο βουνό έχει μετατραπεί σε μια μαύρη έρημο. Αυτό όχι μόνο επηρεάζει την οικολογία της περιοχής, αλλά αυξάνει και τον κίνδυνο πλημμυρών στο μέλλον. Επιπλέον, η παραγωγή οξυγόνου που εξασφαλιζόταν από τα δέντρα θα μειωθεί αισθητά.

Πηγή : <https://www.tanea.gr/2024/09/30/>

Η εικόνα της καταστροφής μας γέμισε αγωνία και στενοχώρια για τους ανθρώπους και τον τόπο μας. Ωστόσο, νιώθουμε και υπερηφάνεια για τους εθελοντές και τους πυροσβέστες που κινητοποιήθηκαν άμεσα για να αντιμετωπίσουν τη φωτιά, προσφέροντας πολύτιμη βοήθεια.

Ελπίζουμε να μην ξαναζήσουμε τέτοιες τραγικές καταστάσεις και οικολογικές καταστροφές, όχι μόνο στην πατρίδα μας, αλλά σε ολόκληρο τον κόσμο. Οι πυρκαγιές δεν φέρνουν τίποτα καλό!

Τα αδέσποτα ζώα στην Κόρινθο

Αναστασία Ζολύτα

Η Κόρινθος αντιμετωπίζει ένα σοβαρό πρόβλημα με τα αδέσποτα ζώα, κυρίως γάτες και σκύλους, που έχουν εγκαταλειφθεί από τους ιδιοκτήτες τους. Συχνά, οι λόγοι για την εγκατάλειψη είναι η αδιαφορία για τη φροντίδα τους ή η οικονομική δυσκολία να καλυφθούν βασικές ανάγκες, όπως η τροφή τους. Επιπλέον, υπάρχουν περιστατικά κακοποίησης, όπου ορισμένοι άνθρωποι προβαίνουν σε βίαιες πράξεις κατά των ζώων, με αποτέλεσμα αυτά να ζουν φοβισμένα και σε άσχημες συνθήκες.

Η κατάσταση αυτή απαιτεί άμεση δράση από όλους μας. Ο Δήμος μπορεί να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο, δημιουργώντας καταφύγια ζώων όπου οι τετράποδοι φίλοι μας θα λαμβάνουν φαγητό, νερό και την απαραίτητη φροντίδα. Αυτά τα καταφύγια μπορούν να λειτουργήσουν και ως κέντρα υιοθεσίας, διευκολύνοντας την εύρεση ενός ζεστού και ασφαλούς σπιτικού για τα ζώα.

Είναι ευθύνη μας να προστατεύουμε τα ζώα και να τους προσφέρουμε μια καλύτερη ζωή. Με τη δημιουργία και υποστήριξη τέτοιων πρωτοβουλιών, μπορούμε να μειώσουμε σημαντικά τον αριθμό των αδέσποτων στην πόλη μας, προσφέροντάς τους την αγάπη και τη φροντίδα που τους αξίζει.

Ας συνεργαστούμε όλοι για να κάνουμε την Κόρινθο έναν φιλικότερο τόπο, όχι μόνο για τους ανθρώπους, αλλά και για τα ζώα.

Σκουπίδια παντού γύρω μας

Κων/νος Κορδώσης

Η εικόνα της πόλης μας, της Κορίνθου, έχει επηρεαστεί σημαντικά από την ανεξέλεγκτη παρουσία σκουπιδιών. Περπατώντας στους δρόμους, παρατηρεί κανείς απορρίμματα σε κάθε γωνιά, γεγονός που υποβαθμίζει την ποιότητα ζωής και την αισθητική της περιοχής. Ιδιαίτερα ανησυχητική είναι η παρουσία αποσίγαρων, αποτέλεσμα της αυξημένης χρήσης τσιγάρων, αλλά και ηλεκτρονικών τσιγάρων, ακόμα και μέσα στα σχολεία.

Το πρόβλημα απαιτεί λύση. Είναι απαραίτητο να ληφθούν άμεσα μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος και την αποκατάσταση της καθαριότητας στην πόλη μας. Οι κάτοικοι πρέπει να ευαισθητοποιηθούν για τη σημασία της υπεύθυνης διαχείρισης των απορριμμάτων. Παράλληλα, η δημοτική αρχή μπορεί να συμβάλει σημαντικά, τοποθετώντας περισσότερους κάδους απορριμμάτων σε σημεία στρατηγικά και εφαρμόζοντας αυστηρότερα μέτρα για όσους ρυπαίνουν.

Ως πολίτες, έχουμε κι εμείς την ευθύνη να προστατεύουμε το περιβάλλον μας. Αν ακολουθήσουμε βασικούς κανόνες, όπως να μην αφήνουμε σακούλες με σκουπίδια στους δρόμους και να χρησιμοποιούμε τους κάδους ανακύκλωσης. Μπορούμε να κάνουμε τη διαφορά! Ας δράσουμε όλοι μαζί για να επαναφέρουμε την καθαριότητα και την ομορφιά της πόλης μας. Η Κόρινθος μπορεί και πρέπει να γίνει και πάλι μια πόλη ευχάριστη για τους κατοίκους της και ελκυστική για τους επισκέπτες της.

Θαλάσσια ρύπανση. Μας αφορά;

Ζολύτα Αναστασία, Κορδώσης Κων/νος, Μαυροειδής Παναγιώτης & Μασούρας Χρήστος

Η θαλάσσια ρύπανση αποτελεί ένα από τα πιο σοβαρά περιβαλλοντικά προβλήματα, που καταστρέφει τον πλανήτη μας ώρα με την ώρα. Αλλά πώς φτάσαμε σε αυτήν την κατάσταση; Λοιπόν, το πρόβλημα ξεκινά από εμάς, τους ανθρώπους, που συχνά πετάμε τα σκουπίδια στο δρόμο ή στις παραλίες, χωρίς να σκεφτόμαστε τις συνέπειες. Τα σκουπίδια αυτά καταλήγουν στη θάλασσα και προκαλούν σοβαρές ζημιές στο οικοσύστημα. Εκτός από τα συνηθισμένα απορρίμματα, όπως πλαστικά, μπουκάλια και σακούλες, τα μικροπλαστικά, που είναι μικροσκοπικά κομμάτια πλαστικού, εισέρχονται στη θαλάσσια τροφική αλυσίδα και προκαλούν μεγάλη ζημιά στα θαλάσσια είδη.

Ένα άλλο σημαντικό πρόβλημα είναι τα απόβλητα από τα εργοστάσια και τις βιομηχανίες, τα οποία περιέχουν επικίνδυνες ουσίες και μολύνουν το νερό. Επίσης, οι διαρροές πετρελαίου από τα καράβια και τα ατυχήματα σε πλατφόρμες εξόρυξης πετρελαίου είναι μια σημαντική αιτία θαλάσσιας ρύπανσης. Μία ακόμα αιτία ρύπανσης της θάλασσας είναι τα φυτοφάρμακα που χρησιμοποιούνται στη γεωργία. Τα χημικά που περιέχουν τα φυτοφάρμακα καταλήγουν στον υδροφόρο ορίζοντα και, τελικά, στη θάλασσα, καταστρέφοντας τη θαλάσσια ζωή. Τέλος, η υπεραλίευση, καταστρέφει την ισορροπία του θαλάσσιου κόσμου.

Πως μπορούμε να επανορθώσουμε; Η καταπολέμηση της θαλάσσιας ρύπανσης απαιτεί συλλογική προσπάθεια και συνειδητοποίηση από όλους μας. Υπάρχουν αρκετές λύσεις που μπορούμε να εφαρμόσουμε για να μειώσουμε τη ρύπανση και να προστατεύσουμε τις θάλασσές μας.

Αρχικά, η ανακύκλωση είναι ένα από τα πιο αποτελεσματικά μέτρα για τη μείωση των απορριμμάτων. Όταν ανακυκλώνουμε, μειώνουμε την ποσότητα των σκουπιδιών που καταλήγουν στη θάλασσα. Επιπλέον, μπορούμε να επιλέγουμε προϊόντα με λιγότερο πλαστικό ή προϊόντα που μπορούν να επαναχρησιμοποιηθούν, όπως οι επαναχρησιμοποιήσιμες σακούλες.

Αναγκαία είναι και η εφαρμογή αυστηρών κανόνων για τα εργοστάσια και τις βιομηχανίες. Όλες οι βιομηχανίες που δραστηριοποιούνται κοντά στη θάλασσα πρέπει να τηρούν υψηλά πρότυπα προστασίας του περιβάλλοντος και να επενδύουν σε τεχνολογίες καθαρισμού των αποβλήτων τους πριν από την απελευθέρωσή τους στη θάλασσα.

Παράλληλα, η αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, όπως η ηλιακή και η αιολική ενέργεια, μπορεί να μειώσει τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα (CO2) και τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, η οποία ενισχύει τα φαινόμενα της θαλάσσιας ρύπανσης. Ένα ακόμα σημαντικό βήμα είναι η μείωση της χρήσης χημικών φυτοφαρμάκων στη γεωργία και η προώθηση της βιολογικής καλλιέργειας.

Η συμμετοχή σε δράσεις προστασίας του περιβάλλοντος, η μείωση της χρήσης αυτοκινήτων για κοντινές αποστάσεις, καθώς και η χρήση μέσων μαζικής μεταφοράς, είναι επιπλέον μέτρα που μπορούν να μειώσουν τις εκπομπές ρύπων και να συμβάλουν στην προστασία της θάλασσας.

Τέλος, η εκπαίδευση του κοινού είναι επίσης πολύ σημαντική. Η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση των πολιτών σχετικά με τις συνέπειες της θαλάσσιας ρύπανσης και τη σημασία της υπεύθυνης συμπεριφοράς είναι βασικές για την επίτευξη της αλλαγής. Ο καθένας από εμάς μπορεί να κάνει τη διαφορά.

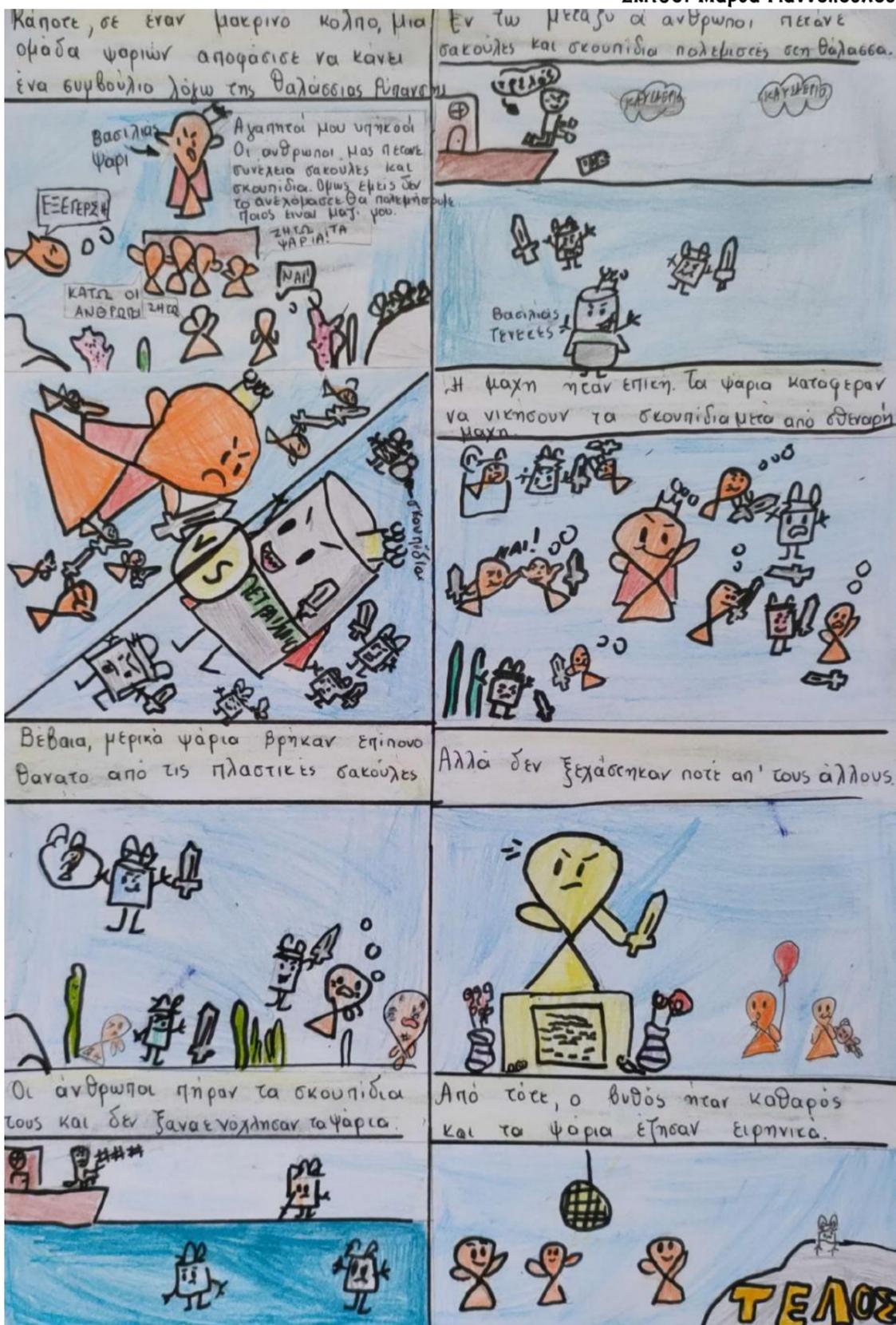
Η προστασία των θαλασσών είναι υπόθεση όλων μας. Αν δράσουμε τώρα, μπορούμε να προστατεύσουμε το μέλλον του πλανήτη μας και τη ζωή στη θάλασσα. Ας αναλάβουμε όλοι την ευθύνη που μας αναλογεί.

Μελίνα Κοσκινά

Η εξέγερση των ψαριών

Διάλογοι: Αλέξανδρος Γιαμπουράνης
Σκίτσο: Μάρθα Γιαννοπούλου

Ανακαλύπτοντας τα μυστικά του σύμπαντος

γράφει ο Μιχάλης Μπέκος

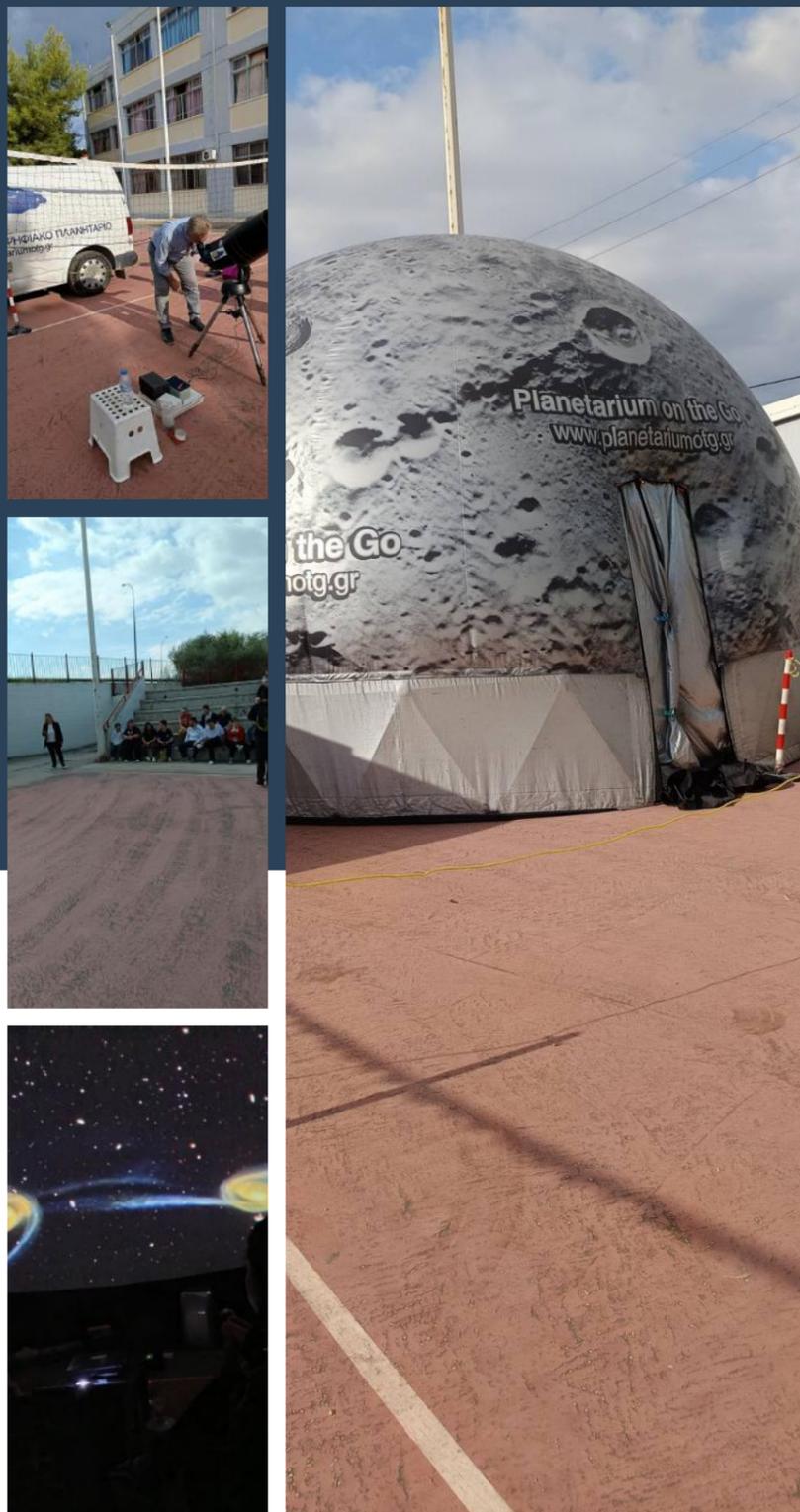
Τον Οκτώβριο επισκέφτηκε το σχολείο μας το Φορητό Ψηφιακό Πλανητάριο. Το Φορητό Ψηφιακό Πλανητάριο «Planetarium On The Go» είναι μια ημιμόνιμη φορητή κατασκευή σταθερού θόλου, όπου οι μαθητές έχουν τη δυνατότητα να μνηθούν στα μυστικά του σύμπαντος μέσα από την παρακολούθηση ειδικά διαμορφωμένου οπτικοακουστικού υλικού.

Οι μαθητές/τριες όλων των τάξεων είχαμε την ευκαιρία να ανακαλύψουμε τα μυστήρια του σύμπαντος μέσα από μία μοναδική οπτικοακουστική διδακτική εμπειρία.

Στην αρχή παρακολουθήσαμε προβολές μέσα στο Φορητό Ψηφιακό Πλανητάριο. Πιο συγκεκριμένα, η δική μας τάξη παρακολούθησε το ντοκιμαντέρ θόλου «Το κλίμα της Γης». Στο συγκεκριμένο ντοκιμαντέρ ενημερωθήκαμε σχετικά με την κλιματική αλλαγή, τα αίτια της, τις επιπτώσεις αλλά και τις δράσεις που πρέπει να αναληφθούν για την αντιμετώπιση του φαινομένου.

Έξω από το Φορητό Πλανητάριο παρατηρήσαμε με τηλεσκόπιο τον Ήλιο με ειδικό φίλτρο και καταφέραμε να δούμε τις μαύρες κηλίδες. Παράλληλα συζητήσαμε και λύσαμε απορίες με τους υπεύθυνους.

Ήταν μια αξέχαστη εμπειρία!

Αποικίες στη Σελήνη

Πολυχρονόπουλος Ιάσοντας

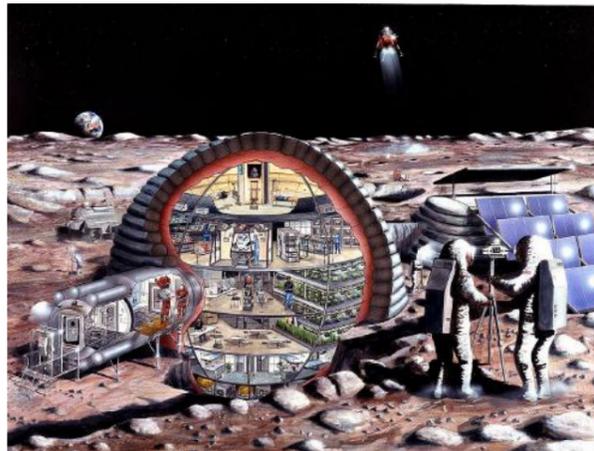
Η πιθανότητα επιστροφής του ανθρώπου στη Σελήνη είναι ένα θέμα που συζητείται συνεχώς στον επιστημονικό και τεχνολογικό κόσμο. Σύμφωνα με πρόσφατες ανακοινώσεις της NASA, το 50% του προϋπολογισμού της για το 2019, που ξεπερνούσε τα 10 δισεκατομμύρια δολάρια, προοριζόταν αποκλειστικά για αποστολές στη Σελήνη.

Αλλά η NASA δεν είναι η μόνη που έχει σχέδια για την επιστροφή του ανθρώπου στη Σελήνη. Η Ρωσία έχει ανακοινώσει ότι σκοπεύει να εγκαταστήσει μια ανθρώπινη αποικία στη Σελήνη μέχρι το 2030, με αρχικό πληθυσμό που θα κυμαίνεται από 4 έως 12 άτομα. Παράλληλα, και άλλες χώρες, όπως η Κίνα και η Ιαπωνία, προβλέπουν την ανάπτυξη αποικιών στον ίδιο στόχο.

Η επιστημονική κοινότητα, σε συνεργασία με πανεπιστήμια και αεροδιαστημικές εταιρείες, διερευνά τεχνολογίες που θα επιτρέψουν στους ανθρώπους να ζουν και να εργάζονται στο φεγγάρι.

Ένα από τα μεγαλύτερα ζητήματα που πρέπει να λυθούν είναι η δημιουργία ενός βιώσιμου οικοσυστήματος που θα συντηρεί τους διαστημικούς αποίκους για αόριστο χρόνο. Για να επιτευχθεί αυτό, χρειάζονται καινοτόμες τεχνολογίες, όπως η καλλιέργεια φυτών σε συνθήκες μικρής βαρύτητας και η διαχείριση των αποβλήτων. Παράλληλα, θα πρέπει να αναπτυχθούν μικροβιακά και μικρομηχανικά συστήματα που θα υποστηρίζουν το ανθρώπινο σώμα και τις ανάγκες του σε μακροχρόνιες αποστολές.

Παρά την πρόοδο που συντελείται, όλα αυτά τα σχέδια παραμένουν αβέβαια, καθώς δεν υπάρχει καθορισμένος χρόνος για την πλήρη υλοποίησή τους. Η ανάπτυξη της τεχνολογίας και η επίλυση των προκλήσεων που σχετίζονται με τη ζωή στο φεγγάρι απαιτούν χρόνο και σημαντική επένδυση.

<https://images.app.goo.gl/byfqkswThwNkJukD9>

<https://images.app.goo.gl/ggSBMCUVLnn1SP1Y7>

Lego Ninjago: Η Άνοδος των Δράκων

Παναγιώτης Κοροδήμας

Η τελευταία σειρά που με έχει αφήσει άφωνο είναι το Lego Ninjago: Dragons Rising – Η Άνοδος των Δράκων. Πρόκειται για μια επική και υπερηρωική τηλεοπτική σειρά φαντασίας με εξαιρετικά κινούμενα σχέδια (computer animations). Τα γραφικά είναι εντυπωσιακά και πραγματικά καθηλωτικά, ενώ οι μάχες των Ninja είναι γεμάτες ένταση και δράση.

Η ιστορία ακολουθεί τη Sora, η οποία ανακαλύπτει τη δύναμη του ηλεκτρονικού στοιχείου, και τον Arin, ο οποίος εξερευνά το σπιντζίτσου, την τεχνική των Ninjago. Οι ήρωες της σειράς, όπως ο Nya, ο Kai, ο Lloyd, ο Zane και ο Cole, διαθέτουν μοναδικές δυνάμεις και συνεργάζονται για να σώσουν τον κόσμο. Αντιμετωπίζουν τον Jay Walker, τον επικίνδυνο αρχηγό, και τον Cinder, έναν άγνωστο κακό, οι οποίοι θέλουν να κατακτήσουν τον πλανήτη.

Αν δεν έχετε παρακολουθήσει τη σειρά, σας τη συνιστώ ανεπιφύλακτα. Πρόκειται για ένα φαινόμενο στον κόσμο των τηλεοπτικών σειρών που δεν πρέπει να χάσετε.

Διαβάσαμε και σας προτείνουμε...

Ο μεγάλος περίπατος του Πέτρου

Θανάσης Πανούτσος

Ο μεγάλος περίπατος του Πέτρου είναι παιδικό μυθιστόρημα της Ελληνίδας πεζογράφου Άλκη Ζέη. Η Ζέη έγραψε το βιβλίο αυτό στο Παρίσι, όπου ζούσε αυτοεξόριστη με την οικογένειά της κατά τα χρόνια της Δικτατορίας των Συνταγματαρχών. Εκδόθηκε για πρώτη φορά στην Αθήνα από τις Εκδόσεις Κέδρος το 1971. Στο μεγάλο αυτό αριστούργημα η συγγραφέας περιγράφει το πώς ένα παιδάκι βιώνει τον 2ο παγκόσμιο πόλεμο.

Ο 9χρονος αυτός ήρωας ο Πέτρος στις 28 Οκτωβρίου 1940 έως της 12 Οκτωβρίου 1944 περνάει «άθλια» πηγαίνοντας από κρυψώνα σε κρυψώνα στην Αθήνα για να μην τον βρουν οι Γερμανοί και χάσει άδικα τη ζωή του. Παρόλα αυτά δεν τα παρατάει. Μόνος, χωρίς οικογένεια, με μόνο στήριγμα και συντροφιά ένα παιδί λίγο μικρότερο από αυτόν που παραμένουν φίλοι μέχρι τα βαριά γεράματα.

Προτείνω να διαβάσετε αυτό το συγκινητικό βιβλίο για να μάθετε το πώς ένα μικρό παιδί νιώθει κατά την διάρκεια του πολέμου και δίνει πολλά μαθήματα ζωής.

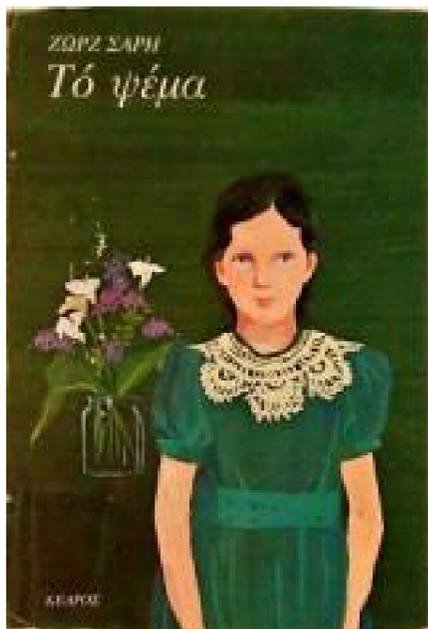
ΤΟ ΨΕΜΑ, της Ζωρζ Σαρή

Παναγιώτα Ρωμέση

Ένα ψέμα, μια αλλαγή και μία έφηβη. Ένα μυθιστόρημα τόσο για μικρούς, όσο και για μεγάλους!!!

«Η Χριστίνα, είναι ένα κορίτσι όπου μετά τον χωρισμό των γονιών της, από τη Θεσσαλονίκη έρχεται στην Αθήνα για να αρχίσει μια καινούρια ζωή με τη μητέρα της. Η ζωή της στην ξένη πόλη εκτυλίσσεται στο θυρωρείο μιας πολυκατοικίας όπου δουλεύει η μητέρα της. Η ντροπή για το επάγγελμα της μητέρας της και της ξαφνικής εξαφάνισης του πατέρα της την οδηγούν να πει ένα ψέμα. Ένα ψέμα που φέρνει κι άλλο, κι άλλο ... Τελικά θα μπορέσει να κάνει φιλίες σε αυτήν την πόλη, με το ψέμα σαν βάρος στην πλάτη της; Και αν ναι με ποιόν τρόπο;»

Χωρίς αμφιβολία είναι ένα βιβλίο που όλοι πρέπει να το διαβάσουν!

Οδηγός φόνων για καλά κορίτσια

Οδηγός φόνων για καλά κορίτσια ... ένα πασίγνωστο βιβλίο που ίσως όλοι μας έχουμε δει στο σπίτι κάποιου φίλου μας ή στο ράφι του βιβλιοπωλείου. Ακόμα, μπορεί κάποιος να έχει παρακολουθήσει τη σειρά που στηρίζεται στο συγκεκριμένο βιβλίο.

Το βασικό θέμα του βιβλίου είναι η επανεξέταση μίας υπόθεσης και πιο συγκεκριμένα μίας δολοφονίας, που οι αστυνομικές αρχές θεωρούν πως έχουν επιλύσει. Η ιστορία εκτυλίσσεται στο Λιτλ Κίλτον το 2022, όταν μία μαθήτρια λυκείου, η Πιπ Φιτζ-Αρόμπι, αναλαμβάνει να γράψει μία εργασία για το σχολείο της και επανεξετάζει μια δολοφονία.

Ένα έγκλημα γεμάτο μυστήριο... Ένα κορίτσι που δεν εγκαταλείπει την έρευνα...

Πέντε χρόνια πριν, η Άντι Μπελ, μαθήτρια λυκείου, φέρεται να έχασε τη ζωή της από τον Σαλ Σινγκ. Η αστυνομία είναι πεπεισμένη ότι εκείνος είναι ο δολοφόνος. Όλοι φαίνεται να είναι σίγουροι για αυτό.

Πηνελόπη Μιγγολιού

Όμως, η Πιπ αμφισβάζει. Αναλαμβάνει τον ρόλο της ερευνήτριας, κάνοντας ότι διερευνά τη στάση των ΜΜΕ γύρω από την υπόθεση. Μελετά τις αστυνομικές αναφορές και παίρνει συνεντεύξεις από φίλους των δύο εμπλεκόμενων. Καθώς προχωρά την έρευνά της, η Πιπ συγκεντρώνει στοιχεία και χτίζει μια εικόνα της υπόθεσης. Αν ο πραγματικός δολοφόνος είναι ακόμα ελεύθερος, ποια μέτρα θα ήταν διατεθειμένος να πάρει για να αποτρέψει την Πιπ από το να ανακαλύψει την αλήθεια;

Αν σας αρέσουν οι ιστορίες μυστηρίου σας προτείνω να διαβάσετε το συγκεκριμένο μυθιστόρημα.

Λίγα λόγια για τη συγγραφέα: Η Holly Jackson (1992) είναι Βρετανίδα συγγραφέας μυθιστορημάτων μυστηρίου. Αποφοίτησε από το Πανεπιστήμιο του Νότιγχαμ με μεταπτυχιακό δίπλωμα στην αγγλική φιλολογία, όπου ειδικεύτηκε στη λογοτεχνική γλωσσολογία και τη δημιουργική γραφή. Άρχισε να γράφει ιστορίες από νεαρή ηλικία. Ο «Οδηγός Φόνων για Καλά Κορίτσια» είναι το πρώτο της μυθιστόρημα.

ΤΟ ΝΟΥΜΕΡΟ 31328

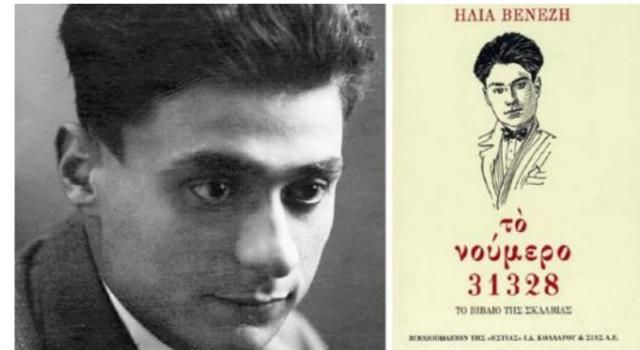
Τσιαβέλλη Άννα

Το βιβλίο ΤΟ ΝΟΥΜΕΡΟ 31328 εξιστορεί την εμπειρία του συγγραφέα ως αιχμάλωτου στα «τάγματα εργασίας» των Τούρκων μετά την καταστροφή της Σμύρνης το 1922. Ο Ηλίας Βενέζης μαζί με άλλους Έλληνες συλλαμβάνεται και οδηγείται σε στρατόπεδο καταναγκαστικής εργασίας, όπου η βία, η πείνα, οι ασθένειες και οι εκτελέσεις είναι καθημερινότητα. Καθώς ο συγγραφέας αφηγείται τον απάνθρωπο τρόπο που αντιμετωπίστηκαν οι αιχμάλωτοι, προβάλλει την αντοχή και την αλληλεγγύη ανάμεσα στους συγκρατούμενούς του.

Ο αριθμός 31328 αντιπροσωπεύει τη θέση του Βενέζη στο μητρώο αιχμαλώτων, υπογραμμίζοντας τη μετατροπή των ανθρώπων σε αριθμούς. Το βιβλίο κλείνει με μια κραυγή για την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και τη δικαιοσύνη.

Με εντυπωσίασε ιδιαίτερα η σκηνή που περιγράφει την απάνθρωπη πορεία των αιχμαλώτων στα βόρεια της Μικράς Ασίας, ενώ πολλοί καταρρέουν από εξάντληση και εκτελούνται, είναι ιδιαίτερα συγκλονιστική. Ο τρόπος που αποτυπώνει ο Βενέζης τη σωματική και ψυχική ταλαιπωρία αλλά και τις στιγμές αλληλεγγύης ανάμεσα στους αιχμαλώτους είναι καθηλωτικός, διότι αναδεικνύει το μέγεθος της ανθρώπινης αντοχής. Κατά τη διάρκεια της ανάγνωσης ένιωσα θλίψη για τη σκληρότητα των γεγονότων, θαυμασμό για την ανθρώπινη αντοχή και την αλληλεγγύη των αιχμαλώτων και οργή για την αδικία και την απανθρωπιά που περιγράφονται στο βιβλίο. Η ζωντανή και ρεαλιστική αφήγηση του Βενέζη σε κάνει να βιώνεις έντονα τα συναισθήματα των πρωταγωνιστών.

Το ΝΟΥΜΕΡΟ 31328- Εργασία στο πλαίσιο των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων: Υπεύθυνη καθηγήτρια Ρέλλου Βιολέττα

Ο κεντρικός ήρωας, που ταυτίζεται με τον συγγραφέα, είναι ανθεκτικός και ψυχικά δυνατός. Παρά τις αντίξοες συνθήκες, διατηρεί την ανθρωπιά του και προσπαθεί να επιβιώσει. Η αλληλεγγύη του προς τους συγκρατούμενούς του αναδεικνύει τον ηρωισμό του. Η στάση του μπορεί να παραλληλιστεί με άλλους λογοτεχνικούς ήρωες, όπως τον Γρηγόρη Λαμπράκη ή τους πρωταγωνιστές σε έργα που μιλούν για αγώνες και αντίσταση. Το βιβλίο υπογραμμίζει την αξία της ανθρωπιάς, της αλληλεγγύης και της μνήμης. Το μήνυμά είναι πως, ακόμα και στις πιο σκληρές συνθήκες, οι άνθρωποι πρέπει να διατηρούν την αξιοπρέπεια και την πίστη στην ελευθερία.

Αλησμόνητες στιγμές στα βόρεια της Σκλαβίας,
Ξεριζωμένοι άνθρωποι παλεύουν στη μοναξιά.
Ιστορίες γραμμένες με αίμα και δάκρυ,
Ονειρεύονται ελευθερία μέσα στη στάχτη.
Ποτέ δεν λυγίζουν μπροστά στη βία,
Ρίζες βαθιές τους κρατούν στη γη.
Ελπίδα ζωντανή, φως μες στο σκοτάδι,
Πνεύμα ανυπότακτο, ατσάλινο πείσμα.
Εκεί που η ζωή μοιάζει να χάνεται,
Ισχυρή μένει η ανθρώπινη ψυχή.
Αξιοπρέπεια, η μεγαλύτερη νίκη.

Πατρίδα Αξέχαστη Μικρά Ασία

Αγγελική Ζέρβα

Η Αγγελική, που ζει στο Μοσχονήσι της Μικράς Ασίας, μένει ορφανή από μητέρα στα 12 της χρόνια. Στα 19 της, ο θείος της Θεοδόσης την αρραβωνιάζει με κάποιον που αυτή δεν θέλει. Έτσι τον χωρίζει και αρραβωνιάζεται τον Νικόλα Μαραγκό που αγαπούσε κρυφά. Ξεσπάει ο Ά Παγκόσμιος πόλεμος το 1914 και γίνεται ο πρώτος διωγμός των Μοσχονησιωτών που βοήθησαν τους συμμάχους, το 1917. Η Αγγελική, ο πατέρας της, ο Νικόλας και πέντε ηλικιωμένοι θείοι τους πηγαίνουν στο Μπαλή-Κεσέρ όπου ο Νικόλας δουλεύει σε έναν καλό Τσερκέζο. Οι Μοσχονησιώτες επιστρέφουν στον ρημαγμένο τόπο τους, αλλά ξεσπά ο ελληνοτουρκικός πόλεμος. Τον Γενάρη του 1922 παντρεύεται η Αγγελική με τον Νικόλα. Ο Ελληνικός στρατός που είχε φθάσει στον Σαγγάριο ποταμό ηττήθηκε τον Ιούλιο του 1922 και άρχισε ο ξεριζωμός των Μικρασιατών. Τον Σεπτέμβριο του 1922 οι Τούρκοι καταστρέφουν την Σμύρνη και σκοτώνουν χιλιάδες Έλληνες Μικρασιάτες. Η έγκυος Αγγελική με την ανιψιά της Μυρσίνη και τον αδελφό του Νικόλα, Κωστή, περνούν στην Λέσβο, ενώ ο Νικόλας συλλαμβάνεται στο Αϊβαλί και τον στέλνουν σε καταναγκαστικά έργα. Η Αγγελική γεννάει ένα κοριτσάκι, την Βασιλική, στη Θερμή της Λέσβου όπου το μεγαλώνει με την βοήθεια του Κώστα και της γυναίκας του Μαρίας. Χρόνια μετά και αφού έχει παντρευτεί η Βασιλική με τον Άγγελο Ράλλη, μαθαίνουν ότι ο Νικόλας βρίσκεται στην Αμερική βαριά άρρωστος σε νοσοκομείο. Δεν προλαβαίνουν όμως να τον συναντήσουν, γιατί ο Νικόλας πεθαίνει, αφού πρώτα είχε διαβάσει το γράμμα τους. Η Βασιλική και ο άντρας της, εκπληρώνοντας το τάμα της Αγγελικής, ανακαλύπτουν τα οστά των Αγίων Ραφαήλ, Νικολάου και Ειρήνης και τους χτίζουν μοναστήρι. Το 2003 η Βασιλική πηγαίνει στην Αμερική και προσκυνάει τον τάφο του πατέρα της. Το διήγημα της Βασιλικής Ράλλη έχει πλήθος εντυπωσιακές σκηνές. Μια από αυτές είναι εκείνη κατά την οποία, η Αγγελική και η ανιψιά της Μυρσίνη εγκαταλείπουν την πατρίδα τους. Η ηρωίδα μας είναι αποφασισμένη να μείνει εκεί στην έρημη ακρογιαλιά της πατρίδας της, να πεθάνει μαζί με το αγέννητο μωρό της, αφού έχασε τον αγαπημένο της Νικόλα. Εξαντλημένη και ανήμπορη να αντιδράσει από την αιμορραγία και την πείνα, αφήνει τον Κωστή και τον Δημητρώ να την ανεβάσουν στη βάρκα σχεδόν λιπόθυμη. Η βάρκα ξεμακραίνει και η ακτή μένει έρημη και βουβή. Πενθεί και η ακρογιαλιά για τον χωρισμό των Μοσχονησιωτών από την όμορφη και αγαπημένη τους πατρίδα. Ο βαρκάρης αποχαιρετά τη "γλυκιά Πατρίδα" και όλοι οι ξεριζωμένοι Μοσχονησιώτες συγκινημένοι, δακρύζουν και αναπολούν τα χρόνια που έζησαν στον τόπο τους.

Τα σώματά τους απομακρύνονται από την στεριά, μα η καρδιά τους κομμένη στα δύο αφήνει το ένα κομμάτι της πίσω, στα άγια χώματα. Κι έπειτα νεκρική σιγή. Μόνο το κύμα θρηνεί ξεψυχώντας στην ακρογιαλιά. Άνθρωποι και φύση πενθούν για τον αναπάντεχο χωρισμό τους. Αυτή η απομάκρυνση των κατοίκων από τα σπίτια τους με εντυπωσίασε περισσότερο ίσως επειδή γνωρίζουμε όλοι ότι αυτός ο χωρισμός ήταν οριστικός. Οι Τούρκοι δεν επέτρεψαν την επιστροφή των διωγμένων Μικρασιατών, των οποίων το μέλλον ήταν αβέβαιο και προδιαγραφόταν σκοτεινό. Το να εγκαταλείψει κάποιος τον τόπο καταγωγής του επειδή το θέλει ο ίδιος, για να ζήσει σε καλύτερες συνθήκες έχει μεγάλη διαφορά από το να τον απομακρύνουν απότομα χωρίς να του επιτρέψουν να πάρει ό,τι θέλει ή ό,τι μπορεί από τα υπάρχοντά του. Κατά την ανάγνωση του βιβλίου, αισθάνθηκα θλίψη για τα βάσανα των διωγμένων Μικρασιατών, αγανάκτηση και ντροπή για την συμπεριφορά των Τούρκων και περισσότερο των συμμάχων μας και απορία πώς μπορούν οι άνθρωποι να φέρονται τόσο βάνουσα στους συνανθρώπους τους. Κανείς δεν εφαρμόζει την αγάπη, τη συμπόνια και την αλληλεγγύη που μας δίδαξε ο Ιησούς μας; Και η δικαιοσύνη πού βρίσκεται στην Γη; Η Αγγελική, το κεντρικό πρόσωπο, είναι μια δυναμική γυναίκα, που δεν φοβάται να πει την γνώμη της, να πάρει γενναίες αποφάσεις, που μένει πιστή στον άντρα της και τον περιμένει υπομονετικά να επιστρέψει από την αιχμαλωσία. Είναι μια ηρωίδα που μεγαλώνει το κοριτσάκι της με μεγάλες θυσίες. Είναι δύσκολο να ταυτιστεί κάποιος με μια τέτοια γυναίκα. Την θαυμάζω για την στάση της σε ολόκληρη την ζωή της. Η Αγγελική είναι η Ελληνίδα γυναίκα! Θυμίζει την Αντιγόνη για το θάρρος της. Την Πηνελόπη για την πίστη της στον άντρα της και την υπομονή της. Τις Σουλιώτισσες για την απόφασή τους να πεθάνουν προκειμένου να μην πέσουν στα χέρια των Τούρκων. Το σημαντικότερο μήνυμα της ιστορίας μας, προς τους νέους, είναι η φιλοπατρία, η αγάπη για τον συνάνθρωπό μας, η πίστη μας στον Θεό και η υπομονή.

**Ο Νικολιός κι η Αγγελική
Χάθηκαν στις Σμύρνης την καταστροφή.
Τα χρόνια πέρασαν δύσκολα
Με δυστυχία πολλή,
Μα ένα γράμμα από τα ξένα τους έδωσε ζωή
Η μοίρα όμως είχε άλλη επιλογή.
Ο θάνατος τους χώρισε σε ανεπίπτη στιγμή
Μα για πάντα θα τους δένει
η κόρη τους, Βασιλική.**

Σωτηροπούλου Έλλη

Χαμένη Πατρίδα

**Πατρίδα μακρινή, αγαπημένη,
σε βλέπω εκεί, απέναντι
μα είσαι μακριά.**

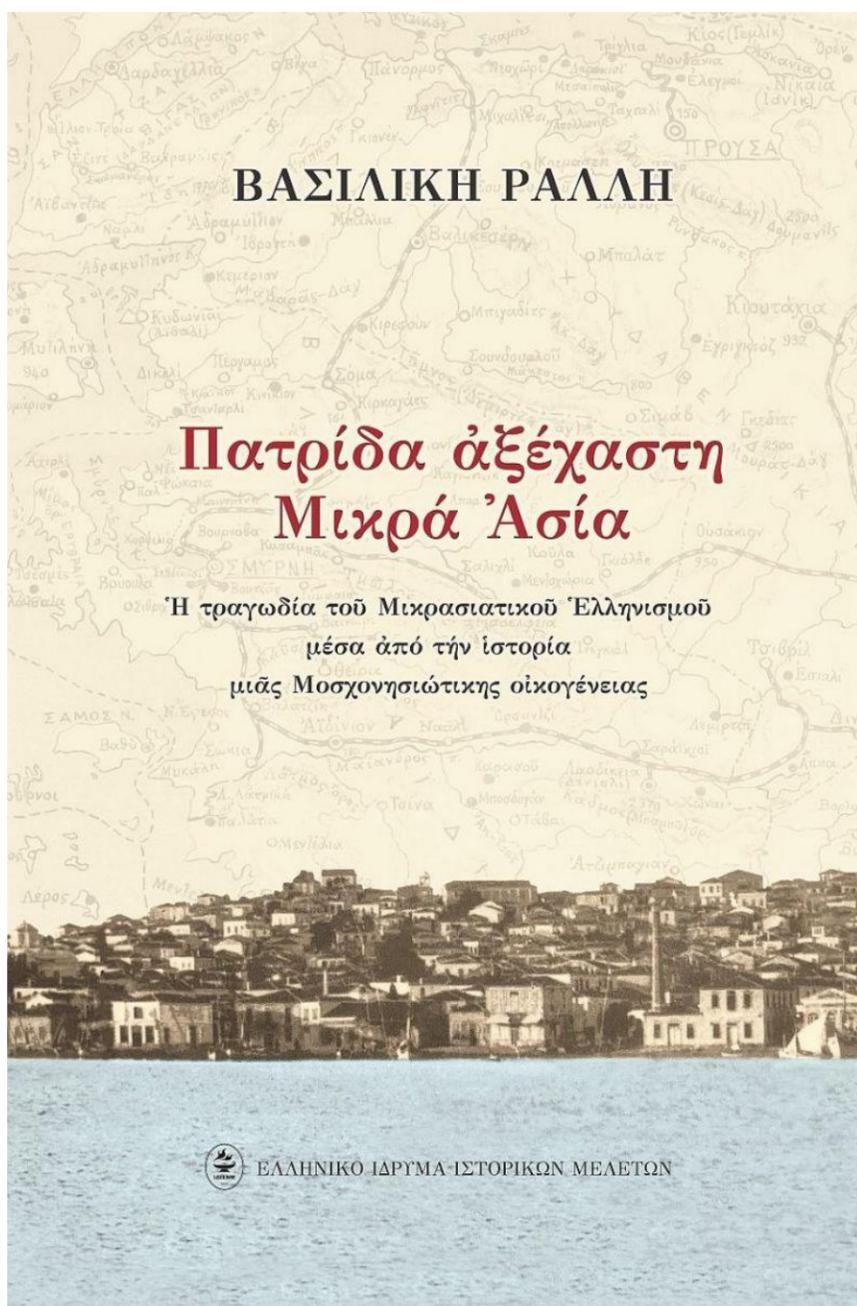
**Με των παιδιών σου τα αίματα
η γη σου ποτισμένη
που δίψαγαν τα δύστυχα
για την ελευτεριά.**

**Πατρίδα μου φιλόξενη,
γλυκιά και ευλογημένη,
οι σύμμαχοι σε πρόδωσαν
και τώρα λαβωμένη
χάνεσαι μέσα στην σιωπή
έρημη, πικραμένη.**

**Να πλησιάσω δεν μπορώ
το αγιό σου χώμα,
να προσκυνήσω ταπεινά
σε μια εκκλησιά.**

**Πατρίδα, δεν σε γνώρισα,
μα σ' έχω φυλαγμένη
στα βάθη της ψυχούλας μου.
Γλυκιά παρηγοριά.**

Αγγελική Ζέρβα

Η ζωή είναι ωραία

Σαμπανάι Αμάλια

Η ταινία «Η ζωή είναι ωραία» (La Vita è Bella), του Ρομπέρτο Μπενίνι, είναι ένα αριστούργημα που συνδυάζει την κωμωδία και το δράμα, αναδεικνύοντας τη δύναμη της αγάπης, της αισιοδοξίας και της αντοχής στον πόνο. Η ταινία εστιάζει στην περίοδο του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου, στην Ιταλία, όπου ο πρωταγωνιστής, ένας εβραίος πατέρας, προσπαθεί να προστατεύσει τον γιο του από τους φασίστες και τη συλλογή των Εβραίων για εξόντωση. Τα γεγονότα του Β' Παγκοσμίου Πολέμου που αναπαρίστανται στην ταινία περιλαμβάνουν την κατοχή της Ιταλίας από τον Άξονα, τη διωγμό των Εβραίων και άλλων μειονοτήτων, καθώς και τις απάνθρωπες συνθήκες που επικρατούσαν κατά τη διάρκεια του πολέμου.

Η ταινία μεταφέρει σπουδαίο αντιπολεμικό μήνυμα μέσα από την αφήγηση ενός πατέρα που προσπαθεί να διατηρήσει την ανθρωπιά και την αισιοδοξία ακόμα και στις πιο σκληρές συνθήκες. Μάλιστα έχει προκαλέσει διάφορα συναισθήματα στο κοινό, από συγκίνηση μέχρι θλίψη και ελπίδα. Τα εντυπωσιακά εφέ και η ερμηνεία των ηθοποιών ή του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, και μέσα από τα μάτια ενός πατέρα, του Γκουίντο, που προσπαθεί να προστατεύσει τον γιο του από τις φρικαλεότητες του στρατοπέδου συγκέντρωσης, αποκαλύπτεται η ατελείωτη δύναμη της αγάπης και της ανθρωπιάς. Τα παρακάτω συνθήματα αποτελούν την ουσία της ταινίας και ενσωματώνουν τις κεντρικές της αξίες.

1. «Η ζωή είναι ωραία, ακόμα και όταν φαίνεται δύσκολη.» Η ταινία μας υπενθυμίζει ότι, ακόμη και στις πιο απάνθρωπες συνθήκες, η ζωή παραμένει όμορφη και γεμάτη δυνατότητες.

2. «Με αγάπη και χιούμορ, όλα είναι δυνατά.» Η χρήση του χιούμορ στην ταινία είναι το κλειδί για την ψυχική ανθεκτικότητα των χαρακτήρων. Ο Γκουίντο χρησιμοποιεί το γέλιο και την αγάπη ως όπλα για να κρατήσει τον γιο του ασφαλή και ψυχικά υγιή, παρά την ανατριχιαστική πραγματικότητα γύρω τους. Η ταινία προβάλλει την ιδέα ότι η αγάπη και το γέλιο μπορούν να φωτίσουν και τις πιο σκοτεινές στιγμές.

3. «Στη σκοτεινιά, το φως της αγάπης πάντα λάμπει.» Αυτό το σύνθημα αναφέρεται στην ικανότητα της αγάπης να φωτίσει τα σκοτάδια της ανθρώπινης ύπαρξης. Η ταινία δείχνει ότι ακόμη και σε ένα στρατόπεδο συγκέντρωσης, η αγάπη μπορεί να είναι η δύναμη που κρατάει τους ανθρώπους ζωντανούς, έστω και με έναν ψυχολογικό «τρόπο παιχνιδιού», όπως κάνει ο Γκουίντο για τον γιο του.

4. «Για την οικογένεια, αξίζει να πολεμάς μέχρι το τέλος.» Η οικογένεια είναι το κεντρικό σημείο της ταινίας. Ο Γκουίντο είναι πρόθυμος να θυσιάσει για τον γιο του και να τον προστατεύσει με κάθε κόστος. Η αγάπη του για την οικογένειά του είναι αυτή που τον οδηγεί, και το μήνυμά είναι ότι η οικογένεια αξίζει όλες τις θυσίες και τις μάχες.

5. «Η ελπίδα είναι το μόνο πράγμα που μπορεί να μας σώσει.» Η ταινία αναδεικνύει τη σημασία της ελπίδας σε μια εποχή σκοταδισμού. Παρά τις φρικαλεότητες γύρω του, ο Γκουίντο κρατά την ελπίδα ζωντανή για τον γιο του, κάνοντάς τον να πιστεύει ότι όλο αυτό είναι μέρος ενός παιχνιδιού και ότι η νίκη θα έρθει. Η ελπίδα είναι το «όπλο» του για να ξεπεράσουν τις τραγικές συνθήκες.

Η ταινία «Η ζωή είναι ωραία» είναι μια επική αφηγηματική εμπειρία που δείχνει πώς η αγάπη, η ελπίδα και η δύναμη του ανθρώπινου πνεύματος μπορούν να υπερνικήσουν οποιοδήποτε σκοτάδι. Τα παραπάνω συνθήματα εκφράζουν την ουσία αυτής της ταινίας και την αιώνια αξία του να ζούμε με καρδιά και θάρρος.

Επιχείρηση Ανθρωποειδές

Κατερίνα Μπίσδα

Η ταινία «Επιχείρηση Ανθρωποειδές», κυκλοφόρησε το 2016 και αποτελεί συμπαραγωγή της Μ. Βρετανίας, της Γαλλίας, των ΗΠΑ και της Τσεχίας με σκηνοθέτη τον Σον Έλις. Αναφέρεται σε πραγματικά γεγονότα του Β παγκοσμίου πολέμου. Συγκεκριμένα εστιάζει στο 1942 που η Τσεχοσλοβακία έχει κατακτηθεί από τους Γερμανούς-Ναζί. Οι Γερμανοί υπολογίζουν στην παραγωγή των εργοστασίων που υπάρχουν στη χώρα όμως λόγω της αντίστασης των εργατών οι προσδοκίες τους δεν ικανοποιούνται. Έτσι αποφασίζουν να στείλουν στην Πράγα, την πρωτεύουσα, τον Reinhard Heydrich, τον τρίτο σε ιεραρχία μετά τον Χίτλερ.

Πρόκειται για έναν Γερμανό αξιωματικό του 3ου Ράιχ που πρωτοστάτησε στο ολοκαύτωμα των Εβραίων και έφερε τα προσωνύμια «Το ξανθό κτήνος» και «Δήμιος Χάιντριχ» για τα φριχτά βασανιστήρια που επέβαλλε.

Πρωταγωνιστές τις ταινίας είναι δύο Τσέχοι: ο Jan Kubis και ο Jozef Gabcik, οι οποίοι έχουν εκπαιδευτεί στην Αγγλία και αναλαμβάνουν σε συνεργασία με τους αντιστασιακούς της Πράγας να δολοφονήσουν τον Heydrich. Με τη βοήθεια δύο νεαρών γυναικών: της Marie Κονάρνικονά και της Lenka Fafkonά, καταστρώνουν ένα σχέδιο και πετυχαίνουν τον στόχο τους. Δυστυχώς όμως ακολουθούν αντίποινα, από τους Γερμανούς κατακτητές, με αποκορύφωμα την καταστροφή του χωριού Ledice και την εκτέλεση των κατοίκων του. Στη συνέχεια, ένας άλλος αγωνιστής της αντίστασης, ο Karel Čurda προδίδει στους Γερμανούς τους δύο πρωταγωνιστές και μετά από μια μεγάλη σύγκρουση στον Καθεδρικό Ναό των Αγίων Κύριλλου και Μεθόδιου, ο ένας από τους πρωταγωνιστές σκοτώνεται και ο άλλος αυτοκτονεί.

Η λίστα του Σίντλερ

Κωνσταντίνος Λιάπσης

Η λίστα του Σίντλερ είναι μια ταινία παραγωγής του πασίγνωστου σκηνοθέτη Στίβεν Σπίλμπεργκ και έχει έδρα παραγωγής τις Ηνωμένες Πολιτείες με έτος παραγωγής το 1993. Διαδραματίζεται κατά τον 2ο παγκόσμιο πόλεμο, και πιο συγκεκριμένα στην Κρακοβία κατά την γερμανική κατοχή. Σε όλο το έργο αναπαρίστανται τα μαρτυρία, τα βασανιστήρια και οι φρικαλεότητες που έζησαν οι Εβραίοι από την κατοχή των Γερμανών.

Πιο αναλυτικά, ο ήρωας της ταινίας, ο Γερμανός ναζιστής και επιχειρηματίας Όσκαρ Σίντλερ, αρχικά εκμεταλλεύεται την εβραϊκή δουλειά με σκοπό την αύξηση των εισόδων του με διάφορες επιχειρήσεις. Κατά την εξέλιξη της ταινίας, μαθαίνουμε πως ο Σίντλερ συμπονά όλο και περισσότερο τους Εβραίους καθώς δεν αντέχει ούτε ο ίδιος τις ναζιστικές, σαδιστικές συμπεριφορές και προσπαθεί με κύριο εφόδιο τα χρήματά του να απαλλάξει όλο και περισσότερους Εβραίους από τον θάνατο τους από γερμανικά χέρια με την εξαγοράσή τους και δήθεν πρόσληψη τους στο εργοστάσιό του.

Η ταινία αυτή έχει ως κύριο σκοπό να δείξει στους θεατές τα βάσανα και τις κακουχίες που πέρασαν οι Εβραίοι και να τους προβληματίσει αντίστοιχα. Παρακολουθώντας την, προκαλεί διαφορά συναισθήματα, των οποίων όμως τα επικρατέστερα είναι ο φόβος για την ζωτική ακεραιότητα των πολιορκημένων, θυμό για την εξαθλίωση τους όσον αναφορά τον τρόπο ζωής τους καθώς και αγωνία με μια δόση ελπίδας ότι ο πρωταγωνιστής θα σώσει όσο περισσότερους Εβραίους μπορεί.

Η λίστα του Σίντλερ είναι μια ταινία που συγκινεί και προβληματίζει βαθιά. Με απλό αλλά δυνατό τρόπο, δείχνει την αξία της ανθρωπιάς ακόμα και στις πιο σκοτεινές στιγμές της ιστορίας. Μας θυμίζει πόσο σημαντικό είναι να θυμόμαστε το παρελθόν και να μην ξεχνάμε τα μαθήματα που μας δίνει.

Το αγόρι με τις ριγέ πιτζάμες

Πέτσι Ελένη

Η ταινία «Το αγόρι με τις ριγέ πιτζάμες» κυκλοφόρησε το 2008 βασισμένη στη νουβέλα του Ιρλανδού συγγραφέα Τζον Μπόιν σε σκηνοθεσία του Μάρκ Χέρμαν με χώρα προέλευσης την Μ. Βρετανία. Η ιστορία της ταινίας διαδραματίζεται κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου πολέμου στο Άουσβιτς, ναζιστικό στρατόπεδο συγκέντρωσης των Εβραίων. Ο πρωταγωνιστής είναι ο οχτάχρονος Μπρούνο, που ζει στο Βερολίνο με την οικογένειά του. Με αφορμή την προαγωγή του πατέρα του σε ανώτερη θέση, από στρατηγό σε διοικητή, μετακομίζουν στο Άουσβιτς.

Ο δεύτερος πρωταγωνιστής είναι ο Σμούελ ένα παιδάκι, που φορούσε ριγέ πιτζάμα (το ένδυμα των κρατουμένων στο στρατόπεδο συγκέντρωσης) και κάθεται πίσω από το συρματόπλεγμα. Οι δυο τους είχαν κοινά και συζητούσαν για διάφορα θέματα και έτσι έγιναν φίλοι.

Το πρόβλημα που τους απασχολεί είναι να βρουν τον πατέρα του Σμούελ που στη πραγματικότητα είχε σκοτωθεί από Ναζί χωρίς να το ξέρει το παιδί. Ο Μπρούνο βοήθησε τον φίλο του να τον βρει χωρίς όμως αποτέλεσμα και έτσι ετοιμάστηκε να φύγει. Ο Σμούελ όμως τον παρακάλεσε να ψάξουν λίγο ακόμα πιο μέσα στο στρατόπεδο, στα δωμάτια. Ο Μπρούνο δέχτηκε χωρίς να ξέρει τι τους περιμένει...

Τα αντιπολεμικά μηνύματα είναι η κοινωνική ισότητα και αποδοχή της διαφορετικότητας των ανθρώπων. Επιπλέον ο σεβασμός των ανθρώπινων δικαιωμάτων και αξιοπρέπειας χωρίς καμία διάκριση με βάση την φυλή του, την καταγωγή του, τις θρησκευτικές του πεποιθήσεις και οποιοδήποτε χαρακτηριστικό του ατόμου.

Είναι μια συγκινητική ιστορία για τη φρίκη τον πόλεμου που προκαλεί μεγάλη θλίψη το απάνθρωπο τέλος των δυο παιδιών. Τα συναισθήματα που προκαλεί είναι ανάμεικτα. Από τη μια αισθάνομαι χαρά για τον Μπρούνο που κάνει έναν νέο φίλο και από την άλλη λύπη και φρίκη για τις συνθήκες που αντιμετώπιζαν οι Εβραίοι. Επίσης νιώθω συμπόνια για τα δυο παιδιά αλλά ταυτόχρονα φόβο και αγωνία για το τι θα συμβεί. Ακόμη με κάνει να νιώθω οργή για τους στρατιώτες για τον τρόπο με τον οποίο σκοτώνουν τους Εβραίους. Κατά τη γνώμη μου πρόκειται για μια ταινία καθηλωτική μέχρι το τέλος με σκηνές συγκλονιστικές όπως της μάνας που κλαίει για τον αδικοχαμένο γιο της. Μας ευαισθητοποιεί πάνω σε θέματα που αφορούν την παγκόσμια ιστορία.

Γιάννης Δρόσος
 ....Ο Bruno πίσω απ' το συρματόπλεγμα γνωρίζει έναν συνομήλικό του Εβραίο, τον Shmuel, με τον οποίο αναπτύσσει μια ιδιαίτερη φιλία. Με το συρματόπλεγμα ανάμεσά τους, τα δύο παιδιά προσπαθούν να επικοινωνήσουν, να παίξουν και να καταλάβουν τι σημαίνουν όλα τα γεγονότα που διαδραματίζονται μέσα στο στρατόπεδο και οι ανεξήγητες εξαφανίσεις των Εβραίων που ζουν μέσα σ' αυτό, στους οποίους ανήκουν και μερικοί συγγενείς του Shmuel. Η ταινία είναι γενικά σοκαριστική, γιατί βλέπει κανείς τη φριχτή μεταχείριση των Εβραίων μέσα απ' τα μάτια δυο παιδιών που ανήκουν σε δύο τελείως διαφορετικούς κόσμους. Η φριχτή μυρωδιά στην ατμόσφαιρα, όταν στον ουρανό φαίνεται ο μεγάλος, πυκνός, μαύρος καπνός, που έρχεται απ' το στρατόπεδο, δηλώνει τι είδους βασανιστήρια λαμβάνουν χώρα εκεί μέσα. Η παραπληροφόρηση που υπήρχε ήταν μεγάλη καθώς παρουσιαζόταν διαφορετική και σχεδόν ιδανική η κατάσταση μέσα στο Άουσβιτς στους Γερμανούς πολίτες. Η ταινία έχει καθηλωτικό τέλος. Τα δυο παιδιά θυσιάζονται στο βωμό των συμφερόντων των μεγάλων, στο βωμό του πολέμου και κυρίως στο βωμό του ρατσισμού.

Στέλλα Σεννή
 ....Το αίσθημα της συγκίνησης είναι έκδηλο καθ' όλη τη διάρκεια του έργου αλλά εναλλάσσεται με οργή και αγανάκτηση για το πόσο απάνθρωπα μπορεί να φερθεί το ανθρώπινο είδος σε συνθήκες πολέμου. Η ταινία έχει καθηλωτικό τέλος, το οποίο δε θα αναφέρω εδώ, γιατί αξίζει να δείτε την ταινία. Με σόκαρε όμως ειδικά η σκηνή όπου ο Bruno κρατά το χέρι του Shmuel. Στο βιβλίο η σκηνή αυτή ακολουθείται από τα εξής λόγια του Bruno: «Λυπάμαι που δεν βρήκαμε τον μπαμπά σου και λυπάμαι που δεν καταφέραμε να παίξουμε, όταν όμως έρθεις στο Βερολίνο, θα το κάνουμε. Και θα σου γνωρίσω τους φίλους μου», είπε ο Bruno. Κοίταξε κάτω κι έκανε κάτι που δεν ήταν του χαρακτήρα του: έπιασε το λεπτοκαμωμένο χέρι του Shmuel και το έσφιξε γερά. «Εσύ είσαι ο καλύτερός μου φίλος, Shmuel», είπε. «Ο καλύτερός μου φίλος για πάντα»

Το ξυπόλυτο τάγμα

Σπανού Γεωργία

Η ταινία «Το ξυπόλυτο τάγμα» αναφέρεται σε αρκετά ιστορικά γεγονότα που συνδέονται με τον Β' παγκόσμιο πόλεμο και την περίοδο της γερμανικής κατοχής στην Ελλάδα.

Ένα από τα βασικά ιστορικά γεγονότα είναι η ελληνική αντίσταση κατά των Ναζί. Αν και δεν αναφέρεται σε συγκεκριμένες οργανώσεις, η Αντίσταση είναι κεντρικό θέμα στην ταινία. Επίσης η ταινία δείχνει την μεγάλη πείνα που πλήττει την ελληνική κοινωνία κατά την διάρκεια της κατοχής, καθώς και τις εκτελέσεις αμάχων από τους Γερμανούς ως αντίποινα για τις ενέργειες της αντίστασης. Επιπρόσθετα η ταινία θίγει το θέμα των συνεργατών των Γερμανών, με μερικούς Έλληνες να συνεργάζονται με τους κατακτητές για να εξασφαλίσουν την επιβίωση τους. Τέλος παρά το γεγονός ότι η ταινία δεν εστιάζει στην ακριβή χρονική στιγμή της απελευθέρωσης, το φόντο της δράσης της αναφέρεται στην τελική φάση του Β' παγκόσμιου πολέμου και την απόσυρση των Γερμανικών στρατευμάτων από την Ελλάδα το 1944. Η ταινία αφηγείται την ιστορία των παιδιών του Παπάφειου ορφανοτροφείου της Θεσσαλονίκης που στην προσπάθεια τους να επιβιώσουν στα δύσκολα χρόνια της κατοχής, δημιουργούν μια συμμορία αποκαλούμενη ως ξυπόλυτο τάγμα. Αυτά τα παιδιά παίζουν βασικό ρόλο στην ταινία. Το ξυπόλυτο τάγμα αρχίζει να κλέβει τρόφιμα από τα γερμανικά πλοία και φορτηγά, όπου στη συνέχεια τα μοιράζουν στα μέλη της συμμορίας και σε όποιους τα είχαν ανάγκη. Έχοντας αποκτήσει πειθαρχία, βοηθά και την αντίσταση κατά των Γερμανών. Με την βοήθεια μιας Ελληνίδας διερμηνέως, το ξυπόλυτο τάγμα βρίσκοντας διάφορους τρόπους θα καταφέρει να φυγαδεύσει στην Μέση Ανατολή, τον Αμερικάνο αξιωματικό Χάρι Σμίθ, με σκοπό να ενωθεί με τον δικό του στρατό. Η συγκεκριμένη ταινία εκφράζει μια σαφή αντιπολεμική στάση, υπογραμμίζοντας τη φρίκη, την αδικία, τις καταστροφικές συνέπειες του πολέμου στην ανθρώπινη ζωή.

Η ταινία επίσης μας αναδεικνύει την αναληγσία και την σκληρότητα του στρατού, προβάλλοντας ψυχικές και σωματικές τραυματικές επιπτώσεις που έχει η στρατιωτική εκπαίδευση στους νεαρούς στρατιώτες. Αυτό συμβολίζει την απομάκρυνση από την ανθρώπινη διάσταση, δείχνοντας πως ο πόλεμος αφαιρεί την ανθρώπινη αξία και μετατρέπει τους ανθρώπους σε εργαλεία της βίας. Το ξυπόλυτο τάγμα ήταν μια ταινία που θα την συνιστούσα να την παρακολουθήσουν. Ο λόγος είναι ότι σου δημιουργεί μια ανάμειξη συναισθημάτων που πολλές φορές σε κάνει να καταλάβεις ακριβώς τι συνέβαινε τότε σε εκείνους τους ανθρώπους. Εμένα προσωπικά μου δημιούργησε δυσaréσκεια από την στιγμή που η ταινία χρησιμοποιεί την βία ως μέσο για να αναδείξει τις συνέπειες του στρατιωτικού καθεστώτος και να κριτικάρει την αναληγσία του συστήματος, κάτι που προκαλεί έντονα αρνητικά συναισθήματα. Κατά την διάρκεια της ταινίας επίσης μου δημιουργήθηκε αγωνία όταν οι στρατιώτες περνούν μέσα από καταστάσεις που εντείνουν το άγχος τους και τους αναγκάζουν να συνειδητοποιήσουν τις δικές τους αδυναμίες και φόβους. Η ταινία μέσα από την ρεαλιστική απεικόνιση μας κάνει να νιώσουμε το άγχος τους. Επίσης μου προκάλεσε συμπόνια και θλίψη από τις ανθρώπινες διαστάσεις του πόνου και της πείνας.

Η ιστορία της Κανέλας

Εβίτα Μιγγολιού

Είμαι η Κανέλα, μια μικρή σκυλίτσα με καφετί τρίχωμα που μοιάζει με κανέλα, για αυτό και με ονόμασαν έτσι. Τα μάτια μου είναι μεγάλα και γεμάτα ανησυχία. Από τότε που έμεινα μόνη, τα πάντα έχουν αλλάξει. Ήμουν κάποτε χαρούμενη, γεμάτη ενέργεια και πάντα έτρεχα γύρω από τους ανθρώπους που με αγαπούσαν. Όμως εκείνοι με άφησαν και από εκείνη τη στιγμή, η ζωή μου έγινε μια διαρκής περιπέτεια γεμάτη φόβο και ανασφάλεια.

Οι ιδιοκτήτες μου με άφησαν πριν από περίπου ένα χρόνο. Όταν με παράτησαν, τότε κατάλαβα για πρώτη φορά τι σημαίνει να είσαι αδέσποτο. Από εκείνη τη μέρα άρχισα να φοβάμαι. Η βροχή με έβρεχε μέχρι το κόκκαλο, και ήμουν μόνη μου, στο σκοτάδι. Ευτυχώς, με βρήκαν δύο ηλικιωμένοι που μου πρόσφεραν τη βοήθειά τους. Με φρόντισαν, με τίασαν και μου έδωσαν ένα σπίτι για να κοιμηθώ με ζεστασιά.

Δυστυχώς, μετά από δύο χρόνια, οι άνθρωποι που με αγαπούσαν πέθαναν. Τότε ήρθε η κόρη τους, μια γυναίκα που δεν ήθελε σκύλο στο σπίτι, αλλά γάτα. Πόσο ρατσιστικό αυτό για ένα ζώο που μόνο αγάπη μπορεί να δώσει... Με πέταξε στον δρόμο και βρέθηκα πάλι μόνη, χαμένη στον κόσμο.

Αυτή τη φορά, όμως, δεν ήμουν εντελώς μόνη. Βρήκα μερικούς φίλους. Μαζί κατεβήκαμε στο κέντρο της πόλης και εκεί καταφέραμε να βρούμε λίγο φαγητό. Κάποιοι άνθρωποι μας το έδιναν, ακόμα και σουβλάκια! Όμως, οι φίλοι μου με συμβούλεψαν να μην τρώω υπερβολικά, και είχαν δίκιο. Αν το είχα κάνει, ίσως να μην είχε γίνει το κακό που επακολούθησε.

Πέρασαν έξι μήνες, και μια μέρα, καθώς έτρεχα στον δρόμο για να βρω τροφή, ένα αυτοκίνητο με χτύπησε. Είχα βαρύνει τόσο πολύ που δεν μπορούσα να τρέξω για να το αποφύγω. Πλέον, βρίσκομαι στον παράδεισο των σκύλων. Δεν νιώθω πια πόνο, αλλά ελπίζω με όλη μου την καρδιά να μην συμβεί το ίδιο με άλλα σκυλάκια που ζουν στον δρόμο.

Stop bullying!

Μαριαλένα Δρόσου & Αγγελική Κούτμου

Ο Μάκης είναι ένα πολύ ντροπαλό παιδί και δεν έχει πολλούς φίλους. Η Βίκυ είναι καινούρια στο σχολείο και δεν ξέρει άτομα από εκεί. Την πρώτη μέρα η Βίκυ άργησε και έτρεχε για την τάξη και έπεσε πάνω στον Μάκη.

-Βίκυ: Συγνώμη, δεν σε είδα!!!

-Μάκης: Δεν πειράζει....

Την κοιτάει

-Βίκυ: Αχ! Πως σε λένε; Είμαι καινούρια εδώ και δεν ξέρω πολλούς. Θες να γίνουμε φίλοι;

-Μάκης:..εντάξει?...

-Βίκυ: Τέλεια!!!Πάμε στην τάξη!

πάνε στην τάξη

-Γιάννης(bully 1): Έλα εδώ Μάκη.

-Μάκης: Τι..θες.... (λέει κομπιάζοντας ο Μάκης, φοβισμένος για το τι τον περιμένει)

Ο Γιάννης του πετάει ένα μπουκάλι νερό ανοιχτό

-Μάκης: Γιάννηηηηηηηηη!

Τα αλλά παιδιά τραβάνε βίντεο και γελάνε

-Βίκυ: Τι κάνεις, δεν είναι ωραίο. Πας καλά;

-Μάκης: Βίκυ σε ευχαριστώ πολύ που με υποστήριξες. Η βοήθειά σου με έκανε να ξεπεράσω το φόβο μου και πλέον μπορώ να αντιμετωπίσω όλους όσοι με πειράζουν και με κοροϊδεύουν.

-Βίκυ: Θα μείνουμε φίλοι;

-Μάκης: Ναι, Βίκυ! Φυσικά. Κανένας άλλος μέχρι τώρα δεν μου στάθηκε όπως εσύ. Για πάντα θα είσαι φίλη μου.

και έτσι πέρασαν τα χρόνια και η Βίκυ με τον Μάκη παντρεύτηκαν ενώ ο Γιάννης βρισκόταν πλέον στη φυλακή

Ιστορίες της γιαγιάς

Πενήντα χρόνια από την εισβολή της Τουρκίας στην Κύπρο

Πέτρος Φακιολάς

Ήταν Ιούλιος του 1974. Το καλοκαίρι είχε αρχίσει, και οι άνθρωποι στο χωριό μας στη Μεσαορία ζούσαν απλά:

στα χωράφια, στα καφενεία, στις αυλές με γέλια και συζητήσεις. Μέχρι που μια μέρα ξημέρωσε με κραυγές, με αεροπλάνα που σκίαζαν τον ήλιο, και με τη γη να τρέμει από τις βόμβες. Τουρκικοί στρατιώτες μπήκαν στο νησί, και τα πράγματα άλλαξαν για πάντα.

Εμείς τρέξαμε για να σωθούμε. Άλλοι δεν πρόλαβαν. Οι άντρες του χωριού μας στάθηκαν με ό,τι είχαν – παλιά τουφέκια και καρδιά.

Αλλά τι θα μπορούσαν να κάνουν μπροστά σε τόσο καλά εξοπλισμένους στρατιώτες; Ο πατέρας μου χάθηκε στον πόλεμο. Δεν ξέρω καν που είναι θαμμένος. Ίσως είναι σε κάποιο μαζικό τάφο που ακόμα περιμένει να βρεθεί.

Θυμάμαι τη μητέρα μου να μας συγκεντρώνει, εμένα και τα αδέρφια μου, και να φεύγουμε τη νύχτα. Το σπίτι μας ήταν μόνο αυτά που μπορούσαμε να κουβαλήσουμε στα χέρια μας. Τίποτα άλλο. Το σπίτι μας, το χωράφι μας, όλα έμειναν πίσω. «Θα γυρίσουμε», έλεγε η μητέρα, για να μας δώσει ελπίδα. Αλλά οι χρόνια πέρασαν, και ποτέ δεν γυρίσαμε. Ζήσαμε ως πρόσφυγες, σε σκηνές και προσφυγικούς καταυλισμούς, με βαριές ψυχές και άδεια βλέμματα. Ήταν δύσκολο, παιδιά μου. Πολύ δύσκολο. Αλλά θέλω να σας πω κάτι; Παρόλο που περάσαμε τόσο δύσκολα, ποτέ δεν ξεχάσαμε. Ούτε τη γη μας, ούτε αυτούς που χάθηκαν.

Σήμερα, πενήντα χρόνια μετά, νιώθω τον ίδιο πόνο. Ίσως ακόμα περισσότερο, γιατί βλέπω την Κύπρο μου ακόμα διχασμένη. Βλέπω τα παιδιά σας να μεγαλώνουν και να μην ξέρουν την Κερύνεια, τη Μόρφου, την Αμμόχωστο. Τους τόπους που ήμασταν ευτυχισμένοι, όπου ζούσαμε καλά. Δεν πρέπει να τους ξεχάσετε.

Όσο θυμάστε, όσο μιλάτε για όσα συνέβησαν, τόσο ζωντανή μένει η ελπίδα. Και να θυμάστε πάντα: η πατρίδα είναι κάτι παραπάνω από γη. Είναι οι άνθρωποί της, οι αναμνήσεις, οι παραδόσεις. Μην τις χάσετε, παιδιά μου. Να τις κρατήσετε σαν πολύτιμο πράγμα.

Η γιαγιά σας,
Λυσιμάχη

Η αλησμόνητη περιπέτεια της Ίριν

Ομαδοσυνεργατική δημιουργική εργασία μαθητών μας στο μάθημα της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Α΄ Γυμνασίου (υπό την καθοδήγηση της καθηγήτριάς τους Ευγενίας Καλομοίρη)

Αθηνά Μπάρτζη, Νικολέτα Παπουτσή, Κωνσταντίνος Ρουμελιώτης

Μια φορά κι έναν καιρό, σ' ένα μικρό σπιτικό στην εξοχή, ζούσε ένα δεκάχρονο κοριτσάκι με την οικογένειά της. Το κοριτσάκι το έλεγαν Ίριν και είχε πλούσια χρυσαφένια μαλλιά με γαλανά μάτια. Η Ίριν, που το όνομά της σημαίνει περιπέτεια, ζούσε μακριά απ' το χωριό, με αποτέλεσμα να αναγκάζεται να περπατάει για να πάει στο σχολείο της.

Επίσης, η οικογένειά της ήταν ιδιαίτερα φτωχή και για να μπορέσουν να βγάλουν κάποιο φράγκο, η μικρούλα πήγαινε καθημερινά τα απογεύματα στα χωράφια για να μαζέψει χόρτα με τον πατέρα της.

Η Ίριν όμως είχε μια κακή εμπειρία χαραγμένη στην ψυχή της. Το κοριτσάκι είχε νιώσει την οργή του πολέμου και εξαιτίας του είχε χάσει τους φίλους της που τόσο αγαπούσε. Ο πόλεμος της είχε προκαλέσει λύπη, στενοχώρια, ανασφάλεια και ανησυχία. Σαν δεν έφταναν όλα αυτά, η οικογένειά της έχασε όλη της την περιουσία. Έτσι λοιπόν ξεκίνησαν μια νέα ζωή απ' την αρχή σ' ένα χωριό στην Γεωργία.

Το νέο σπιτικό της Ίριν, ήταν χτισμένο κοντά σ' ένα απρόσιτο δάσος το οποίο όλοι φοβόντουσαν με το που άκουγαν γι' αυτό. Το κοριτσάκι είχε ακούσει απ' τους συμμαθητές της ότι στο δάσος εκείνο ζούσαν τρομακτικά θηρία, ξωτικά, καλικάντζαροι και άλλα περίεργα πλάσματα που ο νους ενός ανθρώπου δε θα μπορούσε να φανταστεί. Η Ίριν όμως, πίστευε ότι όλα αυτά ήταν ανοησίες και την έτρωγε η αγωνία να δει τι πραγματικά υπήρχε εκεί μέσα.

Μια μέρα, ο πατέρας της Ίριν είχε δουλειές στο χωριό και δεν μπορούσε να πάει μαζί της να μαζέψουν χόρτα. Τότε η μικρή βρήκε την ευκαιρία να πλησιάσει επιτέλους το δάσος. Η μητέρα της βέβαια δεν συμφωνούσε να πάει μόνη της αλλά δεν είχε άλλη επιλογή.

Η Ίριν έφυγε βιαστικά αποχαιρετώντας την μητέρα και μετά από περπάτημα δέκα λεπτών, έφτασε στο σημείο που άρχιζε το δάσος. Άρχισε να βαδίζει προς το βάθος του χωρίς φόβο. Η μικρή αντίκριζε μόνο κάτι πελώρια καταπράσινα πεύκα. Τίποτε το ιδιαίτερο. Συνέχιζε να βαδίζει πιο βαθιά αλλά αυτή τη φορά, ανάμεσα στα πεύκα έκλεβαν την προσοχή κάποια πανέμορφα, πολύχρωμα λουλουδάκια που έλαμπαν στο φως του ήλιου. Το κοριτσάκι κοίταξε τον ουρανό και είδε λευκές πεταλούδες να πετούν αρμονικά. Εντυπωσιάστηκε από την φυσική ομορφιά του δάσους η οποία της προκαλούσε ηρεμία.

Η Ίριν βρήκε ένα ξέφωτο για να κάτσει να ξεκουραστεί. Ξάπλωσε με τρόπο έτσι ώστε το κεφάλι της να κοιτά τον ουρανό. Η μικρή αναρωτήθηκε γιατί όλος ο κόσμος έλεγε αυτές τις χαζές θεωρίες για το δάσος. Δεν το χωρούσε ο νους της, «αφού είναι τόσο όμορφα και γαλήνια εδώ» σκέφτηκε. Είχε χαθεί στις σκέψεις της ώσπου την πήρε ο ύπνος.

Ξύπνησε μετά από κάποιες ώρες και συνειδητοποίησε ότι είχε νυχτώσει. Τώρα, όλοι αυτοί οι γαλήνιοι ήχοι του δάσους είχαν εξαφανιστεί και το κοριτσάκι ένιωσε μοναξιά. Ξαφνικά, ένας παράξενος θόρυβος ακούστηκε και η Ίριν το έβαλε στα πόδια κυριευμένη από φόβο χωρίς να ξέρει που πηγαίνει.

Μετά από κάποια λεπτά τρεξίματος, σταμάτησε και έκατσε σ' έναν βράχο να ξαποστάσει. Ο θόρυβος είχε σταματήσει και επικρατούσε η σιωπή του δάσους. Το κοριτσάκι ήταν κουρασμένο και άρχισε να πεινάει αφάνταστα. Χωρίς άλλες δυνάμεις λοιπόν, προχώρησε και το μονοπάτι την έβγαλε σε μια καλύβα. Η Ίριν αρχικά φοβήθηκε αλλά τελικά πήρε το θάρρος και χτύπησε την φθαρμένη απ' τα χρόνια πόρτα της καλύβας. Κανείς δεν απάντησε. Σιωπή. Η μικρή φώναξε διστακτικά με την γλυκιά φωνή της για να δει αν είναι κανείς μέσα. Καμία απάντηση. Αποφάσισε να μπει μέσα. Απ' τη στιγμή που άνοιξε την πόρτα, την προσοχή της τράβηξε ένα καλοστρωμένο τραπέζι με άφθονο φαγητό και νερό. Χωρίς να το καλοσκεφτεί, έπεσε με τα μούτρα στο φαγητό και έφαγε μέχρι σκασμού! Έπειτα κάθισε σε μια πολυθρόνα μπροστά από το αναμμένο τζάκι. Εκεί που καθόταν τι ωραία τι καλά, άρχισε να έχει λόξιγκα και να ζαλίζεται. Τελικά, έπεσε λιπόθυμη στο πάτωμα.

Ξύπνησε το άλλο πρωί και αντίκρισε κάτι που την προβλημάτισε. Όλα τα έπιπλα είχαν μεγαλώσει αφάνταστα πολύ και εκείνη αναρωτήθηκε: «τώρα εγώ μίκρυνα ή τα έπιπλα ψήλωσαν;». Πήδηξε απ' την πολυθρόνα και τότε ήταν που κατάλαβε ότι είχε γίνει τόσο μικρή όσο ένα μυρμήγκι! Η Ίριν προσπάθησε να βγει έξω αλλά με αυτό το μέγεθος της πήρε πολύ ώρα. Όταν επιτέλους κατάφερε να βγει έξω, αντίκρισε στο βάθος μια μηλιά. Ήταν αρκετά πεινασμένη και άρχισε να πηγαίνει προς το μέρος της. Ύστερα, άρχισε να σκαρφαλώνει στο δέντρο για να φτάσει έστω και ένα μήλο. Μέχρι να τα καταφέρει είχε νυχτώσει. Αμέσως μόλις έφτασε το μήλο, κάθισε σ' ένα κλαδί και το έφαγε. Κατεβαίνοντας, είδε μια χήνα να προσγειώνεται στο έδαφος. Στην αρχή το κοριτσάκι φοβήθηκε ότι θα την περνούσε για μυρμήγκι και θα την πατούσε. Η χήνα όμως την πλησίασε και την ρώτησε τι γύρευε ένα μικρό παιδί σε αυτό το μέγεθος μέσα σε ένα τεράστιο δάσος. Η Ίριν της είπε τι είχε συμβεί και η χήνα προσφέρθηκε να την βοηθήσει.

Της είπε ότι εκείνη η καλύβα άνηκε σε μία μάγισσα και το φαγητό που έφαγε ήταν μαγεμένο.

Εν τω μεταξύ, οι γονείς της Ίριν είχαν σηκώσει γη και ουρανό για να βρουν την μονάκριβή τους κόρη. Έψαξαν παντού και αφού δεν την έβρισκαν πουθενά, στράφηκαν προς την αστυνομία. Κανείς όμως δεν θα μπορούσε να την βρει σε αυτό το μέγεθος.

Πίσω στο δάσος τώρα, η Ίριν δέχτηκε την προσφορά της χήνας και ανέβηκε στην ράχη της για να βρουν αρχικά το κοπάδι της. Πετούσαν για πέντε ώρες ώσπου έφτασαν σε ένα ερημονήσι για να ξεκουραστούν. Το κρύο ήταν τσουχτερό και το κοριτσάκι με την χήνα είχαν ξεπαγιάσει. Για καλή τους τύχη, εκεί υπήρχε ένας ανεμόμυλος και οι δύο πλέον φίλοι, μπήκαν μέσα τρέχοντας. Πέρασαν εκεί το βράδυ και το επόμενο πρωί συνέχισαν το ταξίδι τους. Μετά από μερικές ώρες, προσγειώθηκαν σ' ένα άλλο ερημονήσι όπου είχε ξαποστάσει το κοπάδι της χήνας. Τότε η χήνα το πλησίασε και ζήτησε από την αρχηγό του κοπαδιού να καθυστερήσουν το ταξίδι τους για να μπορέσει να βοηθήσει την Ίριν. Η αρχηγός δέχτηκε και οι δύο φίλοι κατευθύνθηκαν προς την καλύβα της μάγισσας.

Όταν γύρισαν λοιπόν ξανά στο δάσος, ζήτησαν από την μάγισσα να τους πει το αντίδοτο που χρειαζόταν για να επιστρέψει η Ίριν στο μέγεθός της. Εκείνη χωρίς να τους απαντήσει, πήγε σ' ένα ράφι με πολλά μπουκαλάκια και άρπαξε το μικρότερο που είχε μέσα του ένα μωβ υγρό. Έπειτα, στράφηκε προς την Ίριν και της το έδωσε κάνοντάς της νόημα να το πει. Η μικρή το ήπιε και αμέσως γύρισε στο μέγεθός της. Αφού ευχαρίστησε την μάγισσα, βγήκε έξω απ' την καλύβα και αποχαιρέτησε την χήνα. Εκείνη πέταξε μακριά και μετά από πέντε λεπτά είχε εξαφανιστεί τελείως από τα μάτια της Ίριν. Τότε το κοριτσάκι πήρε τον δρόμο της επιστροφής.

Οι γονείς της, μόλις την αντίκρισαν, έτρεξαν αμέσως να την αγκαλιάσουν. Στα μάτια τους ήταν ζωγραφισμένη η ευτυχία. Η Ίριν τους διηγήθηκε την περιπέτεια της και οι γονείς της την άκουγαν προσεχτικά χωρίς να χάσουν καμία λέξη απ' όσα είπε. Τους υποσχέθηκε επίσης ότι δεν θα ξαναπάει κάπου χωρίς την άδειά τους. Έτσι έζησαν μαζί χαρούμενοι και ευτυχημένοι.

Κλοπή στην τάξη

Μπιτσάκος Πέτρος, Μπούνας Δημήτρης, Μπούνας Πλάτωνας, Πανούτσος Θανάσης, Παππά Αιμιλία, Πολυχρονόπουλος Ιάσωνας & Ρωμέση Παναγιώτα

Τα παιδιά στο σχολικό λεωφορείο μάλυναν για το αν η εκδρομή που θα πάνε θα είναι ωραία ή απλώς βαρετή. Ο Νίκος πίστευε ότι θα είναι βαρετή, αλλά δεν τον πείραζε γιατί ούτως ή άλλως μάθημα έχαναν και αυτό του ήταν αρκετό. Πάνω κάτω, και η κολλητή του, η Εύα, συμφωνούσε αν και μία ξαφνική αλλαγή της εκδρομής από ένα αρχαιολογικό μουσείο στο μεγάλο γήπεδο της διπλανής πόλης δεν θα την πείραζε. Ωστόσο, τη μεγαλύτερη αντίρρηση είχε ο Σωτήρης, το κακομαθημένο της γνωστής πάμπλουτης οικογένειας Παπαδόπουλου, που όλοι χαμογελούσαν μπροστά τους και έτρεμαν όταν γυρνούσαν τις πλάτες τους.

«Εγώ σε αυτή την εκδρομή δεν πάω! Όλο σε μουσεία μας πάνε! Δεν θέλουν να γυμναζόμαστε και να καταλήξουμε δύο τόνους, σαν την Μαρισόφη!» Μερικά παιδιά γέλασαν, ενώ η Μαρισόφη έκρυψε το πρόσωπό της στην τσάντα της, έτοιμη να κλάψει από την ντροπή.

Αρκετή ώρα μετά το συμβάν, τα παιδιά μπήκαν στην τάξη και άρχιζαν να αφήνουν τα πράγματά τους στα θρανία τους. Η δασκάλα ζήτησε από τον ταμία της τάξης να ξεκλειδώσει το χρηματο-κιβώτιο με τα χρήματα που μάζεψαν οι μαθητές για την εκδρομή. Μόλις ο Ντιέγκο, ο ταμίας, έβαλε τον συνδυασμό και ξεκλείδωσε το κιβώτιο, έμεινε άναυδος. Τα λεφτά είχαν κάνει φτερά! Μα πώς; Μα κανείς δεν ξέρει τον κωδικό εκτός από αυτόν. Ο Σωτήρης κρυφοκοίταξε το άδειο χρηματοκιβώτιο και φώναξε «Κλέφτης, κλέφτης! Ο Ντιέγκο μας έκλεψε τα χρήματα! Κυρία!». Όλα τα παιδιά φώναζαν αγανακτισμένα.

«Παιδιά, γίνεστε παράλογοι! Σίγουρα δεν συνέβη αυτό! Πες μου, Ντιέγκο. Είχες κάπου τον κωδικό γραμμένο;» είπε η δασκάλα ψύχραιμα. «Ναι... Αλλά δεν τον είχα δείξει σε κανέναν! Ένα λεπτό να δω αν κάποιος τον έκλεψε». Μετά από λίγη ώρα και λίγο ψάξιμο. Ο Ντιέγκο με τρεμάμενη φωνή είπε ότι δεν μπορεί να τον βρει και πως κάποιος τον έχει κλέψει. Όλα τα παιδιά τον κοιτούσαν επίμονα πιστεύοντας ότι αυτός ήταν στα σίγουρα ο κλέφτης... Τότε χτύπησε το κουδούνι του διαλείμματος και όλα τα παιδιά έφυγαν γρήγορα από τη τάξη και κατέβηκαν στην αυλή. Μόνο ο Ντιέγκο δίστασε. Ήταν μόνος στην τάξη μαζί με τη δασκάλα του. Ήταν σε δίλλημα, να βγει έξω και να αποδεχθεί το άγριο βλέμμα των συμμαθητών του και τις ερωτήσεις τους ή την ανάκριση του από την δασκάλα του;;; Προτίμησε να βγει έξω με σκοπό να αποφύγει τους συμμαθητές του. Στην αυλή όλα τα παιδιά ήταν αναστατωμένα αντάλασσαν απόψεις, φώναζαν, διαφωνούσαν, συμφωνούσαν. Ο Νίκος είπε με δυνατή και σταθερή φωνή: «Παιδιά το μυστήριο δεν θα λυθεί από μόνο του, πρέπει να πάρουμε πρωτοβουλία για τη διαλεύκανση της ρυθμικής». Η Μαρισόφη είπε: «Δεν μπορούμε να λύσουμε καμία υπόθεση με τόσα λίγα στοιχεία». Ο Σωτήρης, νταής πολλών παιδιών, μέσα σε αυτά και ο Ντιέγκο, δεν άργησε να πάρει μέρος στη συζήτηση.

Η δασκάλα εμφανώς προβληματισμένη είπε στα παιδιά: «Παιδιά, όπως εσείς έτσι και εγώ έχω προβληματιστεί με το θέμα της εξαφάνισης.

Αν μέχρι το τέλος της ημέρας ο ύποπτος δεν έχει ομολογήσει και ζητήσει συγγνώμη από τους συμμαθητές του, οι εκδρομές ΤΕΛΟΣ!!!!». Φωνές διαμαρτυρίας ακούστηκαν από τα παιδιά, αλλά η δασκάλα δεν έπαιρνε κουβέντα.

«Μα, κυρία, το Ισπανάκι το 'κανε! Δεν έχει λεφτά για την εκδρομή μας και λογικό να ήθελε να τα κλέψει!», φώναξε ο Σωτήρης, κατηγορώντας επανειλημμένα τον Ντιέγκο χωρίς αποδείξεις.

«Σωτήρη, ως εδώ! Και αν το έκανε, δεν έχουμε αποδείξεις και είναι παράλογο και κουραστικό να τον κατηγορούμε. Σας είπα τι θα γίνει, μην ακούσω ούτε παράπονο!» Όλα τα παιδιά σώπασαν νιώθοντας αδικημένα.

«Ο Ντιέγκο όντως φαίνεται αθώος...» είπε ο Νίκος στην διπλανή του, την Εύα. «Συμφωνώ αλλά... Αν όχι ο Ντιέγκο, τότε ποιος...;». Μετά από λίγο σκέψη, ο Νίκος απάντησε ενθουσιασμένος: «Έχω μία ιδέα! Γιατί δεν περνάς από το σπίτι μου την Παρασκευή να σχηματίσουμε μία λίστα με πράγματα που πρέπει να κάνουμε για να έρθουμε πιο κοντά στην επίλυση του μυστηρίου;».

Την Παρασκευή, η πόρτα του σπιτιού του Νίκου χτύπησε κι η Εύα πέρασε μέσα. Μετά από λίγη συζήτηση στο ισόγειο, τα παιδιά ανέβηκαν στον όροφο, οπου βρισκόταν το δωμάτιο του Νίκου. «Λοιπόν, έχω προετοιμάσει τα χαρτιά και τους μαρκαδόρους, έχω κάνει μικρά πορτρέτα των υπόπτων και όπως βλέπεις, δανείστηκα τον πίνακα της θείας μου». Η Εύα χαμογέλασε στον Νίκο και ύστερα του έκανε νόημα με τα χέρια της για να αρχίσουν. Ο Νίκος με γρήγορες κινήσεις άρχισε να σχεδιάζει με τους μαρκαδόρους του κάτι σε ένα χαρτί. Η Εύα τον κοιτούσε παραξενευμένη, αναρωτιόταν τι άραγε σχεδίαζε ο φίλος της. Ύστερα από λίγη ώρα, ο Νίκος της παρουσίασε το σχέδιό του. Η Εύα κοιτούσε απορημένη τον πίνακα με τα στοιχεία, αλλά της φαίνονταν όλα κάπως προχειρογραμμένα. Ο Νίκος είχε χτίσει το προφίλ του Ντιέγκο, είχε σημειώσει την πιθανή ώρα της κλοπής και τους μαθητές που βρίσκονταν μέσα στην αίθουσα λίγο πριν αποκαλυφθεί η απώλεια των χρημάτων. Τώρα έμενε να ενώσουν τα κομμάτια του παζλ του μυστηρίου. Οι ύποπτοι ήταν τρεις. Ο Ντιέγκο επειδή ήταν ο ταμίας και ο μόνος που ήξερε τον κωδικό του χρηματοκιβωτίου, ο Σωτήρης γιατί ήθελε απεγνωσμένα να πάνε στο γήπεδο αντί για το μουσείο και η Μαρισόφη που ήταν επιμελήτρια την ημέρα της κλοπής. Τα παιδιά έμειναν για λίγο σιωπηλά.

Ξαφνικά τα μάτια της Εύας έλαμψαν και στο πρόσωπο της σχηματίστηκε ένα χαμόγελο μέχρι τα αυτιά.

-Το βρήκα! Αύριο είναι Σάββατο, θα πάμε στο σπίτι της Μαρισόφης τάχα ότι θέλουμε να μας βοηθήσει σε μία άσκηση για το σχολείο.

Με αυτόν τον τρόπο κάπως θα καταφέρουμε να την ρωτήσουμε αν είδε κάτι ύποπτο την ημέρα της κλοπής. «Άφογα», είπε ο Νίκος. Για να μην καταλάβει το σκοπό μας πρέπει να πάρουμε μαζί μας τις σχολικές μας τσάντες, σκέφτηκε ο Νίκος, και πριν τελειώσει την πρόταση του, ακούστηκε η φωνή της μαμάς του που τους φώναζε να φάνε. Αφού έφαγαν από λίγο, ξαναπήκαν στο δωμάτιο και ο Νίκος είπε με σιγουριά:

«Τώρα, αφού πάρουμε 'ανάκριση' από τη Μαρισόφη, σειρά έχει ο Σωτήρης και ο Ντιέγκο.»

«Συμφωνώ!» είπε η Εύα.

Αφού κανόνισαν και τις τελευταίες λεπτομέρειες, η μαμά της Εύας έφτασε στο σπίτι του Νίκου και μαζί με την Εύα πήγαν σπίτι. Όλο το βράδυ σκέψεις πήγαιναν και έρχονταν στο μυαλούδάκι των παιδιών.

«Άραγε ποιος ήταν ο κλέφτης;»

«Και γιατί να κλέψει τα λεφτά;»

«Πως θα ξετρύπωναν τον κλέφτη;» Με αυτές τις σκέψεις τα παιδιά αποκοιμήθηκαν.

Το επόμενο πρωί, τα παιδιά πήγαν στο σπίτι της Μαρισόφης φορτωμένοι με τις σχολικές τους τσάντες. Ο Νίκος χωρίς δεύτερη σκέψη χτύπησε το κουδούνι. Μέσα σε δευτερόλεπτα η πόρτα άνοιξε και εμφανίστηκε η Μαρισόφη ενθουσιασμένη. Πριν προλάβουν να χαιρετηθούν η Μαρισόφη είπε:

«Λοιπόν, τα έχω προετοιμάσει όλα! Μαρκαδόρους, το χαρτόνι, έχω ανοίξει τον εκτυπωτή και...»

«Μαρισόφη, προτού αρχίσουμε την εργασία, θα θέλαμε να σε ρωτήσουμε αν ξέρεις κάτι σχετικά με την πρόσφατη κλοπή του ταμείου.»

Η Μαρισόφη φαινόταν προβληματισμένη και προσπαθούσε να ανακαλέσει πιθανές μνήμες από εκείνη την ημέρα. «Νομίζω είχα παρατηρήσει ένα παιδί με μία μαύρη ζακέτα να προσεγγίζει το παράθυρο την ώρα όπου ήμουν επιμελήτρια, αλλά τίποτα παραπάνω.» «Μήπως την προηγούμενη μέρα είχες παρατηρήσει κάτι ύποπτο;» «Όχι κάτι συγκεκριμένο... Βέβαια τον τελευταίο καιρό έχω παρατηρήσει ότι ο Σωτήρης...»

«Ο Σωτήρης τι; ...» «Δεν έχει σχέση με την έρευνα...» «Δεν πειράζει, αυτή τη στιγμή όλες οι πληροφορίες είναι χρήσιμες» είπε ο Νίκος αλλά η Εύα δεν συμφώνησε «Δεν νομίζω ότι χρειάζεται να την πιέζουμε τόσο.»

«Όχι δεν πειράζει, απλώς ο Σωτήρηςμίλαγε στον Ντιέγκο και δεν φάνηκε να... του λέει ωραία πράγματα. Φαινόταν τρομαγμένος και όταν τον ρώτησα μία φορά, μου είπε ότι απλώς έκαναν πλάκα. Τι λέτε; Να ξεκινήσουμε;» Τα παιδιά σεβάστηκαν ότι η Μαρισόφη ήθελε να αλλάξει το θέμα και δεν την ρώτησαν τίποτα περαιτέρω. Τη Δευτέρα το πρωί, τα παιδιά αποφάσισαν να κάνουν μερικές ερωτήσεις στον Σωτήρη, με χαμηλές προσδοκίες ότι θα απαντήσει. Έτσι κι έγινε, μετά το μάθημα των αρχαίων τα παιδιά πήγαν να μιλήσουν στον Σωτήρη. Η Εύα πήρε την πρωτοβουλία να αρχίσει την συζήτηση.

«Γεια Σωτήρη τι κάνεις;»

«Γεια...» είπε διστακτικά ο Σωτήρης. «Τι θέλετε ακριβώς;»

«Να, σκεφτόμασταν αν δεν σε πειράζει βέβαια, να σου κάνουμε κάποιες ερωτήσεις σχετικά...»

Κλοπή στην τάξη

Η Εύα δεν πρόλαβε να τελειώσει τη φράση της και ο Σωτήρης τη διέκοψε: «Ναι, ναι, ξέρω, σχετικά με την κλοπή, κάντε μου αλλά γρήγορα γιατί έχουμε και δουλειές και ξέρω ποιος είναι ο ένοχος...» «Λοιπόν» άρχισε η Εύα... «Τι έλεγες στον Ντιέγκο προηγουμένως;» Η Εύα είχε δει τον Σωτήρη να λέει κάτι κρυφά στο Ντιέγκο με ένα ύποπτο ύφος. «Τίποτα, δεν είναι δουλειά σας.»

Ο Νίκος που παρακολουθούσε την Εύα και δεν είχε μιλήσει όλη αυτή την ώρα, σηκώθηκε, πήγε προς το μέρος της και της είπε στο αυτί: «Δεν νομίζω να βγάλουμε άκρη με αυτόν...» Η Εύα δεν έδωσε σημασία και συνέχισε με την τελευταία ερώτηση, αφού σε λίγο θα χτυπούσε το κουδούνι. «Και γιατί είσαι τόσο σίγουρος για το ότι ο Ντιέγκο είναι ο κλέφτης αφού δεν έχεις στοιχεία; Γιατί ...» Ο Σωτήρης κόμπιασε λίγο και τον διέκοψε το κουδούνι. Τα δύο παιδιά, η Εύα και ο Νίκος καθώς ανέβαιναν τις σκάλες συζητούσαν. Ήταν σίγουροι πως δεν θα έβγαζαν άκρη. Ο Νίκος είχε νευριάσει «Και χαλάσαμε το διάλειμμα μας και ολοκληρωμένη απάντηση δεν πήραμε.» Η Εύα του απάντησε ήρεμα: «Το ότι δεν θα πάρουμε ολοκληρωμένη απάντηση το ξέραμε από την αρχή. Ο Σωτήρης δεν θα μας απαντούσε ούτως ή άλλως. Θυμήσου όμως πως έχουμε ακόμα να ανακρίνουμε τον Ντιέγκο...» «Ναι, νομίζω όμως πως για να βγάλουμε άκρη πρέπει η ανάκριση που θα κάνουμε στον Ντιέγκο να είναι Α-Ρ-Ι-Σ-Τ-Η!!! Θες να έρθεις σπίτι μου σήμερα το απόγευμα να σχεδιάσουμε τις ερωτήσεις;» «Αμέ, γιατί όχι;» «Αρά τα λέμε το απόγευμα.» Η Εύα του έγνεψε καταφατικά και ο καθένας πήγε στο θρανίο του.

Ο Νίκος ήταν κλεισμένος στο δωμάτιό του. Σε ένα φύλλο χαρτί είχε γράψει διάφορες ερωτήσεις που θα μπορούσαν να κάνουν στον Ντιέγκο. Ξαφνικά χτύπησε το κουδούνι και ο Νίκος κατέβηκε τρέχοντας τις σκάλες του σπιτιού του να ανοίξει τη πόρτα. Η πόρτα άνοιξε και η Εύα μπήκε μέσα. Χαιρέτησε τη μαμά του Νίκου και ύστερα του έκανε νόημα να πάνε στο δωμάτιο να αρχίσουν τον σχεδιασμό των ερωτήσεων. Ο Νίκος είχε γράψει τις ερωτήσεις και άλλον έναν πίνακα με υπόπτους, όπως την προηγούμενη φορά. Η Εύα με μία πρόχειρη ματιά είπε στον Νίκο «Γιατί έχεις γράψει μόνο το Ντιέγκο ως ύποπτο; Ο Ισπανός συμμαθητής μας δεν έχει δώσει ως τώρα κανένα δικαίωμα παραβατικής συμπεριφοράς. Είναι χαμηλών τόνων παιδί και όσο και να τον κατηγορούν οι «νταήδες» του σχολείου, το ένστικτο μου λέει πως είτε δεν είναι αυτός ο κλέφτης, είτε το έκανε για κάποιον πολύ συγκεκριμένο λόγο. Ίσως να τον ανάγκασαν.» «Ποιους εννοείς νταήδες;» ρώτησε κάπως ενοχλημένος ο Νίκος. Εμείς δεν πειράξαμε ποτέ τον Ντιέγκο, ίσα ίσα που γι' αυτό ψάχνουμε τώρα τον υπεύθυνο, για να μη κατηγορηθεί άδικα κανείς.

-«Ναι, συμπλήρωσε η Εύα, αλλά για σκέψου, ποιος έχει την πιο επιθετική συμπεριφορά; Ποιος κατηγορεί πιο έντονα από όλους τον Ντιέγκο;»

-«Τον Σωτήρη εννοείς;» «Ναι, φαίνεται πολύ σίγουρος πως ο Ντιέγκο κρύβεται πίσω από τη ληστεία» είπε ο Νίκος εμφανώς προβληματισμένος.

-«Ακριβώς, και μάλιστα χωρίς αποδείξεις! Άρα; Μήπως έχει αποδείξεις;» Αναρωτήθηκε η Εύα.

-«Τι αποδείξεις που δεν τις ξέρουμε εμείς;» τόνισε ο Νίκος. «Να τον έβαλε ο ίδιος ο Σωτήρης να το κάνει!»

Τα δύο παιδιά κοιτάχτηκαν απορημένα.

Κανένας δε τολμούσε να κατηγορήσει τον Σωτήρη για τίποτα. Ήταν από εκείνα τα παιδιά που έπρεπε να τα ήθελες για φίλους σου, αλλιώς θα έμπλεκες σε μπελάδες.

Είχαν δει πολλές φορές το Σωτήρη να μιλάει απότομα στον Ντιέγκο, να τον σπρώχνει σε μια γωνία και να του κρυφομιλάει.

Έπρεπε να σκεφτούν ένα σχέδιο για να τον εκθέσουν. Η Εύα είχε μια ιδέα.

«Αύριο, στο διάλειμμα θα πάμε να μιλήσουμε στον Ντιέγκο και θα του κάνουμε διάφορες ερωτήσεις. Μετά από λίγο θα του πούμε πως ξέρουμε όλη την αλήθεια και θα τον αναγκάσουμε να μας τα πει όλα!» «Υπέροχη ιδέα» είπε ο Νίκος. Τα παιδιά πήραν μολύβι και χαρτί και άρχισαν να γράφουν. Μόλις θα έγραφαν κάποιες ερωτήσεις ο καθένας, θα διάλεγαν ποιες είναι οι ιδανικές.

Την επόμενη μέρα τα παιδιά από το πρώτο κίολας διάλειμμα ανέλαβαν δράση. Ο Ντιέγκο καθόταν σε μία γωνία μόνος του. Τα παιδιά τον πλησίασαν. Πρώτος μίλησε ο Νίκος «Γεια Ντιέγκο!» «Γεια Νίκο» «Θα θέλαμε να σου κάνουμε κάποιες ερωτήσεις, αν δεν έχεις πρόβλημα δηλαδή.» «Καλά» είπε βαριανασαίνοντας γιατί είχε καταλάβει ότι οι ερωτήσεις συσχετιζόνταν με την κλοπή των χρημάτων. Έπειτα συνέχισε να μιλάει η Εύα «Θα είσαι ειλικρινής όμως, εντάξει;» Ο Ντιέγκο κούνησε καταφατικά το κεφάλι του. «Εδώ και καιρό βλέπουμε τον Σωτήρη να μιλάει συχνά μαζί σου, μπορείς να μας πεις τι σου λέει;» «Δεν μου λέει κάτι... που μπορεί να βοηθήσει στην έρευνά σας.» «Όλα είναι χρήσιμα.» «Αααα δεν μπορώ να καταλάβω τι σας έπιασε, τι σας αφορά τι λέω εγώ με το Σωτήρη.» «Αυτή τη στιγμή κατηγορείσαι άδικα ότι έκλεψες τα χρήματα, ενώ ισχυρίζεσαι πως δεν το έκανες ή όλα είναι μέρος κάποιου σχεδίου;» είπε ο Νίκος. Τα μάτια του Ντιέγκο είχαν αρχίσει να βουρκώνουν, ήταν θέμα χρόνου να τα πει όλα. Η Εύα του είπε με σοβαρό ύφος «Επειδή ξέρουμε όλη την αλήθεια, πες μας, γιατί όσο δε μας λες απλά επιβαρύνεις τη θέση σου». Ο Ντιέγκο δεν άντεξε και άρχισε να κλαίει. «Εγώ, εγώ τα έκανα όλα!» Είπε κλαίγοντας ο Ντιέγκο. «Ηρέμησε, ηρέμησε» είπε ο Νίκος στο Ντιέγκο. «Πες τα μας όλα από την αρχή».

Μετά από λίγη ώρα, ο Ντιέγκο πήρε μία βαθιά ανάσα και είπε «Είναι αλήθεια, εγώ τα έκανα όλα αλλά χωρίς τη θέλησή μου. Αλλά ας τα πάρουμε από την αρχή... Εδώ και καιρό ο Σωτήρης μου μιλάει άσχημα, με ταπεινώνει στην τάξη και άλλα τέτοια. Όταν ανακοινώθηκε η εκδρομή, ο Σωτήρης νευρίασε που δεν θα πηγαίναμε στο γήπεδο όπως ήθελε. Έτσι μου είπε πως αν έπαιρνα τα λεφτά, θα σταματούσε να μου φέρεται έτσι. Σκοπός του ήταν να αποφασίσει το πενταμελές να μας πάει στο γήπεδο που δεν χρειαζόταν να πληρώσουμε. Δεν άντεξε πολύ και συνέχισε να μου φέρεται με τον ίδιο τρόπο, έτσι και εγώ άρχισα να αρνούμαι όλες τις κατηγορίες εναντίον μου και να κατηγορώ τον Σωτήρη. Σας ζητώ συγγνώμη για όλα, ό,τι και να πείτε έχετε δίκιο» είπε ο Ντιέγκο με σκυμμένο το κεφάλι. Η Εύα και ο Νίκος αλληλοκοιτάχτηκαν. Ύστερα ο Νίκος ξεφυσώντας είπε «Ντιέγκο άκου, είναι φυσιολογικό να κάνουμε λάθη, ούτως ή άλλως άνθρωποι είμαστε, σημασία έχει όμως να καταλαβαίνουμε ότι κάναμε λάθος, να ζητάμε συγγνώμη σε αυτούς που το λάθος μας τους επηρέασε και να μετανιώνουμε πραγματικά για αυτό»

Η Εύα έμεινε με το στόμα ανοικτό. Δεν είχε ξανακούσει το φίλο της να μιλάει πάλι έτσι. Ο Ντιέγκο σήκωσε το κεφάλι του και είπε «Έχετε δίκιο, πρέπει να ζητήσω συγγνώμη από τα παιδιά και να παραδώσω τα χρήματα στην κυρία.» Για λίγη ώρα τα παιδιά έμειναν σιωπηλά. Κάπως διστακτικά η Εύα είπε «Εκτός από το να ζητήσεις συγγνώμη, μήπως να έλεγες και στην κυρία για τον τρόπο που σου μιλάει ο Σωτήρης;» Το πρόσωπο του Ντιέγκο σκοτείνιασε... «Σκέψου μόνο πως αν δεν σταματήσει να σου φέρεται έτσι τώρα, δεν θα σταματήσει ποτέ» ο Νίκος όπως πάντα υπερέβαλε. Βέβαια στην συγκεκριμένη περίπτωση, ήταν απαραίτητο για να μιλήσει ο Ντιέγκο.

Ο Ντιέγκο πιο αποφασιστικός από ποτέ σηκώθηκε από τη θέση του και είπε «Ναι θα το κάνω!» Το κουδούνι χτύπησε και τα παιδιά έτρεξαν προς τις σκάλες. Τα παιδιά μόλις μπήκαν στην τάξη, κάθισαν στις θέσεις τους και παρακολουθούσαν την δασκάλα, η οποία έψαχνε τα γυαλιά της μες την τσάντα της.

Τα παιδιά ήξεραν καλά πως η κυρία φορούσε τα γυαλιά της μόνο όταν τους ανακοίνωνε κάτι πολύ σημαντικό. Μετά από λίγη ώρα με τα γυαλιά της φορεμένα πλέον, σηκώθηκε όρθια, ξερόβηξε και είπε «Παιδιά όπως ξέρετε αύριο είναι ή μάλλον καλύτερα να πω πως ήταν η εκδρομή στο...» Δεν πρόλαβε να τελειώσει την φράση της και ο Ντιέγκο σηκώθηκε όρθιος «Κυρία πριν μιλήσετε, θα ήθελα να πω κάτι σχετικά με την υποτιθέμενη εξαφάνιση των χρημάτων». Η δασκάλα τον κοίταξε απορημένη και του έκανε νόημα να συνεχίσει την φράση του. Ο Ντιέγκο πήρε μια βαθιά ανάσα και είπε «Εγώ πήρα τα λεφτά, πριν πείτε το οτιδήποτε να σας εξηγήσω...» «Ναι κυρία, αφήστε τον να σας πει, θα δείτε υπάρχει μια λογική εξήγηση για όλα αυτά» πετάχτηκε ο Νίκος. «Εδώ και καιρό ο Σωτήρης έχει μια άσχημη συμπεριφορά προς εμένα. Μου μιλάει άσχημα, με εκφοβίζει και άλλα πολλά. Όταν ανακοινώθηκε η εκδρομή, νευρίασε πολύ και με έβαλε να κλέψω τα χρήματα με σκοπό να πάμε στο γήπεδο που ήταν δωρεάν. Σε αντάλλαγμα μου είπε πως δεν θα μου ξαναφερθεί έτσι ποτέ. Έτσι και εγώ δέχτηκα. Στην αρχή τηρούσε τη συμφωνία μας. Βέβαια με τα από μία ημέρα άρχισε τα ίδια. Έτσι και εγώ αρνούμουν τις κατηγορίες εναντίον μου!»

Όλοι είχαν μείνει άφωνοι και κοιτούσαν μία τον Ντιέγκο, μία τον Σωτήρη, μία τον Ντιέγκο, μία τον Σωτήρη. «Παιδιά σας ζητώ συγγνώμη έχω εδώ όλα τα λεφτά». Ο Ντιέγκο με σκυμμένο το κεφάλι σηκώθηκε και έδωσε τα λεφτά στην κυρία. Η κυρία σηκώθηκε όρθια και είπε με σταθερή φωνή «Παιδιά σίγουρα αυτό που έκανε ο Ντιέγκο ήταν άσχημο, αλλά απ' ότι φαίνεται το μετάνιωσε και πρέπει να τον συγχωρήσουμε. Βέβαια σε αυτήν την αίθουσα είναι κάποιος που πρέπει να ζητήσει συγγνώμη τόσο στους υπόλοιπους, όσο και στον Ντιέγκο». Ο Σωτήρης πήγε κοντά στον Ντιέγκο και του ζήτησε συγγνώμη. Ύστερα σηκώθηκε και είπε «Ήμουν εγωιστής, νταής και άδικος, παιδιά συγγνώμη». Η δασκάλα σηκώθηκε στον πίνακα, χτύπησε τα χέρια της και χωρίς να ήταν σίγουρη για το τι θα πει, άρχισε να μιλάει «Λοιπόν, πιστεύω πως μαζεύτηκαν αρκετές συγγνώμες... βέβαια είμαι στη δυσάρεστη θέση να σας ανακοινώσω...» η δασκάλα δίστασε και άλλαξε τον τόνο της φωνής της σε χαρούμενο λέγοντας «Ετοιμάστε γρήγορα τις τσάντες σας γιατί αύριο πάμε στο μουσείο και αφού τελειώσουμε, το γήπεδο είναι μία απαραίτητη προϋπόθεση!»

Η ημέρα της εκδρομής ήταν ηλιόλουστη κανένα ίχνος βροχής δεν υπήρχε. Τα τμήματα σιγά σιγά έφευγαν και πήγαιναν στα λεωφορεία τους. Όταν θα τελείωνε η περιήγηση στο μουσείο, όλα τα τμήματα θα επέστρεφαν, μόνο το τμήμα του Ντιέγκο θα πήγαινε στο γήπεδο. Ενώ τα παιδιά συζητούσαν, ο Σωτήρης πλησίασε τον Ντιέγκο και καθώς κουνούσε το πόδι του νευρικά ρώτησε τον Ντιέγκο «Να Ντιέγκο σκαφτόμουνα αν ήθελες να κάτσουμε μαζί στο λεωφορείο...» Πριν προλάβει να ολοκληρώσει, ο Ντιέγκο είχε κολλήσει πέντε στο ήδη σηκωμένο χέρι του Σωτήρη. «Φυσικά και θέλω» είπε ο Ντιέγκο. Η φωνή της δασκάλας να στοιχηθούν αντίθετα από άλλες φορές έκανε τα παιδιά να χαρούν.

Όλοι στην εκδρομή το κατευχαριστήθηκαν! Ήταν μια εκδρομή για όλα τα γούστα! Πρώτα στο μουσείο για τα παιδιά με προτίμηση στην ιστορία, ενώ για τους πιο αθλητικούς τύπους επίσκεψη και παιχνίδι στο γήπεδο!! Ο Ντιέγκο με τον Σωτήρη προς μεγάλη έκπληξη όλων, ήταν συνέχεια μαζί! Ο Νίκος η Μαρσιόφη και η Εύα καθώς έπιναν την πορτοκαλάδα τους ήταν χαρούμενοι με την υπόθεση που είχαν λύσει. Ο Νίκος με ένα πλατύ χαμόγελο και το ύφος του σπουδαίου ντεντέκτιβ είπε "Ακόμα μία υπόθεση στέφθηκε με επιτυχία !!!" Τα παιδιά γέλασαν δυνατά! Όλοι σε εκείνη την εκδρομή εύχονταν εκείνη η μέρα να μην τελειώσει ποτέ !!!!

Το ΟΧΙ του Μεταξά στον Ιταλό πρέσβη

Ιωάννης Παπαφίλης & Πλάτωνας Μπούνας

Το ημερολόγιο έδειχνε 28 Οκτωβρίου 1940. Ο Ιταλός Πρέσβης στέλνει τηλεσίγραφο στον Ιωάννη Μεταξά, ζητώντας του να παραδώσει την Ελλάδα.

Γύρω στις 3:00 τα ξημερώματα, ο Ιταλός πρέσβης Γκράτσι παραδίδει το τηλεσίγραφο, που έγραφε να παραδώσουμε τα εδάφη μας και εάν δεν το κάναμε τα ιταλικά στρατεύματα θα μας έκαναν επίθεση στις 6:00 το πρωί. Ο Ιωάννης Μεταξάς το διάβασε και απάντησε τη φράση που έμεινε στην ιστορία “Alors, c’est la guerre” (Λοιπόν, αυτό σημαίνει πόλεμο, δηλώνοντας έτσι την άρνηση του στα ιταλικά αιτήματα.)

Ο Ιταλός πρέσβης έφυγε από την Ελλάδα και πήγε στον τότε Ιταλό δικτάτορα Μουσολίνι για να του πει την απόφαση του Ιωάννη Μεταξά. Στις 5:30 το πρωί άρχισαν να πέφτουν οι πρώτες βόμβες, 30 λεπτά νωρίτερα, από ότι έγραφε το τηλεσίγραφο. Ο πόλεμος είχε ήδη ξεκινήσει.

Ο ελληνικός στρατός διεξάγει σφοδρές μάχες στην Πίνδο και καταφέρνει να ανατρέψει γρήγορα την πορεία των γεγονότων, ξεκινώντας αντεπίθεση. Περιορίζει τους Ιταλούς εισβολείς μέσα στο αλβανικό έδαφος και ελευθερώνει πόλεις και χωριά της Βορείου Ηπείρου. Η εαρινή επίθεση των Ιταλών τον Μάρτιο του 1941 αποτυγχάνει και, προκειμένου να αποφευχθεί η ντροπιαστική ήττα ενός μέλους του Άξονα, η Γερμανία κηρύσσει πόλεμο κατά της Ελλάδας τον Απρίλιο του 1941.

Το «Έπος του Σαράντα», το οποίο συνοδεύτηκε από μεγάλες νίκες του ελληνικού στρατού εναντίον των Ιταλών, καθιερώθηκε να γιορτάζεται κάθε χρόνο στις 28 Οκτωβρίου. Την ημέρα επίδοσης του τηλεσίγραφου από τους Ιταλούς και της άρνησης του Ιωάννη Μεταξά να συναινέσει.

Κάθε χρόνο γιορτάζουμε την επέτειο του «Οχι» που είπε ο Μεταξάς, καθώς και τη θυσία των Ελλήνων που έχασαν τη ζωή τους, ώστε εμείς σήμερα να είμαστε ελεύθεροι. Για να τιμήσουμε αυτή τη σπουδαία στιγμή, κάθε χρόνο πραγματοποιούνται εκδηλώσεις στο σχολείο μας με παραστάσεις, παραδοσιακούς χορούς και τραγούδια. Αυτό είναι το ελάχιστο που μπορούμε να κάνουμε για να κρατήσουμε ζωντανή τη μνήμη τους.

Οι γυναίκες της Πίνδου, πρωταγωνίστριες στο έπος του '40

Δήμητρα Σαΐσανά & Αγγελική Ράπη

Όταν μιλάμε για το Έπος του 1940, το μυαλό μας πηγαίνει συνήθως στους στρατιώτες που πολέμησαν στα βουνά της Πίνδου, αψηφώντας το κρύο και τον εχθρό. Υπάρχει, όμως, και μια άλλη ομάδα ηρώων, λιγότερο γνωστή αλλά εξίσου σημαντική: οι γυναίκες της Πίνδου. Αυτές οι απλές γυναίκες, σύζυγοι, μητέρες και κόρες, έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στη νίκη των Ελλήνων, δίνοντας τη δική τους μάχη, όχι με όπλα, αλλά με θάρρος, αντοχή και αυταπάρνηση.

Καθώς οι άνδρες έφευγαν για το μέτωπο, οι γυναίκες της Ηπείρου ανέλαβαν ένα δύσκολο έργο: να υποστηρίξουν τον στρατό που πολεμούσε στις χιονισμένες πλαγιές της Πίνδου. Μετέφεραν πυρομαχικά, τρόφιμα και προμήθειες μέσα από δύσβατα μονοπάτια, συχνά κουβαλώντας βαριά φορτία στην πλάτη τους. Παρά τις ακραίες καιρικές συνθήκες, με βροχή, χιόνι και πολικό ψύχος, δεν λύγισαν. Αντίθετα, με το χαμόγελο στα χείλη και με ψυχικό σθένος, ενίσχυναν το ηθικό των στρατιωτών.

Η αποστολή τους δεν ήταν εύκολη. Η πείνα, η εξάντληση και το δριμύ ψύχος ήταν μερικοί μόνο από τους εχθρούς που έπρεπε να αντιμετωπίσουν. Πολλές γυναίκες τραυματίστηκαν ή ακόμα και έχασαν τη ζωή τους, αλλά η επιμονή και η αγάπη τους για την πατρίδα δεν τους επέτρεψαν να σταματήσουν. Δεν ήταν μόνο μεταφορείς εφοδίων· φρόντιζαν τους τραυματίες, μαγείρευαν και εμψύχωναν τους στρατιώτες, κρατώντας αναμμένη τη φλόγα της ελπίδας.

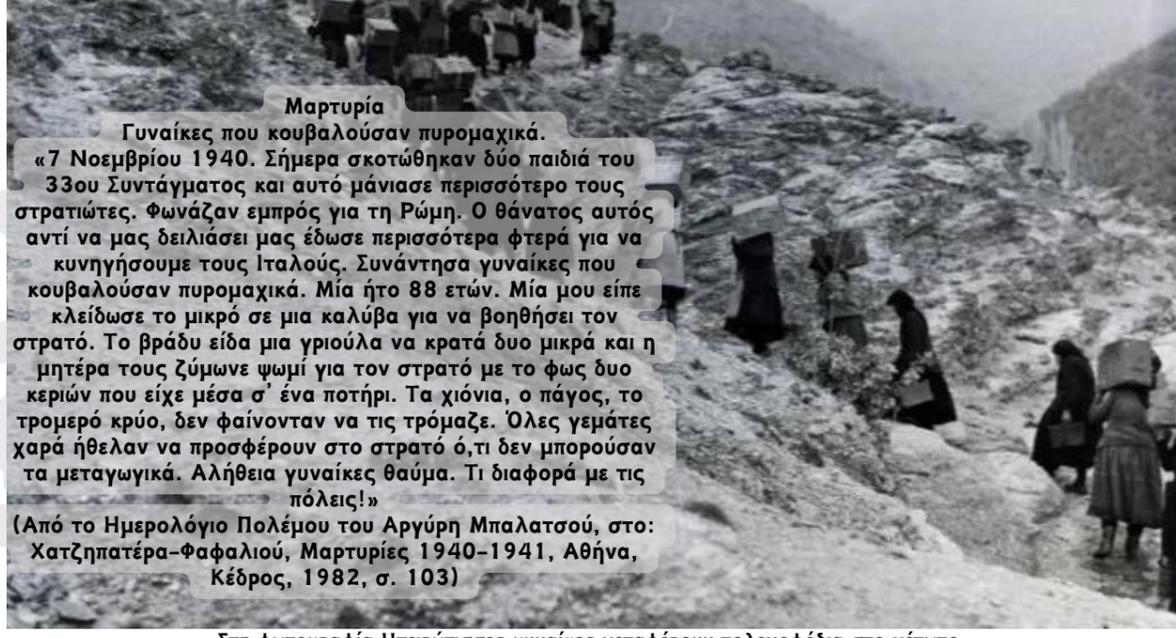
Η συμβολή τους στον πόλεμο ήταν ανεκτίμητη. Χωρίς αυτές τις γενναίες γυναίκες, η αντοχή των στρατιωτών θα ήταν πολύ μικρότερη. Σήμερα, οι γυναίκες της Πίνδου παραμένουν σύμβολα θάρρους, αυτοθυσίας και αγάπης για την πατρίδα. Η ιστορία τους πρέπει να διατηρηθεί ζωντανή και να αποτελεί έμπνευση για τις επόμενες γενιές.

Οι γυναίκες της Πίνδου μας δίδαξαν ότι ο ηρωισμός δεν έχει φύλο. Μας έδειξαν πως η θέληση και η πίστη μπορούν να νικήσουν ακόμα και τις πιο δύσκολες συνθήκες. Είναι χρέος μας να τις θυμόμαστε και να τιμούμε τη μνήμη τους, όχι μόνο ως ηρωίδες της ιστορίας, αλλά και ως παράδειγμα δύναμης και αφοσίωσης.

Δεν ήταν απλώς γυναίκες, ήταν η ψυχή της αντίστασης.

“Η ανδρεία δεν μετριέται με τη δύναμη των όπλων, αλλά με τη δύναμη της ψυχής.”
Η αυταπάρνηση των γυναικών της Πίνδου έγινε θρύλος και έμπνευση για τις επόμενες γενιές.

Μαρτυρία
Γυναίκες που κουβαλούσαν πυρομαχικά.
«7 Νοεμβρίου 1940. Σήμερα σκοτώθηκαν δύο παιδιά του 33ου Συντάγματος και αυτό μάνιασε περισσότερο τους στρατιώτες. Φωνάζαν εμπρός για τη Ρώμη. Ο θάνατος αυτός αντί να μας δειλιάσει μας έδωσε περισσότερα φτερά για να κυνηγήσουμε τους Ιταλούς. Συνάντησα γυναίκες που κουβαλούσαν πυρομαχικά. Μία ήταν 88 ετών. Μία μου είπε κλείδωσε το μικρό σε μια καλύβα για να βοηθήσει τον στρατό. Το βράδυ είδα μια γριούλα να κρατά δυο μικρά και η μητέρα τους ζύμωνε ψωμί για τον στρατό με το φως δυο κεριών που είχε μέσα σ' ένα ποτήρι. Τα χιόνια, ο πάγος, το τρομερό κρύο, δεν φαίνονταν να τις τρομάζει. Όλες γεμάτες χαρά ήθελαν να προσφέρουν στο στρατό ό,τι δεν μπορούσαν τα μεταγωγικά. Αλήθεια γυναίκες θαύμα. Τι διαφορά με τις πόλεις!»
(Από το Ημερολόγιο Πολέμου του Αργύρη Μπαλατσού, στο: Χατζηπατέρα-Φαφαλιού, Μαρτυρίες 1940-1941, Αθήνα, Κέδρος, 1982, σ. 103)

Στη φωτογραφία Ηπειρώτισσες γυναίκες μεταφέρουν πολεμοφόδια στο μέτωπο. (Πηγή : Ιστορικό Μουσείο Άρτας)

Στο πλαίσιο του μαθήματος της Νέας ελληνικής λογοτεχνίας της Α΄ Γυμνασίου, με αφορμή το κείμενο του Δημήτρη Ψαθά, «Οι Πιτσιρίκοι», ο παππούς, Πέτρος Ορκόπουλος αφηγείται στον εγγονό του, Πέτρο Μπιτσάκο τις παιδικές αναμνήσεις του από τον ελληνοϊταλικό πόλεμο και την Κατοχή (1940-1944) στην περιοχή του Συνοικισμού της Κορίνθου.

Παιδικές αναμνήσεις από τον ελληνοϊταλικό πόλεμο και την Κατοχή (1940-1944) στην περιοχή του Συνοικισμού της Κορίνθου

Δευτέρα, 2 Δεκεμβρίου 2024

«Όταν κηρύχτηκε ο πόλεμος το 1940 ήμουν 8 χρονών. Θυμάμαι έντονα αυτή την ημέρα. Πολύ πρωί ήχησαν οι σειρήνες σε όλη την πόλη, μία σειρήνα μάλιστα ήταν και στην ταράτσα του σχολείου μας. Ακούγοντας τις σειρήνες όλοι βγήκαμε έξω φωνάζοντας «τι έγινε;». Ραδιόφωνα δεν είχαμε, ούτε και ηλεκτρικό ρεύμα υπήρχε στον Συνοικισμό. Μόνο στην πόλη και όχι σε όλα τα σπίτια είχαν ρεύμα από ιδιωτική εταιρεία που και αυτή λειτουργούσε μόνο το ηλιοβασίλεμα. Λοιπόν, μετά τις σειρήνες με τις αρχές μάθαμε πως οι Ιταλοί μας κήρυξαν πόλεμο «πόλεμος, πόλεμος» όλοι φώναζαν. Τι ήταν ο πόλεμος, εμείς τα μικρά δεν το γνωρίζαμε, μετά όμως το βιώσαμε.

Θυμάμαι ένα αεροπλάνο που ήρθε και έριξε βόμβες στη διώρυγα. Επίσης, άλλα αεροπλάνα βομβάρδιζαν το δρόμο στην αρχή της Κορίνθου και άνοιξαν μία μεγάλη γούβα και αυτό, για να μην περνούν ξένα αυτοκίνητα με στρατιώτες που έφευγαν από την Αθήνα στην Πάτρα. Σαν κλείστηκε ο κεντρικός δρόμος, τα αυτοκίνητα μπήκαν στον άσχημο χωματόδρομο του Συνοικισμού ο οποίος δεν έπαθε μεγάλη ζημιά και έφευγαν από αυτόν. Το εντυπωσιακό είναι που μία βόμβα έπεσε σε ένα μπαγδαντί. το γκρέμισε αλλά το υπόγειο δεν έπαθε τίποτα. Και ένα γεροντάκι που είχε κρυφτεί στο υπόγειο δεν είχε πάθει ζημιά και βγήκε ο γέροντας αβλαβής.

Κατά τη διάρκεια των βομβαρδισμών κρυβόμασταν γύρω στα 40-50 άτομα στο καταφύγιο του Βαμβακίδη. Είχε 10 μέτρα βάθος από την επιφάνεια και κατεβαίναμε με σκαλοπάτια που τα είχαν σκάψει κυκλικά από τη μία μεριά αντίστοιχα από την άλλη και στο τέλος μετά από 30 περίπου μέτρα ενώνονταν. Σε αυτήν την ένωση προχώρησαν ευθεία προς την αυλή του σπιτιού του Βαμβακίδη άλλα 15 μέτρα. Για να βρουν το πηγάδι, για αέρα και νερό που ήταν εκεί, δεν προλάβαιναν. Το καταφύγιο αυτό είχε γίνει σαν κατοικία μας. Σε κάθε συναγερμό όλοι εκεί καταφεύγαμε. Άλλοι πήγαιναν αλλού και άλλοι στα χωράφια τους όπου είχαν αποθήκη και κρυβόντουσαν. Στην πόλη υπήρχαν πολλά καταφύγια στα υπόγεια των τσιμεντένιων σπιτιών. Τώρα όσο για τον πόλεμο όλοι είχαν και φόβο και στεναχώρια. Άλλοι είχαν στο στρατό τους πατεράδες τους, τα παιδιά τους, τα αδέρφια τους.

Στην αρχή του πολέμου είχαμε και λίγη χαρά που ο στρατός μας ήταν νικητής στην Αλβανία, αλλά μας πολέμησε και η Γερμανία και από κει και πέρα μας ήρθε η μεγάλη συμφορά. Αλλά και η μεγάλη ελπίδα ότι γρήγορα θα απελευθερωθούμε.

Τώρα θα πω για το πώς κατελήφθη η Κόρινθος όπως το είδαμε εμείς οι μικροί. Παίζαμε, όταν ακούσαμε αεροπλάνα να πετούν κάπως χαμηλά. Και εκεί στην Ποσειδωνία, που ήταν όλο αλάνα, είδαμε να πέφτουν Γερμανοί αλεξιπτωτιστές. Γρήγορα τρέξαμε στο καταφύγιο όπου όλοι ήταν εκεί γιατί είχε χτυπήσει ο συναγερμός.

Οι Γερμανοί αλεξιπτωτιστές που έπεσαν στην Ποσειδωνία ανήκαν στον Συνοικισμό πια και ανακάλυψαν το καταφύγιο. Δεν θυμάμαι το πώς μας είπαν να βγούμε έξω. Μας πήραν όλους άντρες, γυναίκες, παιδιά και μας πήγαν σε μία μεγάλη αλάνα πάνω από το σημερινό Λύκειο και αμέσως άπλωσαν μία γερμανική σημαία στο έδαφος ώστε σε περίπτωση που πετούσε γερμανικό αεροπλάνο να μη μας βομβαρδίσει. Μας κράτησαν ως το απόγευμα. Είδαμε από το καταφύγιο να βγαίνουν καπνοί. Είχαν ρίξει δακρυγόνα μήπως είχε κρυφτεί κάποιος μέσα, για να τον αναγκάσουν να βγει έξω. Έτσι, βρεθήκαμε όλοι διοικούμενοι από τους Ιταλούς που ήταν περισσότεροι από τους Γερμανούς στην Κόρινθο. Οι Ιταλοί το σχολείο μας το 4ο Δημοτικό σχολείο Κορίνθου το είχαν κάνει στρατώνα. Στις τάξεις είχαν βάλει για να κοιμούνται. Μας απαγόρευσαν μετά τις 6 το απόγευμα να βγαίνουμε έξω από το σπίτι ενώ μας επέβαλαν να κλείνουμε πόρτες και παράθυρα. Όποιος έβγαине θα τον πυροβολούσαν. Δυστυχώς, μια τέτοια περίπτωση έτυχε στο Συνοικισμό μας σε μια νεαρή κοπέλα που βγήκε να πάει στο διπλανό σπίτι, σε μια φίλη της. Ο Ιταλός σκοπός πάνω στο σχολείο που ήταν την είδε και την πυροβόλησε και τη σκότωσε.

Η ζωή όλων είχε γίνει δύσκολη, τα τρόφιμα άρχισαν να λιγοστεύουν και πολλά άρπαξαν και οι κατακτητές. Εργασίες λίγες και ο πληθυσμός πολύς. Ένα ψωμί από μία δραχμή κόστιζε ένα εκατομμύριο. Υπήρχαν και οι μαυραγορίτες που, για να πάρεις λίγα φασόλια ή κάποιο άλλο φαγώσιμο, έδινες κάτι πολύτιμο ή κάτι σε χρυσαφικό. Μετά, έπεσε τόση μεγάλη πείνα, που δεν είχαμε τίποτα να φάμε. Τρώγαμε μόνο χόρτα, ρούκα χωρίς λάδι και αλάτι, για περίπου έναν μήνα. Από την αναλαδιά είχα βγάλει σπυριά στα χέρια (ψώρα) και άλλοι άλλα συμπτώματα. Για τα σπυριά στα χέρια μου δεν είχαμε αλοιφές και βάζαμε θειάφι.

Ευτυχώς μετά ήρθε ο Ερυθρός Σταυρός και έκανε συσσίτιο, λίγο ψωμί, μια κουταλιά φαγητό σχεδόν νεροζούμι, αλλά κάτι ήταν και αυτό, αλλιώς θα πεθαίναμε από την πείνα. Μαθαίναμε στην Αθήνα, που δεν υπήρχαν ούτε χόρτα, ότι πέθαιναν πολλοί άνθρωποι στους δρόμους. Πολλά παιδιά πηγαίναμε σε χωράφια που ήταν κοντά μας και μες στα αγκάθια βρρίσκαμε μανιτάρια και τα τρώγαμε ωμά και άπλυτα. Δίπλα ήταν ένα αμπέλι και ψάχναμε για κανά καμπανάρι και βρρίσκαμε λίγες ρώγες και τρώγαμε.

Άλλο που είναι αξέχαστο, τα μεσημέρια που έτρωγαν οι Ιταλοί στρατιώτες πολλά παιδιά πήγαιναν στα κάγκελα του σχολείου και τα χτυπούσαν με κάτι κουτάκια από κονσέρβες που κρατούσαν φωνάζοντας δυνατά στους στρατιώτες που έτρωγαν «σινιόρε τοκοπάνε, σινιόρε τοκοπάνε», «κύριε λίγο ψωμί, λίγο ψωμί». Και οι Ιταλοί από τα αποφάγια τους, τους έβαζαν στα κουτάκια τους λίγο φαγητό. Επίσης, έξω από το σχολείο υπήρχε ένα ρέμα όπου άδειαζαν τα καζάνια τους για να τα πλύνουν και πέταγαν σκουπίδια κι αποφάγια.

Εκεί πηγαίναμε και ψάχναμε να βρούμε κάτι να φάμε, κανένα κομμάτι ψωμί, καμιά φλούδα, κανά κουκούτσι.

Τώρα όσο για το σχολείο, τελείωσα το Δημοτικό το 1946, αλλά καλά που θυμάμαι που έβγαλα τις πρώτες τάξεις στις αρχές του πολέμου. Πήγαμε λίγο σχολείο, κατά την Κατοχή θυμάμαι κάναμε σε ένα καφενείο, είμασταν τόσα πολλά παιδιά και νομίζω κάναμε δύο τάξεις μαζί. Το πόσο καθίσαμε εκεί δεν θυμάμαι.

Μετά πήγαμε στην αίθουσα του Χριστιανικού Συλλόγου και κάναμε εκεί μάθημα. Μετά την απελευθέρωση πήγαμε στο σχολείο μας. Τσάντες όλοι είχαμε πάνινες που μας έραβαν οι μάνες μας, βιβλία σχεδόν μόνο το αναγνωστικό και θυμάμαι ένα μικρό βιβλίο ζωολογίας, κάνα δύο τετράδια, ένα μολύβι, ξύστρα και γόμα. Στην έκτη τάξη είχαμε βιβλίο γραμματικής, παπούτσια παλιά που λίγοι είχαν και πολλές φορές ήμασταν ξυπόλυτοι. Ο πατέρας μου είχε φτιάξει τσόκαρα και αυτά είχα για παπούτσια, πολύς κόσμος με τσόκαρα κυκλοφορούσε. Στην πέμπτη τάξη, πολλοί αρχίσαμε να γράφουμε με πένα και μελάνι. Το μελάνι ήταν ακριβό και το φτιάχναμε μόνοι μας. Ξύναμε μελανί μολύβι το κάναμε σκόνη και το ανακατεύαμε με νερό και έτσι γινόταν μελάνι. Όσο από ρούχα δεν είχαμε πολλά, ήταν βέβαια όλα καθαρά αλλά μπαλωμένα.

Κάτι ακόμη που πρέπει να αναφέρω κατά τη διάρκεια της Κατοχής ήταν η αντιμετώπιση του κρύου. Γνωρίζαμε πού πετούσαν τα τρένα τα καμένα κάρβουνα, τη στάχτη. Τη στάχτη αυτή τη μαζεύαμε και τη ζυμώναμε με ασπρόχωμα και φτιάχναμε στρογγυλές πίτες και της αφήναμε στον ήλιο να ξεραθούν. Μετά στη φουφού, ντενεκές πετρελαίου εντοιχισμένος στα πλάγια με λάσπη, στο κάτω μέρος βάζαμε φωτιά και στο πάνω μέρος στη σχάρα κόβαμε μικρά κομμάτια από τις πίτες και τα αφήναμε να πιάσουν αμέσως φωτιά που διαρκούσε αρκετή ώρα. Έτσι ζεσταινόμασταν.

Κάτι που δεν μπορώ να το ξεχάσω από την κατοχή πιτσιρίκος τότε ίσως 10 χρονών είδα μέσα στην Κόρινθο ένα κρεμασμένο άνθρωπο, σε ένα δέντρο. Δεν φοβήθηκα αλλά πάντα σαν περνάω από εκεί στο νου μου έρχεται το γεγονός αυτό.

Πολλά είναι τα της Κατοχής αλλά θα αναφέρω κάτι που είναι αξιόλογο. Από την πείνα πολλοί αψηφούσαν και τη ζωή τους, σε φορτηγά αυτοκινήτων των κατακτητών που μετέφεραν τρόφιμα, έτρεχαν από πίσω και κρυφά σκαρφάωναν επάνω και πετούσαν κάτω ψωμιά και άλλα τρόφιμα. Αυτή ήταν η περίφημη και ονομαστοί σαλταδόροι. Είχαμε και στον Συνοικισμό έναν, που μια φορά πηδώντας από το αυτοκίνητο, χτύπησε το πόδι του και μετά κούτσαινε όλη του τη ζωή. Ήταν ασφαλώς ένας ήρωας.»

(Την επιμέλεια της εργασίας είχε η εκπαιδευτικός Ευγενία Καλομοίρη)

Για να ζήσεις μην καπνίσεις!

Κων/νος Δημητρακόπουλος

Το κάπνισμα είναι από τις χειρότερες και πιο επιβλαβείς συνήθειες που μπορεί να αποκτήσει ένας μαθητής. Είτε πρόκειται για κανονικό, είτε για ηλεκτρονικό τσιγάρο, και τα δύο περιέχουν διάφορες βλαβερές χημικές ουσίες οι οποίες δημιουργούν προβλήματα στον οργανισμό μας. Σε αρκετές περιπτώσεις η επίδρασή τους μπορεί να είναι θανατηφόρα. Επιπλέον, το τσιγάρο περιέχει νικοτίνη, μια εθιστική ουσία που καθιστά δύσκολη τη διακοπή του καπνίσματος.

Είναι ξεκάθαρο πως το κάπνισμα έχει μόνο αρνητικές επιπτώσεις, επηρεάζοντας όχι μόνο το σώμα αλλά και την ψυχική υγεία και συνολικά την ποιότητα ζωής μας. Παρά τις σοβαρές συνέπειες, πολλοί μαθητές αρχίζουν να καπνίζουν από μικρή ηλικία, συχνά μιμούμενοι μεγαλύτερους που καπνίζουν.

Ας ρίξουμε μια ματιά στις ανησυχητικές στατιστικές που σχετίζονται με την εφηβεία και το κάπνισμα.

Τα αποτελέσματα πρόσφατης Πανελλήνιας Έρευνας για τη συμπεριφορά των εφήβων (ΕΠΙΨΥ, 2022), έδειξαν ότι τουλάχιστον ένας στους τέσσερις μαθητές της Α΄ Λυκείου (28,2%) έχει καπνίσει τουλάχιστον μία φορά στη ζωή του. Επίσης, ένας στους έξι (16,6%) δήλωσε ότι έχει καπνίσει κατά τον τελευταίο μήνα, ενώ ένας στους δώδεκα (7,8%) καπνίζει καθημερινά.

Η αντίστοιχη έρευνα του ΕΠΙΨΥ το 2018 σε μαθητές ηλικίας 11-15 ετών έδειξε πως το 15,5% των μαθητών έχει καπνίσει έστω και μία φορά. Παράλληλα, στην ηλικία των 15 ετών το ποσοστό των τωρινών καπνιστών (κάπνισαν τις 30 τελευταίες ημέρες) είναι 17,4% ενώ το 8,1% (περίπου 8.000 μαθητές) καπνίζουν καθημερινά. Αναφορικά με τη χρήση ηλεκτρονικού τσιγάρου τα αποτελέσματα έδειξαν τα ακόλουθα:

- 36,7% των μαθητών έχουν κάνει χρήση ηλεκτρονικού τσιγάρου έστω και μία φορά
- η χρήση ηλεκτρονικού τσιγάρου υπερδιπλασιάστηκε συγκριτικά με το 2018 (16,6%).

Τέλος, σύμφωνα με την έρευνα που διενεργήθηκε από τον ΙΣΑ (Ιατρικό Σύλλογος Αθηνών) και την ΚΕΔΕ (Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας) το 2016, ένας στους δέκα μαθητές Α και Β Γυμνασίου συγκαταλέγονται στους ενεργούς καπνιστές.

Τα παραπάνω στοιχεία είναι ιδιαίτερα ανησυχητικά και υπογραμμίζουν την ανάγκη για στοχευμένες εκπαιδευτικές δράσεις στα σχολεία. Παράλληλα, η συνεργασία με φορείς υγείας αλλά και τους γονείς, μπορεί να συμβάλει στη δημιουργία μιας γενιάς ελεύθερης από το κάπνισμα.

Στο δικό μας σχολείο, ευτυχώς, καταβάλλονται σημαντικές προσπάθειες για την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση των μαθητών, με στόχο τη μείωση του φαινομένου. Μέσα από δράσεις και συζητήσεις, ενημερωνόμαστε για τους κινδύνους και δίνουμε ένα ισχυρό μήνυμα κατά του καπνίσματος. Για να ζήσεις μην καπνίσεις!

Η πάλη των εφήβων με το ξυπνητήρι

Πετρούλα Κασαλμά

Εφηβεία και κοινωνικά δίκτυα

Φίλιππος Χαραλαμπίδης

Στη σύγχρονη εποχή, τα κοινωνικά δίκτυα έχουν γίνει αναπόσπαστο μέρος της ζωής της ζωής των εφήβων, προσφέροντας μοναδικές ευκαιρίες για έκφραση και δημιουργικότητα. Τα κοινωνικά δίκτυα, όπως Instagram, Facebook, TikTok και Snapchat, είναι μέρος της καθημερινότητάς μας και μέσα από αυτά μπορούμε να εκφραστούμε, να δημιουργήσουμε και να επικοινωνήσουμε και να μοιραστούμε τις ιδέες μας με άτομα που έχουν παρόμοια ενδιαφέροντα.

Παράλληλα, τα κοινωνικά δίκτυα μας δίνουν την ευκαιρία να μάθουμε πολλά, αφού παρέχουν άμεση πρόσβαση σε πληροφορίες και εκπαιδευτικό υλικό, όπως βίντεο και διαδικτυακά μαθήματα. Επιπλέον, μπορούμε να συμμετέχουμε σε ομάδες και κοινότητες που μοιράζονται τα ενδιαφέροντά μας, να ανταλλάσσουμε ιδέες και να εμπνεόμαστε από άλλους. Μέσα από αυτές τις επαφές, μπορούμε να διευρύνουμε τους ορίζοντές μας και να κατανοήσουμε καλύτερα διαφορετικούς τρόπους σκέψης.

Παρόλα αυτά, πρέπει να προσέχουμε. Η υπερβολική χρήση των κοινωνικών δικτύων μπορεί να μας κάνει να συγκρίνουμε τον εαυτό μας με άλλους, κάτι που συχνά μειώνει την αυτοπεποίθησή μας. Οι εικόνες που βλέπουμε συχνά δείχνουν έναν μη ρεαλιστικό κόσμο, ενώ η έμφαση στα likes και τα σχόλια μπορεί να μας επηρεάσει αρνητικά. Επίσης, δεν είναι πάντα εύκολο να ξεχωρίσουμε τι είναι αληθινό και τι παραπληροφόρηση.

Για να αξιοποιήσουμε σωστά τα κοινωνικά δίκτυα, είναι σημαντικό να θέτουμε όρια στον χρόνο που περνάμε σε αυτά, χρησιμοποιώντας εργαλεία όπως το Screen Time. Πρέπει να επιλέγουμε περιεχόμενο που μας εμπνέει και μας βοηθά να εξελιχθούμε, να αποφεύγουμε τη σύγκριση με τους άλλους και να θυμόμαστε ότι οι "τέλειες" εικόνες που βλέπουμε δεν είναι πάντα πραγματικές.

Επίσης, χρειάζεται να είμαστε προσεκτικοί με τις πληροφορίες που βρίσκουμε και να τις επαληθεύουμε από αξιόπιστες πηγές.

Τα κοινωνικά δίκτυα είναι ένα εργαλείο που μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε για να εξελιχθούμε, να δημιουργήσουμε και να συνδεθούμε με άλλους. Το πώς τα χρησιμοποιούμε είναι δική μας επιλογή. Αν το κάνουμε υπεύθυνα, μπορούμε να αποκομίσουμε πολλά και να ζήσουμε όμορφες εμπειρίες.

Πότε θα με καταλάβουν

επτέλους;

Θεοδώρα Μοσχοπούλου & Ειρήνη Μαρκοπούλου

Εφηβεία και γονείς

Δήμητρα Κλήμη

Είναι νομίζω δεδομένο πως όλα τα παιδιά αγαπούν απεριόριστα τους γονείς τους και το αντίστροφο. Δεν υπάρχει τίποτα που να ξεπερνάει την απέραντη αγάπη που γεννιέται με την δημιουργία μιας οικογένειας. Μια αγάπη ανεκτίμητη και μοναδική. Ωστόσο, με την είσοδο των παιδιών στην εφηβεία, συχνά δημιουργείται ένα μικρό κενό στη σχέση αυτή. Ας το αναλύσουμε.

Με την αρχή της εφηβείας, τα παιδιά τείνουν να αποστασιοποιούνται και να απομακρύνονται από την οικειότητα και τη ζεστή συντροφιά των γονιών τους, αναζητώντας ηρεμία και απομόνωση στον προσωπικό τους χώρο. Βρίσκουν γαλήνη στην μοναξιά του δωματίου τους. Αυτό μπορεί να οφείλεται στις αλλαγές που παρουσιάζονται στο σώμα τους και γενικά την εμφάνισή τους, αλλά κυρίως, για την πράξη αυτή ευθύνεται έντονα η ψυχολογία τους και οι απότομες συναισθηματικές μεταπτώσεις που χαρακτηρίζουν αυτή την περίοδο της ζωής τους.

Ένα πολύ συχνό παράδειγμα, είναι η συνεχής αίσθηση των νέων, πως οι γονείς τους δεν αντιλαμβάνονται τα προβλήματα, τις ανησυχίες και την νοοτροπία τους. Επιπροσθέτως, οι έφηβοι με την εύθραυστη και ευαίσθητη αυτοπεποίθησή τους, συχνά προβληματίζονται για το πώς τους βλέπουν οι άλλοι. Η κριτική μέσα από τα μάτια των γύρω τους, αλλά και η ανάγκη τους να ενταχθούν και να ανήκουν σε κάποια ομάδα συχνά οδηγούν σε άγχος. Βέβαια πολλές φορές, ακόμα και οι αποδόσεις τους, ή η ανάγκη τους να ικανοποιήσουν τις προσδοκίες των αγαπημένων τους προσώπων μπορεί να εντείνει το άγχος τους και κατ' επέκταση τη σχέση τους με το οικείο περιβάλλον τους.

Συμπερασματικά, όλες αυτές οι προκλήσεις επηρεάζουν τον έφηβο, ένα οποιοδήποτε μπερδεμένο παιδί που πρέπει να φορέσει τον μανδύα του ενήλικα και που προσπαθεί να βρει ισορροπία ανάμεσα στην παιδικότητα και την ενηλικίωση. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την ανάγκη απομόνωσης καθώς και την μικρή αποστασιοποίηση από τους γονείς, χωρίς αυτό απαραίτητα να σημαίνει εξασθένηση εμπιστοσύνης ή έλλειψη αγάπης. Αντίθετα, είναι ένα φυσικό στάδιο της διαδικασίας ενηλικίωσης.

- Η Γλυκερία φεύγει. Ο Νίκος μένει σκεπτικός, αλλά φαίνεται πιο ήρεμος

- Ο Νίκος κάθεται σε ένα παγκάκι στο διάλειμμα. Η Ζωζώ περνάει δίπλα του κρατώντας έναν χυμό και κατά λάθος τον ρίχνει πάνω του.

Ε, πρόσεχε λίγο! Τι κάνεις; Λέρωσες τη μπλούζα μου
Εντάξει, χαλάρωσε! Δεν το έκανα επίτηδες!

-Ο Νίκος χυρίζει σπίτι, τρομερά εκνευρισμένος

Χάλια... Ένα κορίτσι, η Ζωζώ, έριξε χυμό πάνω μου
Χάλια; Πασί τι έγινε;
Πώς πήγε η πρώτη μέρα στο σχολείο, Νίκο?

Τι εννοείς; Ότι φταίω εγώ που με έλουσε με χυμό; Σοβαρά τώρα;
Ωραία, άρα φταίω εγώ για όλα, όπως πάντα!
Σίγουρα δεν έκανες κι εσύ κάτι γιατί συνήθως έτσι ξεκινούν αυτοί οι καυγάδες...
Κανείς δεν είπε ότι φταίς, Νίκο. Αλλά πρέπει να προσεχεις, πώς αντιδράς!!!

Δεν με βοηθάτε, απλώς κρίνετε ό,τι κάνω!
Μην υψώνεις τον τόνο της φωνής σου, Νίκο! Είμαστε οι γονείς σου, προσπαθούμε να σε βοηθήσουμε!

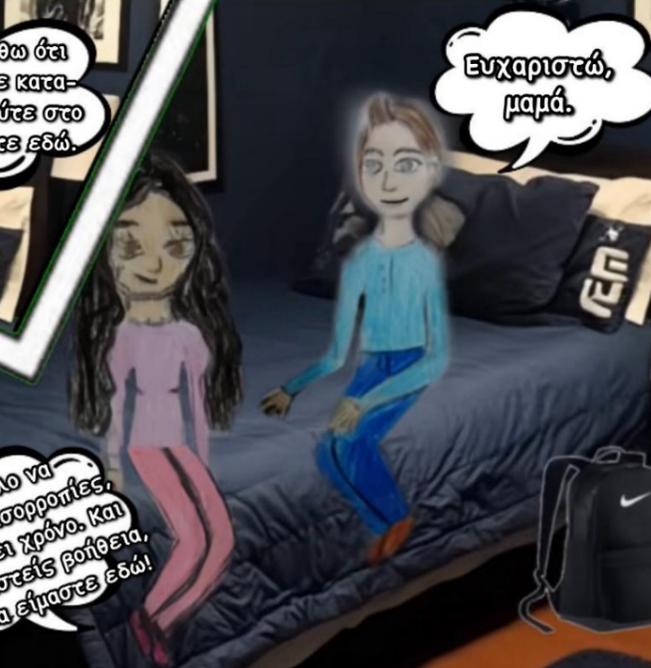
Απορώ να μπω;
Αν είναι για να με μαλώσεις, όχι!

Δεν το δείξατε πριν...
Δεν ήρθα για να σε μαλώσω. Ήρθα να σου πω ότι καταλαβαίνουμε πως ήταν δύσκολη η πρώτη μέρα

Ίσως δεν το χειριστήκαμε καλά, αλλά να ξέρεις ότι σε αγαπάμε και είμαστε με το μέρος σου.
Απλώς νιώθω ότι κανείς δε με καταλαβαίνει... Ούτε στο σχολείο, ούτε εδώ.

Ευχαριστώ, μαμά.

Είναι δύσκολο να βρεις τις ισορροπίες, αλλά θέλει χρόνο. Και αν χρειαστείς βοήθεια, εμείς θα είμαστε εδώ!

Πασπαρτού

Πετρούλα Κασαλμά

Στα τέλη της δεκαετίας του 80, ένα κορίτσι από την Γερμανία, αναγκάζεται να μεταφερθεί στην Γαλλία λόγω της χρεωκοπίας του ορφανοτροφείου που ζούσε. Κάθε βράδυ προσευχόταν και φιλούσε το περιδέριο που της είχε δώσει η μητέρα της.

Ένα βράδυ δεν μπορούσε να κοιμηθεί, την είχε πιάσει δυνατή ταχυκαρδία. Είδε ένα τρομερό εφιάλτη. Βρισκόταν σε ένα δωμάτιο, αυτή και μια σκιά. Ήταν σκοτάδι. Τότε είδε την μαμά της που την έδιωχνε και την καθαριόταν. Δεν κατάφερε να κλείσει μάτι όλη νύχτα. Κάθε βράδυ έβλεπε τον ίδιο βάνουσο εφιάλτη. Δεν ένιωθε ασφαλής πια. Αισθανόταν πως κάποιος την ακολουθούσε σε κάθε βήμα της.

Πέρασαν τρεις μήνες και το μικρό κορίτσι άρχισε να απομακρύνεται από τους φίλους της. Δεν έβρισκε τίποτα ενδιαφέρον να πει μαζί τους και έτσι περνούσε τα διαλείμματα σε ένα χαντάκι δίπλα στην κουζίνα του ορφανοτροφείου, μόνη της. Σε ένα διάλειμμα καθόταν και χάζευε μια κάμπα, όταν ξαφνικά ένα βαρέλι έφραξε την έξοδο και το μικρό κορίτσι παγιδεύτηκε. Τότε, έκανε την εμφάνισή της μία σκιά. Η σκιά ήταν γνώριμη στο μικρό κορίτσι. Ήταν η σκιά από εκείνο τον τρομερό εφιάλτη.

Ξαφνικά αποκοιμήθηκε, όμως δεν είδε αυτόν τον εφιάλτη. Στο όνειρό της εμφανίστηκε μια γυναίκα που έμοιαζε σαν ξωτικό. Η γυναίκα της είπε για έναν μύθο, μια κατάρα. Κάποτε, πριν γεννηθούν οι άνθρωποι στη Γη μας, υπήρχε ένας μαγικός κόσμος. Ένας κόσμος όπου όλα ήταν σε αρμονία. Τότε, αναδείχτηκε ένας αστερισμός. Όλοι οι σοφοί της φυλής των ξωτικών άρχισαν να ψάχνουν, να ψάχνουν και να ψάχνουν... Ανακάλυψαν ότι δεν ήταν καλό σημάδι για τον κόσμο τους.

Ο αστερισμός αυτός έδειχνε την καταστροφή από ένα ξωτικό που θα γεννιόταν τη στιγμή που θα έλαμπε ο αστερισμός. Μετά από είκοσι χρόνια αυτό το ξωτικό φάνηκε καταστροφικό λες και κάτι τον είχε κυριεύσει. Έμπλεκε με τις μαύρες ενέργειες. Έτσι, κατάφερε και ισοπέδωσε έναν ολόκληρο πολιτισμό. Το ξωτικό αυτό ήταν το μόνο που σώθηκε, έτσι κατέληξε στην οικογένεια του μικρού κοριτσιού.

Η αποστολή του μικρού κοριτσιού ήταν να σπάσει την κατάρα. Έτσι το βράδυ της επομένης έφυγε από το ορφανοτροφείο και ταξίδεψε μέχρι να φτάσει σ' ένα μαγικό απαγορευμένο νησί. Εκεί συνάντησε έναν μάντη που ζούσε για εκατοντάδες χρόνια. Την είδε κατάματα και έπεσε στα γόνατα της, ευτυχισμένος και ανακουφισμένος. Άνοιξε τα χέρια του και έδωσε στο μικρό κορίτσι ένα κλειδί πασπαρτού. Της είπε να τραβήξει προς το απομονωμένο γαλάζιο σπίτι δίπλα στο ποτάμι με τις πάπιες.

Άνοιξε την πόρτα και αισθάνθηκε κάτι γνώριμο. Κάποιο συναίσθημα σαν να είχε ξαναβρεθεί εδώ. Έκατσε στην καρέκλα δίπλα στο παράθυρο και πήρε ένα από τα βιβλία που ήταν στην άκρη του τραπεζιού. Το διάβαζε για ώρες. Ήταν ένα ημερολόγιο μιας γυναίκας που ζούσε σε αυτό το σπίτι με την νεογέννητη κόρη της. Βράδιαζε. Ήταν η ώρα να φύγει. Τότε αντίκρισε μία φωτογραφία του κολιέ που φορούσε. Ήταν η μητέρα της. Αυτό ήταν που την ένωνε με αυτό το σπίτι. Όλες αυτές οι αναμνήσεις που χάθηκαν.

Τώρα πλέον ήξερε τι έχει σειρά ... έκλεισε τα μάτια της και ...βρέθηκε στο κρεβάτι της. Κατάλαβε ότι όλα ήταν ένα όνειρο. Σηκώθηκε και φόρεσε τα παπούτσια της και το κολιέ της μητέρας της. Προσπαθούσε να καταλάβει τι έζησε και αν ήταν αλήθεια. Το μόνο που είδε ήταν το κολιέ της μητέρας της να λάμπει. Όχι από τον ήλιο αλλά από την κατάρα που έσπασε για πάντα.

